Website: dailysukaarkarachi.com
★★
ABC CERTIFIED
سائينم سدائين ڪرين مٿي سنڌ سُڪار (شاهه)
رجسٽرڊ نمبر
SS-1245
DAILY SUKAAR KARACHI
روزاني
سُڪار
ڪراچي
چيف ايڊيٽر: شفيق احمد پيرزادو
جلد (20) | ڇنڇر 10 مئي 2025ع بمطابق 12 ذوالقعد 1446 هجري (شمارو نمبر 62) قيمت 10 رپيا

ڇڪتاڻ سان ڪو لهڻو ليڪو ناهي، وچ ۾ نه اينداسين: (آمريڪا) ڀارت جاچ نه ڪرائي، اسان کي ڪارروائي جو حق آهي: پاڪستان

اسان جو ملڪ اهڙي ڪنهن به جنگ ۾ مداخلت نه ڪندو، جنهن سان ڪو لهڻو ليڪو نه هجي، ڳڻتي آهي، پر اميد آهي ته ٻنهي ملڪن ۾ جوهري جنگ نه ٿيندي: آمريڪي نائب صدر جي ڊي وينس

ڀارت طرفان پاڪستان جي ڪيترن ئي شهرن ۾ ڊرون حملا ڪيا ويا، اسان دنيا کان مطالبو ڪريون ٿا ته ڀارت کي انهي معاملي تي ذميوار قرار ڏئي، ڀارت طرفان سنڌ طاس معاهدو معطل ڪرڻ جي مذمت ڪريون ٿا

اسان ڀارت جي پرڏيهي سيڪريٽري جي بيانن کي به رد ڪريون ٿا، وزيراعظم جاچ جو چيو پر ڀارت جارحيت جو رستو اختيار ڪيو، ممبئي ۽ پٺاڻ ڪوٽ جي جاچ ڀارت جي ڪري نه ٿي سگهي

نيلم جهلم هائيڊرو پاور پراجيڪٽ جا ڪجهه حصا ڀارتي جارحيت جي نتيجي ۾ تباهه ٿيا. پاڪستان زرعي ملڪ آهي، ڀارتي فيصلي جا اثر ڪروڙين ماڻهن تي پئجي رهيا آهن

اهو ڀارت ئي هو جيڪو جمون ڪشمير جي معاملي کي گڏيل قومن ۾ کڻي ويو، ڀارت مسلسل ننڍي پاڙيسري ملڪ کي پٺ سان لڳائڻ جي ڪوشش ۾ مصروف آهي

ڪلڀوشن يادو ڀارت جي انتهاپسندي جو مثال آهي، هندو انتهاپسندي ۾ 40 پاڪستاني شهيد ٿيا: پرڏيهي وزارت جي ترجمان شفقت علي خان جي هفتيوار نيوز بريفنگ

اسلام آباد / واشنگٽن (م د) آمريڪا پاڪستان ۽ ڀارت وچ ۾ جنگ ۾ مداخلت نه ڪرڻ جو فيصلو ڪيو آهي. آمريڪي نائب صدر جي ڊي وينس چيو آهي ته سندن ملڪ اهڙي ڪنهن به جنگ ۾ مداخلت نه ڪندو جنهن سان ان جو ڪو لهڻو ليڪو نه هجي. هن چيو ته ڀارت ۽ پاڪستان جي وچ ۾ ڇڪتاڻ تي ڳڻتي ضرور آهي، پر مداخلت نٿا ڪري سگهون. اميد

/ڏسو صفحو 2 بقايا 01

ڪو ڊرون حملو نه ڪو راڪيٽ فائر ٿيو ۽ نه ئي ڪا فضائي ڪارروائي ڪئي آهي، ڀارتي فوج ڄاڻي واڻي پاڪستاني شهري آبادي کي نشانو پئي بڻائي، ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگردي جو اسپانسر آهي: ڊي جي آءِ ايس پي آر

ڀارتي جارحيت: ايل او سي تي فائرنگ ۾ 5 شهري شهيد، جواب ۾ دشمن جون چوڪيون ۽ بٽالين هيڊ ڪوارٽر تباهه، پاڪ فوج وڌيڪ 48 ڊرون ڪيرائي ڇڏيا

ڀارت ننڪاڻا صاحب ۾ سکن جي عبادتگاهه کي نشانو بڻائڻ جي ڪوشش ڪئي، جنهن تحت 6 ڊرون ذريعي حملا ڪيا ويا، پر پاڪستاني سيڪيورٽي فورسز انهن حملن کي ناڪام بڻايو: ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري

ڀارتي حملي وقت پاڪستان جي فضائي حدن ۾ 57 مسافر جهاز هئا، ايئر لائنز جي مسافرن جون حياتيون خطري ۾ وڌيون، حملي دوران 2 سالن جي معصوم ٻارڙيون به نشانو بڻيون ۽ افسوس ته ڀارتي ميڊيا ان واقعي تي جشن ملهائي رهي آهي

پاڪستان جي طرفان جوابي ڪارروائي رڳو انهن ڀارتي فوجي پوسٽن تائين محدود آهي، جتان پاڪستان تي فائرنگ ڪئي وڃي ٿي، ته ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ ۾ ملوث رهيو آهي ۽ فتنه الخوارج ۽ ٻين گروهن جي مدد ڪري رهيو آهي

ڀارت، آمريڪا، ڪئناڊا ۽ پاڪستان سميت ڪيترن ئي ملڪن ۾ ٿيندڙ دهشتگرديءَ ۾ ملوث آهي، ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ جو اسپانسر آهي، پڪا سان ثبوت موجود آهن: پاڪ فوج جي ترجمان بين الاقوامي ميڊيا کي پريس بريفنگ

8 مئي جي شام تائين 29 ڊرونز ڪيرايا هئا ۽ گذريل رات کان هن وقت تائين 48 ٻيا ڊرونز به ڪيرايا ويا آهن جنهن بعد ٻن ڏينهن ۾ ڪيرايل ڊرونز جو انگ 77 تي ويو آهي: سيڪيورٽي ذريعا

سڀئي ڊرونز ريڊار تي لڳاتار مانيٽر ڪيا پئي ويا، جڏهن به ڪو ڊرون ايندو آهي ته اهو ريڊار تي نظر اچي ٿو، اسان جي ايئر ڊفينس سسٽم وٽ اها صلاحيت آهي ته ننڍين ڊرونز کي به ٽريڪ ڪري سگهجي ٿو

اسلام آباد / راولپنڊي (بيورو رپورٽ/ مانيٽرنگ ڊيسڪ) پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو آهي ته ڀارت ننڪاڻا صاحب ۾ سکن جي عبادتگاهه کي نشانو بڻائڻ جي ڪوشش ڪئي، جنهن تحت 6 ڊرون ذريعي حملا ڪيا ويا، پر پاڪستاني سيڪيورٽي فورسز انهن حملن کي ناڪام بڻايو. پاڪ فوج جي ترجمان بين الاقوامي ميڊيا کي پريس بريفنگ ڏيندي چيو ته ڀارتي حملي جي وقت پاڪستان جي فضائي حدن ۾ 57 مسافر جهاز موجود هئا. ڀارت پنهنجي ڪارروائي سان ايئر لائنز جي مسافرن جون حياتيون خطري ۾ وڌيون. هن چيو ته حملي دوران 2 سالن جي معصوم

/ڏسو صفحو 2 بقايا 02

سري لنڪا ۾ فوجي هيلي ڪاپٽر تباهه، 6 اعليٰ آفيسر اجل جو شڪار

حادثي جو شڪار ٿيل “بيل 212” هيلي ڪاپٽر ۾ ڪُل 12 ماڻهو سوار هئا

فوت ٿيندڙن ۾ سري لنڪن اسپيشل فورسز ۽ ايئر فورس جا اهلڪار شامل

ڪولمبو (م د) سري لنڪا ۾ هڪ فوجي هيلي ڪاپٽر ڪري تباهه ٿي ويو، جنهن جي نتيجي ۾ 6 ڄڻا اجل جو شڪار ٿي ويا.

/ڏسو صفحو 2 بقايا 06

ريڊ لائن بي آر ٽي جاندار ٽرانسپورٽ نظام ڏانهن تاريخي قدم آهي: شرجيل

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي سينئر وزير شرجيل انعام ميمڻ جي صدارت هيٺ ريڊ لائن

/ڏسو صفحو 2 بقايا 03

راولپنڊي: پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري ۽ ٻي عسڪري قيادت پريس ڪانفرنس ڪندي

چيني ميمرز ڀارت جي ڦٽن تي لوڻ ٻرڪڻ لڳا، جنگي جهاز ”رافيل“ جي ڪرڻ تي جهمريون، وڊيو وائرل

بيجنگ (م د) چيني ميمرز ڀارت جي ڦٽن تي لوڻ ٻرڪڻ لڳا ۽ هٿن پاڪستاني

/ڏسو صفحو 2 بقايا 04

سعودي پاران ٿڌاڪڙي جون ڪوششون، دهلي کانپوءِ اسلام آباد پهتل آجيان

اسلام آباد پهچڻ تي پاڪستان ۾ سعودي سفير ۽ پرڏيهي وزارت جي اعليٰ عملدارن سندس آجيان

سعودي مملڪتي وزير پاڪستاني قيادت سان ملاقات دوران پاڪ ـ ڀارت ڇڪتاڻ ۽ خطي جي صورتحال تي خيالن جي ڏي وٺ

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) سعودي مملڪتي پرڏيهي وزير عادل الجبير تئين دهلي جي دوري ڪانپوءِ اسلام آباد پهچي ويو

/ڏسو صفحو 2 بقايا 05

وزير توانائي ناصر شاهه جو خاص ٻارن جي اداري جو دورو، سڀني سينٽرن جي سولرائزيشن جو اعلان

اهڙا ادارا عوام جي خدمت ڪري حڪومت جو هٿ مضبوط ڪن پيا: سيد ناصر شاهه

صوبائي وزير سيد ناصر حسين شاهه وڏي وزير جي صلاحڪار سليم بلوچ سان گڏ آءِ ايچ آر آءِ جو دورو ڪيو

وزيراعليٰ سنڌ ۽ ناصر شاهه پاران آئي ايچ آر آئي سينٽرن لاءِ 21 ملين رپيا ڊونيشن جو اعلان

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صوبائي وزير توانائي، ترقيات ۽ رٿابندي سيد ناصر حسين شاهه اڄ وڏي وزير جي پبلڪ

/ڏسو صفحو 2 بقايا 07

ڪراچي: صوبائي وزير سيد ناصرحسين شاهه آءِ ايچ آر آءِ جو دورو ڪندي

قوم پُرسڪون رهي، پاڪ فوج حفاظت ڪري پئي: خواجه آصف

ڀارت کي هر طرفان مار ملي آهي، پر هو پنهنجي عوام کي مطمئن رکڻ لاءِ حقيقت نه ٿو ٻڌائي

ڀارت جو ڪوڙ هاڻ وائکو ٿي رهيو آهي، پاڪستان ڪنهن به شهري آبادي کي نشانو نه بڻايو آهي

اسلام آباد (م د) بچاءُ واري وفاقي وزير خواجه آصف ڀارت کي مسلسل شڪستون کائڻ باوجود عوام آڏو ڪوڙ ڳالهائڻ

/ڏسو صفحو 2 بقايا 09

رافيل ٺاهيندڙ ڪمپني حياتي بچائيندڙ پائيلٽن جي نالن ۾ 3 ڄڻن جو اضافو ڪيو آهي: شرجيل انعام ميمڻ

برطانوي ڪمپني ان پائلٽ جو رڪارڊ رکندي آهي، جنهن جي جان ان جي ٽيڪنالاجي جي ذريعي بچي هجي

تازو ئي ڪمپني پنهنجي ايڪس اڪائونٽ تي بچايل پائلٽن جو انگ 7,784 مان وڌائي 7,788 ڪيو آهي

فهرست ۾ شامل بچايل نون پائلٽن مان هڪ پائلٽ آمريڪي نيوي جو ۽ باقي ٽي پائلٽ ڀارتي رافيل جهازن جا هئا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ سوشل ميڊيا تي هڪ اهم بيان ۾ چيو آهي ته 6 ۽ 7 مئي 2025

/ڏسو صفحو 2 بقايا 08

ڪراچي: سنڌ جو سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ گڏجاڻي جي صدارت ڪندي

ڀارتي حڪومت جو 8 هزار سوشل ميڊيا اڪائونٽ بند ڪرڻ جو حڪم

ممبئي (م د) ڀارت هڪ سوشل ميڊيا پليٽ فارم

/ڏسو صفحو 2 بقايا 11

اسان جي جنگ مودي جي انتها پسند نظريي سان آهي: گورنر

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي گورنر چيو آهي ته

/ڏسو صفحو 2 بقايا 12

ملڪ اندر هوائي اڏن تي فلائيٽ آپريشن بحال

ڪراچي سميت ملڪ جي سڀني هوائي اڏن تي فلائيٽ آپريشن فوري طور تي بحال ڪيو ويو

ڪراچي، لاهور، اسلام آباد، سيالڪوٽ هوائي اڏن تي خميس ڏينهن رات 12 وڳي تائين فلائيٽ آپريشن معطل هو

ياد رهي ته ڀارت ۾ هن وقت به 24 هوائي اڏن کي بند ڪري فلائيٽ آپريشن معطل ڪيو ويو هو

ڪراچي (رپورٽر) ڪراچي سميت ملڪ جي سڀني هوائي اڏن تي فلائيٽ آپريشن فوري طور تي بحال ڪيو ويو آهي. ڪراچي، لاهور، اسلام آباد، سيالڪوٽ هوائي اڏن تي خميس ڏينهن رات 12 وڳي

/ڏسو صفحو 2 بقايا 10

آءِ ايم ايف پاڪستان لاءِ قرض قسط جي منظوري ڏئي ڇڏي، ڀارت جون ڪوششون ناڪام

عالمي مالياتي اداري (آءِ ايم ايف) جي ايگزيڪيوٽو بورڊ توسيعي فنڊ سهولت (اي ايف ايف) تحت پاڪستان لاءِ قرض جي اڳئين قسط جي منظوري ڏئي ڇڏي

آءِ ايم ايف ايگزيڪيوٽو بورڊ هڪ ارب ڊالر جي ايندڙ قسط جي منظوري ڏئي ڇڏي آهي، جيڪا پاڪستان جي معاشي استحڪام لاءِ اهم ثابت ٿيندي

واضح رهيي پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ کانپوءِ آءِ ايم ايف پاڪستان جي قرض پروگرام کي معطل ڪرڻ جي هندستان جي درخواست کي رد ڪري ڇڏيو

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) عالمي مالياتي اداري (آءِ ايم ايف) جي ايگزيڪيوٽو بورڊ توسيعي فنڊ سهولت (اي ايف ايف) تحت پاڪستان لاءِ قرض جي اڳئين قسط جي منظوري ڏئي ڇڏي، ذريعن موجب، آءِ ايم ايف ايگزيڪيوٽو بورڊ هڪ ارب ڊالر جي ايندڙ قسط جي منظوري

/ڏسو صفحو 2 بقايا 13

پرڏيهه مان وطن موڪليل رقم ۾ رڪارڊ واڌ، وزيراعظم مطمئن، حڪومت ملڪ جي معيشت کي ترقي ڏيڻ لاءِ پرعزم

پاڪستان کي پنهنجي دفاع جو مڪمل حق حاصل آهي، ڀارت جارحيت ڪئي: وزيراعظم

ڀارت، پاڪستان تي حملو ڪري گڏيل قومن جي چارٽر جي آرٽيڪل 51 هيٺ اسان کي پنهنجي دفاع لاءِ قدم کڻڻ تي مجبور ڪيو، پاڪستان پنهنجي خودمختياري ۽ علائقائي سالميت جي مڪمل تحفظ لاءِ پرعزم آهي

پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ گهٽائڻ لاءِ پهتل سعودي عرب جي مملڪتي وزير خارجه عادل الجبير سان ملاقات دوران ڳالهيون، وزيراعظم پاران علائقائي تڪرار گهٽائڻ لاءِ سعودي حڪومت جي سفارتي ڪوششن جي واکاڻ

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) وزيراعظم شهباز شريف چيو آهي ته پاڪستان کي پنهنجي دفاع جو مڪمل حق حاصل آهي، ڀارت، پاڪستان تي حملو ڪري گڏيل قومن جي چارٽر جي آرٽيڪل 51 هيٺ اسان کي پنهنجي دفاع لاءِ قدم کڻڻ تي مجبور ڪيو آهي، جنهن جو اسان کي قانوني

/ڏسو صفحو 2 بقايا 14

ڀارت جا 2 جهاز پاڪستاني جي ٽين جهاز ڪيرايا آهن: آمريڪي عهديدار

امڪان آهي ته چين جي ٺهيل جي 10 جهاز ڀارتي ويڙهاڪ جهازن تي فضا کان فضا ۾ مار ڪندڙ ميزائل هنيا

ڪيرايل ڀارتي جهازن مان هڪ فرانسيسي ٺهيل رافيل جهاز هو. ڪارروائي ۾ آمريڪي ايف 16 جهاز استعمال نه ڪيا ويا

ڀارت خلاف ڪارروائي ۾ آمريڪي ايف 16 جهاز استعمال نه ڪيا ويا

لنڊن (م د) آمريڪي عهديدارن برطانوي خبررسان اداري کي ٻڌايو ته پاڪستان جي جي 10 جهاز اربع تي ٻن ڀارتي جهازن کي ڪيرايو، آمريڪي عهديدار چيو ته امڪان آهي ته چين جي ٺهيل جي 10 جهاز

/ڏسو صفحو 2 بقايا 17

اسلام آباد: وزيراعظم شهباز شريف سان سعودي عرب جو پرڏيهي وزير ملاقات ڪندي

عالم ڀارتي جارحيت جي مذمت ڪن: مولانا فضل الرحمان

قوم پاڪ فوج سان ڪلهو ڪلهي ۾ ملائي بيٺل آهي، پاڪستان جي هٿياربند فوج ڀارت کي بهادري سان جواب ڏنو

پاڪستان کي هن وقت ڀارتي جارحيت کي منهن ڏيڻو پئجي رهيو آهي، پاڪ فوج بهترين حڪمت عملي اختيار ڪئي

ملڪي دفاع تي پاڪ فوج کي مبارڪباد پيش ڪريون ٿا ڀارتي حملن ۾ معصوم شهري شهيد ٿيا

اسلام آباد (م د) جي يو آءِ(ف) جي سربراهه مولانا فضل الرحمان چيو آهي ته قوم پاڪ فوج سان ڪلهو ڪلهي ۾ ملائي

/ڏسو صفحو 2 بقايا 15

اسلام آباد: جي يو آءِ(ف) سربراهه مولانا فضل الرحمان اجلاس جي صدارت ڪندي

خطرناڪ صورتحال جو ذميوار ڀارت آهي، قومي سلامتي تي ڪو به سمجهوتو نه ڪنداسين: محسن نقوي

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) وفاقي گهرو وزير سان آمريڪا جي وقتي سفير نيٽلي بيڪر 48 ڪلاڪن ۾ ٻئي ملاقات ڪئي

/ڏسو صفحو 2 بقايا 16

گم ٿيل ماڻهن جي بازيابي لاءِ فوري قدم کڻڻ جي هدايت

سنڌ هاءِ ڪورٽ ۾ گم ٿيل ماڻهن جي بازيابي بابت درخواستن جي ٻڌڻي

آءِ جي سنڌ، گهرو کاتي سنڌ ۽ ٻين کي نوٽيس جاري ڪندي ڌرين کان ٻن هفتن اندر جواب طلب

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ هاءِ ڪورٽ لاڳاپيل ادارن کي هدايت ڪئي ته گم ٿيل ماڻهن جي بازيابي لاءِ فوري طور تي

/ڏسو صفحو 2 بقايا 18

پاڪستان اڃا جواب جو حق استعمال ناهي ڪيو: عاصم افتخار

هي علائقو خاص طور تي ڪشمير هڪ نيوڪليئر فليش پوائنٽ طور سڃاتو وڃي ٿو: پاڪستان جي گڏيل قومن لاءِ سفير

برطانوي اخبار ڪشمير کي جغرافيائي سياسي فالٽ لائين قرار ڏنو، پاڪستان ذميوار ايٽمي رياست طور واضح موقف رکي ٿو

پاڪستان اڃا تائين گڏيل قومن جي چارٽر جي آرٽيڪل 51 تحت جواب ڏيڻ جو حق استعمال نه ڪيو آهي

نيويارڪ (م د) پاڪستان جي گڏيل قومن لاءِ سفير عاصم افتخار چيو ته هي علائقو

/ڏسو صفحو 2 بقايا 19

ڀارت پي ايس ايل ۾ خلل وجهڻ لاءِ پنڊي اسٽيڊيم کي نشانو بڻايو: پي سي بي

لاهور (م د) پاڪستان ڪرڪيٽ بورڊ (پي

/ڏسو صفحو 2 بقايا 24

ڪراچي: آنڌاري، گجگوڙ ۽ ڪنوڻ سان وسڪاري جو امڪان

شهر جو گهٽ ۾ گهٽ گرمي پد 28 ڊگري سينٽي گريڊ رڪارڊ

وڌ ۾ وڌ گرمي پد 35 کان 37 ڊگري سينٽي گريڊ تائين پهچڻ جو امڪان موجود

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي ڀرپاسي وارن علائقن ۾ ايندڙ 24 ڪلاڪن دوران آنڌاري، گجگوڙ ۽ ڪنوڻ سان گڏ

/ڏسو صفحو 2 بقايا 25

آءِ پي ايل جي هلندڙ ميچ رد، گذريل رات ڌرمشالا ۾ ٽرٽلو

ڀارتي اسٽيڊيم ڌرمشالا ۾ ميچ ختم ڪرڻ جي اعلان کانپوءِ افراتفري

صورتحال ايتري سنگين ٿي وئي جو رانديگرن کي هڪٻئي جي ٻسن ۾ سوار ٿي ويا

ڌرمشالا (م د) ڀارتي رياست هماچل پرديش جي شهر ڌرمشالا ۾ آءِ پي ايل ميچ رد ٿيڻ کانپوءِ ٽرٽلو مچي ويو. صورتحال

/ڏسو صفحو 2 بقايا 20

پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ برطانوي پارليامينٽ ۾ بحث جو موضوع بڻجي وئي، امن جي گهر

ميمبرن پاران برطانيه تي زور ڀريو ته هو خطي ۾ امن قائم ڪرڻ لاءِ پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻ جو مطالبو

برطانيا جي پرڏيهي وزير هيملش فالڪنر هائوس آف ڪامنز کي ڇڪتاڻ بابت تحمل ڪرائڻ لاءِ آگاهي

زندگين جو ضايع ٿيڻ ڏکوئيندڙ آهي، صورتحال وڌيڪ خراب ٿي ته اهو ڪنهن جي به حق ۾ نه ٿيندو: پارليامينٽ ميمبر

لنڊن (م د) برطانوي پارليامينٽ ۾ انڊيا ۽ پاڪستان جي وچ ۾ وڌندڙ ڇڪتاڻ بابت بحث ڪيو ويو، جنهن دوران مختلف

/ڏسو صفحو 2 بقايا 23

جيڪڏهن جنگ لڳي ته پاڪستان ۾ هر ڪو سپاهي هوندو: نبيل

اسان پنهنجي وطن جو دفاع چڱي طرح ڄاڻون ٿا، خطي ۾ امن هجڻ گهرجي

جڏهن جنگ ٿيندي آهي ته انسانيت هارائي ويندي آهي ۽ معاملو وڌيڪ خراب ٿيندو آهي

لاهور (م د) مشهور اداڪار ۽ پروڊيوسر نبيل ظفر جنگ جي جنوني ڀارت کي سخت جواب ڏيندي چيو آهي ته اسان پنهنجي

/ڏسو صفحو 2بقايا 21

ڪارڊينل رابرٽ پري ووسٽ ڪيٿولڪ مسيحين جو نئون پوپ مقرر

ويٽيڪن سٽي (م د) ويٽيڪن سٽي ۾ ٿيندڙ چونڊن جي گهٽ ۾ گهٽ چار مرحلن کان پوءِ ڪارڊينل رابرٽ پري ووسٽ

/ڏسو صفحو 2 بقايا 28

جيل ۾ عمران کي خطرو، گنڊاپور پاران آزاد ڪرڻ لاءِ درخواست داخل

علي امين گنڊاپور لطيف کوسه ۽ شهباز کوسه جي ذريعي درخواست داخل ڪئي

پي ٽي آءِ باني پوري مسلمان امت جو اڳواڻ آهي اميد آهي ته اسان کي انصاف ملندو: درخواست

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) خيبرپختونخواهه جي وڏي وزير علي امين گنڊاپور چيو آهي ته جيل ۾ پي ٽي آءِ باني جي زندگي کي خطرو آهي. هن

پي ايس ايل 10 جا باقي ميچ يو اي اي منتقلي جو فيصلو

پاڪستان ڪرڪيٽ بورڊ پي ايس ايل کي يو اي اي منتقل ڪرڻ جي تصديق ڪري ڇڏي

لاهور (م د) پاڪستان ۽ ڀارت وچ ۾ ڇڪتاڻ سبب پاڪستان سپرليگ (پي ايس ايل) سيزن 10 جا باقي ميچ گڏيل عرب

/ڏسو صفحو 2 بقايا 22

پاڪ ـ ڀارت ڇڪتاڻ: آءِ پي ايل جا آسٽريلوي ڪرڪيٽر ڏيهه واپسي لاءِ واجهائڻ لڳا

ڪينگرو ڪرڪيٽر اڄ يا سڀاڻي ڏيهه واپس وڃڻ جا خواهشمند آهن: آسٽريلوي ميڊيا

ممبئي (م د) پاڪ ـ ڀارت ڇڪتاڻ سبب انڊين پريميئرليگ (آءِ پي ايل) جي مختلف فرنچائزز ۾ شامل آسٽريلوي ڪرڪيٽر

/ڏسو صفحو 2 بقايا 29

محبوبه مفتي جي پاڪ ـ ڀارت اڳواڻن کي حملا روڪڻ جي اپيل ڪري ڇڏي

فوجي ڪارروايون ڪنهن به بنيادي مسئلي جو حل نه آهن، جنهن سان ڪڏهن مسئلا حل ٿيندا نه امن ايندو: محبوبه مفتي

پاڪستان ۽ ڀارت جي وزيراعظمن کي اپيل ڪريان ٿي ته حملا بند ڪن، فون تي رابطو ۽ تڪرار جو سياسي حل ڪڍن

ڀارت کي پلواما حملي جي جواب ۾ بالا ڪوٽ حملي مان ڇا حاصل ٿيو؟ سياسي مداخلت جو رستو اختيار ڪرڻ گهرجي

سرينگر (م د) والاريل ڪشمير جي اڳوڻي وزيراعليٰ محبوبه مفتي پاڪستان ۽ ڀارت

/ڏسو صفحو 2 بقايا 26

ڪراچي ۾ پتو نه ڏيڻ تي پيرسن تي تشدد ڪندڙ 3 اهلڪار گرفتار

علائقي صدر ۾ 100 رپيا پتو نه ڏيڻ تي ريڙهي واري پيرسن پورهيت تي تشدد ڪندڙ 3 پوليس اهلڪار معطل ۽ گرفتار ٿي ويا

سب انسپيڪٽر نديم، ڪانسٽيبل عامر ۽ ڊرائيور ڪانسٽيبل سرفراز بزرگ محمد شعيب کي تشدد ڪيو، وڊيو وائرل

ٽنهي اهلڪارن کي معطل ڪري لاڪپ ڪيو ويو، پتو نه ڏيڻ، ڌمڪيون ڏيڻ ۽ زخمي ڪرڻ جي شقن هيٺ ايف آءِ آر داخل

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي علائقي صدر ۾ 100 رپيا پتو نه ڏيڻ تي ريڙهي واري پيرسن پورهيت تي تشدد ڪندڙ 3 پوليس اهلڪار معطل ۽ گرفتار ٿي ويا آهن. ٽن پوليس اهلڪارن طرفان هڪ

/ڏسو صفحو 2 بقايا 27

ڀيرلو ڌرتي جي تاريخ زمانا ياد رکندا، ماڻهن مان خوف ختم ٿيو: عامر نواز

اسان جي جدوجهد جو بنياد اسان جي وڏن رکيو، اسان ان جو تسلسل آهيون: امير آزاد پنهور

بدين جي صحافين پاڻي ڪوٽ ۽ ڪينال نامنظور تحريڪ ۾ پاڻ نڀايو: صحافي غفور چانڊيو

امير آزاد پنهور ۽ رام ڪولهي وڪيل جي مان ۾ آجياڻي تقريب کي حاجي خالد محمود گهمن ۽ ٻين پڻ خطاب ڪيو

بدين (رپورٽر) ايوان صحافت بدين پاران سنڌو درياءَ بچايو تحريڪ جي سرواڻي ڪندڙ سنڌ يونائيٽيڊ پارٽي جي مرڪزي نائب

/ڏسو صفحو 2 بقايا 30

ڪئنالن خلاف احتجاج ڪندڙ پورهيت پوليس عدالت کان مڪاڻهون قتل ڪيس ۾ رياض چانڊيو

سنڌ پوليس اسٽيٽ بڻجي وئي آهي گهگهر ڦاٽڪ واسي پورهيت جو ڏوهه اهو هو ته هو ڪئنالن خلاف ڌرڻي ۾ شريڪ ٿيو

ان جي ڏوهه ۾ ايس ايچ او ۽ اسٽاف ٽائون ڪيس گرفتار ڪري گر ڪيس جڙندڙ پوليس مقابلي ۾ ڪيس قتل ڪري ڇڏيو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) جيئي سنڌ محاذ جي چيئرمين رياض علي چانڊيو جاري ڪيل بيان ۾ چيو آهي ته سنڌ پوليس اسٽيٽ بڻجي وئي آهي گهگهر ڦاٽڪ واسي پورهيت جو ڏوهه اهو هو ته هو ڪئنالن

/ڏسو صفحو 2 بقايا 31

رحيم يارخان ۾ ڊي ايس پي آپگهات ڪري ڇڏيو، ڪارڻ معلوم نه ٿيو

اسپيشل برانچ جي ڊي ايس پي سيف الله ڪورائي پاڻ مٿان مبينا طور تي پستول جا فائر ڪري خودڪشي ڪري ڇڏي

فوتي جي گن مين آواز ٻڌي عرفان ڪمري ۾ پهچي ڊي ايس پي کي موقعي تي فوت ٿيل ڏسي پوليس کي اطلاع ڏنو

پوليس جي وڏي نفري پهچي وئي، فوتي جو لاش رحيم يارخان اسپتال منتقل، ضروري ڪارروائي بعد وارثن حوالي

اوباوڙو(رپورٽر) اوباوڙو رحيم يارخان جي اسپيشل برانچ جي (هيڊ) ڊي ايس پي سيف الله ڪورائي پاڻ مٿان مبينا طور پستول جا فائر هڻي زندگي جو ڏيئو اجهائي ڇڏيو جڏهن ته خودڪشي جو ڪارڻ

/ڏسو صفحو 2 بقايا 32

”جنگ آهي ميچ ناهي“ فاطمه ڀٽو پاران ڀارتي فنڪارن جي جنگي جنون تي ڪاوڙ جو اظهار

اهي خوشيون ملهائي رهيا آهن جيئن ڪو فٽ بال ميچ ٿي رهيو هجي: شهيد مرتضيٰ ڀٽو جي نياڻي

هي سڀ ناقابل تفريق ٽوئيٽس وسيلي جنگ تي خوشي ملهائي رهيا آهن ڄڻ جنگ موت يا تباهي نه پر ڪا ميچ هجي: فاطمه ڀٽو

ايڪس تي فاطمه ڀٽو پاڪ ـ ڀارت ڇڪتاڻ دوران ڀارتين جي رويي تي پنهنجا ويچار ونڊي ڳڻتي جو اظهار

ڪراچي (بيورو رپورٽ) شهيد مرتضيٰ ڀٽو جي نياڻي فاطمه ڀٽو پاران پاڪ ـ ڀارت جنگ تي خوشي ملهائيندڙ ڀارتي فنڪارن تي ڪاوڙ جو اظهار، سماجي ويب سائيٽ ايڪس تي فاطمه ڀٽو پاڪ ـ

/ ڏسو صفحو 2 بقايا 33

روزاني
سُڪار
ڪراچي
E-mail: sukaarkhi@yahoo.com

ڪراچي آفيس: 021_32700091، 021_32700092، 021_32721870
فيڪس نمبر: 02132700176
حيدرآباد آفيس: فون نمبر: 022_2671764_022_2102381_022
فيڪس نمبر: 022_2671771_022_2102293_022

ائڊريس: پبلشر شفيق احمد پيرزادي فرحان پرنٽنگ پريس پاڪستان چوڪ مان ڇپرائي امير ميڊيڪل سينٽر روم نمبر 103، 114 ۽ 115 ٽين ماڙ ايم اي جناح روڊ ڪراچي مان پڌري ڪئي.

چنڇر 10 مئي 2025ع بمطابق 12 ذوالقعد 1446 هجري

پاڪستان سڪيورٽي فورسز پاران ناڪام بڻايل ڊرون حملا

پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل چيو آهي ته ڀارت ننڪاڻا صاحب ۾ سکن جي عبادتگاهه کي نشانو بڻائڻ جي ڪوشش ڪئي، جنهن تحت 6 ڊرون ذريعي حملا ڪيا ويا، پر پاڪستاني سڪيورٽي فورسز انهن حملن کي ناڪام بڻايو. پاڪ فوج جي ترجمان بين الاقوامي ميڊيا کي پريس بريفنگ ڏيندي چيو ته ڀارتي حملي جي وقت پاڪستان جي فضائي حدن ۾ 57 مسافر جهاز موجود هئا، ڀارت پنهنجي ڪارروائي سان ايئر لائنز جي مسافرن جون حياتيون خطري ۾ وڌيون. هن چيو ته حملي دوران 2 سالن جي معصوم ٻارڙيون به نشانو بڻيون ۽ افسوس ته ڀارتي ميڊيا ان واقعي تي جشن ملهائي رهي آهي. ترجمان ٻڌايو ته پاڪستان جي طرفان جوابي ڪارروائي رڳو انهن ڀارتي فوجي پوسٽن تائين محدود آهي، جتان پاڪستان تي فائرنگ ڪئي وڃي ٿي. ڊي جي آءِ ايس پي آر جو چوڻ هو ته ڀارت اندر مسلمانن ۽ ٻين اقليتن تي حملا ڪيا پيا وڃن، جتي سرعام طور تي مسلمانن کي قتل جون ڌمڪيون ڏنيون پيون وڃن. هن وڌيڪ چيو ته ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ ۾ ملوث رهيو آهي ۽ فتنه الخوارج ۽ ٻين گروهن جي مدد ڪري رهيو آهي، ڀارت اڏٽريا سوشل ميڊيا اڪائونٽس به بند ڪرائي ڇڏيا آهن ۽ هر ڪلاڪ ڪانپوءِ هڪ نئين ڪوڙي ڪهاڻيءَ جي بنياد تي پروپيگنڊا ڪري رهيو آهي، والاريل ڪشمير ۾ ڪوڙا اڪائونٽس ڀارتي قابض فوج لاءِ عام روايت بڻجي چڪا آهن. ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو ته ڀارت، آمريڪا، ڪئناڊا ۽ پاڪستان سميت ڪيترن ئي ملڪن ۾ ٿيندڙ دهشتگرديءَ ۾ ملوث آهي. هن واضح ڪيو ته ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ جو اسپانسر آهي، جنهن جا پڪا سان ثبوت موجود آهن. پاڪستان اندر ٿيندڙ حملا ڀارتي فوج جي هدايتن تحت ٿين ٿا، جتي ڀارتي اهلڪار دهشتگردن کي ڪارروائيءَ جا ٽاسڪ ڏين ٿا ۽ ٻنهي جي وچ ۾ رابطن جا به ثبوت موجود آهن. ڊي جي آءِ ايس پي آر چيو ته پهلگام واقعو 22 اپريل تي منجهند 2 وڳي 20 منٽن تي پيش آيو، جڏهن ته رڳو 10 منٽن اندر يعني 2 وڳي 30 منٽن تي ايف آءِ آر داخل ڪرائي وئي، ڀارت بنا ڪنهن جاچ يا ثبوت جي فوري طور پاڪستان مٿان حملي جو الزام مڙهي ڇڏيو. هن چيو ته ڀارتي ميڊيا به واقعي کان پوءِ ڪنهن به ثبوت کانسواءِ پاڪستان کي ذميوار قرار ڏنو ۽ ڀارت الزام لڳايو ۽ ثبوت ڏيڻ بدران پاڪستان تي حملو ڪري ڏنو بريفنگ دوران والاريل پهلگام واقعي بابت والاريل ڪشمير جي عوام جون مختلف وڊيوز به ڏيکاريو ويون، جن ۾ ڪشميري ماڻهو پاڻ به واقعي بابت سوال اٿاري رهيا هئا. ڊي جي آءِ ايس پي آر چيو ته پاڪستان پنهنجي سالميت ۽ جي هر قيمت تي حفاظت ڪندو. پريس بريفنگ دوران بحريه ۽ هوائي فوج جا سينيئر آفيسر پڻ موجود هئا. ميڊيا موجب پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو آهي ته ڀارتي فوج ڄاڻي واڻي پاڪستان جي شهري آبادي تي فائرنگ ڪري رهي آهي، جڏهن ته پاڪستان رڳو انهن ڀارتي پوسٽن تي جوابي ڪارروائي ڪري رهيو آهي، جتان پاڪستاني شهري آبادي تي فائرنگ ڪئي پئي وڃي. ترڪ ميڊيا کي ڏنل هڪ انٽرويو دوران ڊي جي آءِ ايس پي آر واضح ڪيو ته پاڪستان طرفان نه ڪو ڊرون حملو ڪيو ويو آهي، نه ڪو راڪيٽ فائر ٿيو آهي ۽ نه ئي ڪا فضائي ڪارروائي عمل ۾ آئي آهي. ترجمان موجب، پاڪستان رڳو ننڍن هٿيارن ذريعي ڀارتي فوجي چوڪين تي محدود جوابي ڪارروائي ڪري رهيو آهي. جنرل احمد شريف چيو ته ڀارت طرفان ميڊيا تي اها مهم هلائي پئي وڃي ته پاڪستان فضائي ۽ ڊرون حملا شروع ڪيا آهن، جيڪو ڪوڙ ۽ من گهڙت افسانو آهي. هن چيو ته اڄ جي جديد دور ۾ هر حملي جو اليڪٽرانڪ ثبوت موجود هوندو آهي، جيڪڏهن پاڪستان واقعي ڪو ميزائل يا فضائي حملو ڪيو هجي ها ته ان جو اليڪٽرانڪ ثبوت هجي ها. ڊي جي آءِ ايس پي آر اهو به سوال اٿاريو ته جيڪڏهن ڀارت پاڪستاني جهاز تباهه ڪيو آهي ته ان جو ملبو ڪٿي آهي؟ ۽ جيڪڏهن ڀارت وٽ واقعي پاڪستاني پائيلٽ قيد آهن ته اهي ڪٿي آهن؟ هن وڌيڪ چيو ته ڀارتي ميڊيا من گهڙت قصن سان عوام کي ورغلائڻ جي ڪوشش ڪري رهي آهي، جيڪي هاڻي کِل جوڳا بڻجي چڪا آهن. هوڏانهن پاڪستاني فورسز ڀارتي جارحيت کي ناڪام بڻائيندي موڪليل وڌيڪ 48 اسرائيلي ناهيل ڊرونز تباهه ڪري ڇڏيا. سيڪيورٽي ذريعن مطابق، ڀارت طرفان موڪليل اسرائيلي ناهيل ڊرونز کي وهاڙي، پاڪپتن ۽ اوڪاڙا ۽ ٻين شهرن ۾ تباهه ڪيو ويو. پي ٽي وي نيوز سيڪورٽي ذريعن جي حوالي سان خبر ڏني آهي ته 8 مئي جي شام تائين 29 ڊرونز ڪيرايا هئا ۽ گذريل رات کان هن وقت تائين 48 ٻيا ڊرونز به ڪيرايا ويا آهن جنهن بعد ٻن ڏينهن ۾ ڪيرايل ڊرونز جو انگ 77 ٿي ويو آهي. ڊي جي آءِ ايس پي آر جو چوڻ آهي ته سيٽي ڊرونز ريڊار تي لڳاتار مانيٽر ڪيا پئي ويا، جڏهن به ڪو ڊرون ايندو آهي

سنڌ حڪومت کي انتقامي ڪارروائين کان پاسو ڪرڻ گهرجي

غلام حسين جوڻو

تازو سنڌو درياءَ تي نوان ڪئنال ٺاهڻ جي خلاف سڄي سنڌ ۾ احتجاج شروع ٿي ويا هئا. اها هڪ ڊگهي جدوجهد هئي، اها تحريڪ تقريبا ٽون مهينن تائين لاڳيتو جاري رهي، اسان جي سنڌ جي حڪومت به هڪو معيار رکيو پئي آئي. ڪا، واضح حڪمت عملي اختيار ڪونه ڪري رهي هئي. سنڌ حڪومت جا وزير ۽ مشير ڪڏهن ڪئنالن جي خلاف بيان بازي پيا ڪندا هئا ته ڪڏهن حمايت ۾ به ڳالهائي رهيا هئا. ڪڏهن وري مورڳو انڪار ڪندا رهيا ته ڪئنال مورڳو ٺهن ئي ڪونه ٿا. ٽيوب ويل لڳرائڻ جي ڪري ڪوٽائي ٿي رهي آهي. وري انهن جڏهن ڏٺو ته عوام ۾ وڏو جذبو آهي. ڪئنالن جي ڪري ڪاوڙ ۽ غصو پيدا ٿيو آهي تڏهن عوام جي موقف جي حمايت ڪرڻ لڳا. وڪيلن جي طرفان ٻبرلوءِ وٽ ڌرڻو هنيو ويو. جيڪو مسلسل ٻارهن ڏينهن جاري رهيو جنهن ڪري اتي سنڌ مان هزارين ماڻهو اچي شريڪ ٿيا. تڏهن ان ڌرڻي کي ختم ڪرائڻ لاءِ فائرنگ به ڪئي وئي. پر ڌرڻو ختم ٿي ڪونه سگهيو ۽ ان ۾ تيزي ايندي وئي. ان ڌرڻي ۾ عوام جي طرفان مظاهرين کي مانيون ڪارايون پئي ويون. ٿڌي پاڻي پيارڻ جو به بندو بست ڪيو ويو هو مظاهرين جي خاطر تواضع ڪرڻ ۾ ڪا به گهٽتائي ڪونه ڪئي وئي. مهمان نوازي جا اعليٰ، نادر ۽ ناياب مثال قائم ڪيا ويا. جيڪي هميشه ياد رکيا ويندا. نيٺ وفاق ۽ سنڌ حڪومت جون ڳالهيون ٿيون. في الحال نون ڪئنالن جي ڪم کي معطل ڪيو ويو. تڏهن ڌرڻو ختم ٿيو ۽ سنڌ جا روڊ ۽ رستا ٽرئفڪ لاءِ کلي ويا جيڪي وڪيلن جي ڌرڻي جي ڪري بند ٿي ويا هئا. هر ماڻهو پنهنجي گهرن ڏانهن روانو ٿي ويو. مذڪوره ڌرڻي ۾ جن ماڻهن خدمتون ڪيون هيون. ميڊيڪل ڪئمپون کوليون هيون. پاڻي جي فراهمي جو بندو بست ڪيو هو سنڌ جي سياسي ۽ ونگارو پوليس انهن جي لسٽ تيار ڪئي. جيڪا مڪمل طرح خفيه رکي وئي. جنهن کي ظاهر ئي ڪونه ڪيو ويو. هاڻ اوچتو اها لسٽ ظاهر ڪئي وئي آهي ۽ انهن ماڻهن جي خلاف ڪوڙا ڪيس داخل ڪري ڪين سوگهو ڪيو پيو وڃي. هاڻ اطلاع ملي رهيا آهن ته، ڪئنالن جي منصوبي خلاف، سنڌ ۾ ٿيندڙ عوامي احتجاجن تي سنڌ حڪومت ڪاوڙجي پئي آهي. ڌرڻو ڏيندڙن ۽ خدمت ڪندڙن جي خلاف انتقامي ڪارروائيون شروع ڪيون ويون آهن. جيڪي تيز ٿينديون پيون وڃن. مذڪوره ماڻهن جي خلاف پوليس جي وٺ پڪڙ ڪئي پئي وڃي ڪيترائي ماڻهو مختلف ڪيسن ۾ ڦاسايا پيا وڃن. ڪن تي چرس وڪرو ڪرڻ جو ڪيس داخل ڪيو ويو آهي

ته ڪن تي وري شراب جو ڪيس هنيو ويو آهي. ڪن تي وري چوري ۽ ڦرجي ڪيسن ۾ ملوث ڄاڻائي ايف آءِ آرز داخل ڪيون ويون آهن. ته ڪي وري دهشتگرد پڻ ڄاڻايا ويا آهن مطلب ته مختلف ڪيس داخل ڪيا پيا وڃن. اهو سلسلو تيزي سان جاري آهي اهي ڪيس عدالتن ۾ چالان به ڪيا ويا آهن اصل ۾ اهي ڏوهاري ڪونه آهن پر سندن ڏوهه اهو آهي جو انهن ڌرڻي ۾ شامل وڪيلن، قوم پرستن، سلجهيل وتدن ۽ سول سوسائٽي جي ماڻهن جي هن سخت گرمي جي موسم ۾ خدمت ڪري ڪين ٿڌو پاڻي، کاڌو خوراڪ ۽ ٻيو ضروري سامان پهچايو. جنهن تي سنڌ سرڪار گهڻو مچرجي پئي آهي. جڏهن ته پرامن احتجاج ڪرڻ هر هڪ ماڻهو جو قانوني ۽ آئيني حق آهي جيڪو جمهوري حڪومت ۾ ڪنهن کان به کسڻ نه گهرجي. پر هيءَ حڪومت جيڪا پاڻ کي جمهوري حڪومت سڏائي ٿي. تنهن پرامن مظاهرين تي انتقامي ڪارروائيون ڪري آمريت جي دور جي ياد ڏياري رهي آهي. آمريت ۾ ائين ٿيندو رهيو آهي. ماضي ۾ جهاتي پائبي ته معلوم ٿيندو ته سيئي آمرن پرامن احتجاج ڪندڙن جي خلاف ڪارروائيون ڪرايون هيون.

جڪي اڄ به ماڻهن کي ياد آهن ۽ اهي وساري ڪونه سگهيا آهن. هن حڪومت به آمرن جي روايتن کي برقرار رکڻ جي ڪوشش ڪئي آهي. پر ياد رهي ته اهڙي قسم جا ڪوڙا ڪيس داخل ڪري سنڌ جي باشعور عوام کي پنهنجي حقن وٺڻ کان دستبردار ڪري نه ٿو سگهجي اهو به معلوم ٿيو آهي ته، خيرپور جي وڪيلن پاران هڪ پينل ٺاهي ڄاڻايل ماڻهن جي خلاف ڪيسن کي منهن ڏيڻ لاءِ مفت قانوني مدد ڪرڻ جو به اعلان ڪيو آهي جنهن مان سمجهه ۾ اچي ٿو ته، انتقامي ڪارروائين جو شڪار ٿيندڙ هر ماڻهو ڏڪو آهي. وڪيل اهڙن ماڻهن کي تڏڪو ڇڏڻ لاءِ تيار ئي ڪونه آهن. سندن مالڪي ڪٿي ويندي ۽ قانوندان. سندن هر قسم جي قانوني مدد ڪندا رهندا. جيستائين انهن جي ڪيسن مان جان آزاد ٿئي. ڪپرو، ڪنڊ ڪوٽ، مورو، مليرو، ٻيرلوءِ ۽ سنڌ جي ٻين ڪيترن ئي شهرن ۾ پوليس انتقامي ڪارروائي ڪري رهي آهي خبر ناهي ته، اهو سڀ ڪجهه ڪنهن جي اشاري تي ٿي رهيو آهي. ۽ ائين چو ڪيو پيو وڃي. ان عمل جي ڪيتري به مذمت ڪجي سا گهٽ آهي. هن وقت سنڌ ۾ پاڪستان پيپلز پارٽي جي مقبوليت ۾ ڪجهه گهٽتائي آئي آهي. ان پارٽي کان ڪيترائي ماڻهو باغي ٿي ويا آهن. ويتر انتقامي ڪارروايون شروع ڪيون ويون آهن. مخالفن کي تنگ ڪيو پيو وڃي. انهن تي ڪيس داخل ڪيا پيا وڃن. سندن زمينن جو پاڻي به بند ڪيو ويو آهي. انهن جون زمينون بنجر ٿينديون پيون وڃن. اهي گهٽيون ٽٽيون غيرآباد ڏسڻ ۾ اچن ٿيون. جيڪڏهن اهڙي قسم جون انتقامي ڪارروايون جاري رهيون ته پارٽي جي مقبوليت جو گراف اڃا وڌيڪ هيٺ ڪري سگهي ٿو جنهن ڪري سنڌ حڪومت کي انتقامي ڪارروائين واري پاليسي بدلائڻ جي سخت ضرورت آهي. جمهوريت جي آڙ ۾ انتقام وٺي آمريت جي ياد کي ورجائڻ جي ڪوشش بند ٿيڻ گهرجي. مون کن اعتبار جوڳن ذريعن کان ٻڌو آهي ته ڪيترائي ماڻهو ڪيسن ۾ قابو ڪيا ويا آهن ۽ ٻيا ڪيترائي قابو ۽ سوگها ڪيا ويندا. جن کي گرفتار ڪرڻ لاءِ پوليس جي وٺ پڪڙ لڳي پئي آهي. انهن کي گرفتار ڪرڻ لاءِ مختلف هنڌن تي ڇاپا هنيا پيا وڃن. جيڪڏهن اهو سلسلو ائين جاري رکيو ويو. اها ڪارروائي برقرار رکي وئي ته ان مان حڪومت کي ڪوبه فائدو ڪونه ٿيندو. ويتر مخالفت ۾ اضافو ٿيندو. جنهن ڪري حڪومت کي ان عمل کان پاسو ڪرڻ گهرجي. مخالفن کي به پاڻ سان گڏ کڻي هلڻ سان سٺي حڪومت قائم ٿي سگهي ٿي. سٺا نتيجا برآمد ٿي سگهن ٿا. جيڪي ملڪ جي مفاد وتان هوندا. ان کان علاوه اها وقت جي تقاضا آهي ته عوام جي مسئلن حل ڪرڻ ڏانهن خاص توجه ڏنو وڃي. عوام کي هرگز نظرانداز نه ڪرڻ گهرجي. ائين ڪرڻ سان عوامي احتجاج روڪجي سگهجن ٿا. بئي حالت ۾ روزانو ٿيندڙ احتجاج وڌندا ويندا جيڪي حڪومت جي ڪاروهنوار کي ڪوڪلو بنائي سگهن ٿا. اسان هن ڪالم جي ذريعي سنڌ توڙي وفاق جي حڪومتن کي اها گذارش ڪنداسون ته عوام جي اهنجن، تڪليفن ۽ پريشانين ڏانهن خاص ڌيان ڏيئي اهڙيون پاليسيون ٺاهيون وڃن جيڪي عوام جي امنگن موافق هجن ائين ڪرڻ سان وڌيڪ مضبوط ۽ مستحڪم حڪومت قائم ٿي سگهي ٿي.

سنڌي ناول نگاريءَ جو سرواڻ محمد عثمان ڏيپلائي

ڊاڪٽر پروين موسيٰ ميمڻ

محمد عثمان ڏيپلائيءَ جو نالو سنڌي ادب جي بهترين ناول نگارن ۾ شمار ٿئي ٿو ويهين صديءَ جو اڌ، سنڌي ناول جو ڪامياب دور سڏيو وڃي ٿو. ڏيپلائيءَ جو ڪمال اهو هو ته هو گهڻو لکندڙ ليکڪ هو. سندس ناول انهيءَ دور ۾ وڏ ڦڙي مينهن جيان وسڻ لڳا. هن تاريخي، سماجي، سياسي، اخلاقي، اصلاحي، مذهبي ۽ قومي ناول لکيا. گهڻي ڀاڱي اصلوڪا لکيائين پر ڪي ترجما پڻ ڪيائين. ذاتي طور ڏيپلائي صاحب کي تاريخ نويسي ۽ داستان گوئيءَ تي قدرت حاصل هئي. سندن تاريخي ناولن انهيءَ دور ۾ ڪين وڏي شهرت ڏياري. ڏيپلائي صاحب جي چند ناولن جا عنوان هن ريت آهن: "نور توحيد"، "فتح اسپين عرف عصمت جي قيمت"، "بغداد جو چور"، "آخري اميد"، "شير ايران"، "غازي مصطفيٰ ڪمال"، "غازي صلاح الدين"، "سمرقند جو صوف"، "سسئي نيزي پاند"، "سودان جي سوٽهن"، "مجاهد ڪشمير"، "ڪوريا جي ڪنوار"، "ايراني شهزادي"، "شير شاهه ۽ همايون"، "حور بغداد"، "حيدر علي"، "شوڪت اسلام"، "جلوه اسلام"، "چين جو چند"، "احمد شاهه ابدالي"، "غازي اورنگزيب"، "غازي محمود غزنوي"، "فتح المقدس"، "1857ع جي آزاديءَ جي جنگ"، "روم جي راڻي"، "هوشربا نازنين"، "ڪارا ڪافر"، "دختر اسلام"، "ڪنيز اسلام"، "نازنين يورپ"، "شاهه امان الله"، "فتح فلسطين"، "نيل ڪنوار عرف فتح مصر"، "ڪاشيءَ جا پاڙ"، "ٽيپو سلطان"، "فتح اسلام"، "گمراهه مسلمان عرف هندو مسلم اتحاد"، "فتح ايران"، "سومنات جي سنڌري"، "گلستان حسن"، "آفريڪا جي شهزادي"، "شيواجي شيش محل"، "قسطنطنيه جي شهزادي"، "جنگ ترڪ و جرمن"، "انقلاب سنڌ عرف فتح پاڪستان"، "افضل شهيد"، "نازنين سمرنا"، "هوشربا شهزادي"، "ڏاهري رنگ محل"، "سبڪتگين ۽ جئپال"، "مينا بازار"، "فتح يرموڪ"، "بلبل ايران"، "شير ايران"، "جهاني گدي"، "ڪنول ڪلي"، "سانگهڙ"، "امر"، "چوڏهين صديءَ جا چار درويش"، "گمراهه مسافر"، "انقلاب ايران" ۽ ٻيا آهن (هنن ناولن جي خبر "انسان" رسالي جي مطالعي معرفت پڻ پيئي، جو مون "انسان" جي پنجاهه پرچن ۾ انهن ناولن تي تبصرا پڙهيا). هيٺ چند اهم ناولن جو جائزو پيش ڪجي ٿو ته جيئن پڙهندڙن کي سندن ناولن جي موضوعن، ٻولي ۽ مواد جي ڄاڻ ملي. سنگدل شهزادي: پهريون ناول (1938ع) ۾ ڇپيو. سنگدل شهزادي، ناول اسلامي نقطه نظر کي واضح ڪري ٿو گلستان حسن: 1939ع ۾ ڏيپلائي صاحب لکيو. انهيءَ دور ۾ هندو مسلم جهيڙي جو هڪ اهڙو دور هو جنهن ۾ ادب معرفت ليکڪن پنهنجي پنهنجي مذهبي هيروز جا ڪارناما پڙهندڙن تائين پهچائڻ تي زور ڏنو. آخري اميد: 1940ع ۾ پهريون پيرو اسلاميه دارالاشاعت ميرپورخاص مان شايع ٿيو. ٻيو ڇاپو 1944، ٽيون 1946ع ۽ چوٿون 2008ع آگسٽ ۾ مهراڻ اڪيڊمي شڪارپور شايع ڪيو آهي. ڏيپلائي صاحب ديباچي ۾ لکيو ته، "ڪنهن به قوم جي عروج ۽ ترقيءَ لاءِ هي ضروري آهي ته قوم جو ٻچو ٻچو پنهنجي بهادرن جي ڪارنامن ۽ پنهنجي گذريل تاريخي حالات کان واقف هجي". نور توحيد: جو پهريون ڇاپو 1940ع ۽ ٻيو 1945ع ٽيون 1948ع ۾ ڇپيو. پاڪستان ٺهڻ کان پوءِ چوٿون دفعو 2001ع ۽ پنجون 2007ع ۾ سنڌيڪا اڪيڊميءَ شايع ڪيو. آفريڪا جي شهزادي: 1941ع ۾ پهريون دفعو اسلاميه دارالاشاعت ميرپورخاص مان ڇپيو ۽ ٻيو 1945ع، 1948ع ۽ چوٿون ڇاپو 2008ع ۾ مهراڻ اڪيڊمي شايع ڪيو. نيل ڪنوار: جو پهريون ڇاپو 1941ع، ٻيو 44 ٽيون 1946ع ۽ چوٿون مهراڻ اڪيڊمي 2008ع ۾ شايع ڪيو آهي. هي ناول 23 هجريءَ جي مصر شهر جو بيان آهي. جتي نيل نديءَ جو عروج جڏهن به گهٽ ڏسڻ ۾ ايندو هو ته انهيءَ سال هڪ ڪنواري ڇوڪريءَ کي هار سينگار ڪرائي نيل دريا ۾ اڇليندا هئا. ۽ چوندا هئا ته هن جي شادي نيل ديوتا سان ڪرائي وئي آهي. انهيءَ ڇوڪريءَ ۽ سندس مائٽن کي وڏو درجو ڏنو ويندو هو. دختر اسلام: 1942ع ۾ پهريون ڇاپو ٻيو 1944ع، ۽ ٽيون 1947ع ۾ شايع ٿيو ۽ چوٿون ڇاپو 2008ع ۾ مهراڻ اڪيڊمي شايع ڪيو جو ارڙهن بابن ۽ 52 صفحن تي محيط آهي. چين جو چند: 1944ع ۾ پهريون دفعو ميرپورخاص مان شايع ٿيو ۽ ٻيو ڇاپو 2008ع ۾ ڇپيو. فلسطين جي فتح: 1946ع ۾ شايع ٿيو يارهن بابن تي مشتمل هي تاريخي ناول بيت المقدس جي فتح ۽ سلطان صلاح الدين ايوبيءَ جي همت ۽ جرات تي مبني آهي، حقيقي تاريخي واقعن جي ناول جي بابن جا عنوان "پيالو چلڪڻ"، "مظلوم حاجي"، "صنوبر جي فتح"، "خود غرض عيسائي"، "فتح عسڪلان"، "بدنيتي جو نتيجو"، "سچن مسلمانن جا اخلاق" ۽ ٻيا آهن غازي انور پاشا: 1957ع ۾ شايع ٿيو ۽ جلدي بندش پئجي وئي هيءَ ناول قسطوار رسالي "انسان" ۾ ۽ پوءِ ڪتابي صورت ۾ چار حصن ۾ ڇپيو جنهن جا صفحا ۽ باب هن ريت آهن: 1857ع جي آزاديءَ جي جنگ: ناول 1957ع ۾ شايع ٿيو هن سال ۾ ڏيپلائي صاحب جا ٽي ناول ڇپيا، جي ٽيئي ضبط ٿيا. "غازي انور پاشا"، "1857ع جي آزاديءَ جي جنگ" "جهاني گدي" هڪ ئي سال ۾ ڇپيل انهن ناولن وڏي ڪاميابي ماڻي بندش پوڻ کانپوءِ ته هيڪاري ڏيپلائي صاحب ون يونٽ خلاف لکندڙن ۾ پهرين صف جو ليکڪ ٿي ويو. هڪ سئو سالن جي تاريخي دور جو احاطو ڪندڙ هيءَ ناول حوالا جاتي، سچن واقعن ۽ حقيقي ڪردارن جي باري ۾ آهي جهاني گدي: آڪٽوبر 1957ع ۾ اسلاميه پريس ويسٽ ڪچا حيدرآباد سنڌ مان شايع ٿيو هيءَ مختصر (92 صفحا) ناول ترجمو ۽ اصل ناول "ڊريگن سيڊ" (مصنف پرل بڪ جو اختصار) آهي، بابن جا عنوان، "عيش ۾ گهاري اچي سو ڏٺو"، "محب ۽ غدار"، "ٻهڻي"، "مشن اسڪول ۾"، "غدار جي ڪرسي"، "ياد محبوب" ۽ "هارين جو انتقام" ۽ ٻيا آهن. "امر" ڏيپلائي صاحب جو اهو ناول آهي جو جڏهن ڪتابي صورت ۾ ڇپيو، تڏهن ضبط به ٿيو ته ٻئي پاسي هيءَ انعام يافته ڪتاب پڻ آهي، جنهن کي "سنڌي ساهت" طرفان انعام سان نوازيو ويو. "امر"، ميڪسيم گورڪيءَ جي The Mother جي اردو ترجمي تان سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪيو ويو. سانگهڙ تاريخي ناولن ۾ هڪ گرانقدر حيثيت رکندڙ ڪلاسيڪ ناول جو درجو رکي ٿو. جنهن جو مسودو ليکڪ 1961ع ۾ رٽيو ۽ لکت ۾ 1963ع ۾ وجود ۾ آيو. طوالت جي باوجود هيءَ ناول وڏي شوق ۽ اتساهه سان پڙهيو ويو. موجوده وقت "سانگهڙ" اختصاري صورت ۾ هلندڙ آهي ناول سانگهڙ جو احوال الڳ پيش ڪبو. انقلاب ايران: 1980ع ۾ ڇپيو ديباچي ۾ ڏيپلائي صاحب لکيو آهي، "سنڌي ٻوليءَ ۾ هن انقلاب تي ڪو به ناول ڪو نه هو ان ڪري نهايت معتبر ڪتابن تان ستون ڪٿي هي دلچسپ ناول پيش ڪريان ٿو. جنهن جهڙو ڪنهن به زبان ۾ ڪونهي. انهيءَ انعام يافته ناول جي لکڻ جو به مقصد قوميت ۽ وطنيت هو."

ليکڪ ۽ اديب جي وچ ۾ بنيادي ادبي فرق ۽ علمي تضاد

سڪندر گلاب سومرو

اسان جي اڪثريت هي سمجهي ٿي ته "لکڻ ۽ پڙهڻ واري دنيا" جو تعلق بظاهر تعليمي ادارن ۽ ان سان سلهاڙيل فردن جي ڪرت سان آهي پر اسان ساڳين لفظن جي گهرائي جو مشاهدو ڪنداسين ۽ هنن جي وسيع منظر نامي ۾، يا ڪن مخصوص فردن جي ذوق ۽ شوق کي آڏو رکي جيڪڏهن هنن جي تور تڪ (اسيسمنٽ) ڪنداسين ته هنن ٻنهي لفظن جي حرمت ۽ معنيٰ جي پويان جيڪو ڳجهه سمايل آهي اهو ڳجهه اسان جي ملاقات ٻن اهم لفظن "ليکڪ" يعني رائيٽر ۽ "اديب" يعني آٿر سان ڪرائيندي ڪنهن به قسم جو عار محسوس ڪونه ڪري. ليکڪ ۽ اديب وارن لفظن کي عام طور تي هڪ ئي معنيٰ ۾ ورتو ۽ سمجهيو وڃي ٿو پر انگريزي ادب هنن ٻنهي لفظن ۾ نه صرف واضح ۽ چٽو فرق ڪري ٿو پر هنن ٻنهي جي ادبي ۽ علمي تضاد کي به اڀاري ٿو. فرق ۽ تضاد هي ڄاڻ ڏئي ٿو ته هنن ٻنهي لفظن ۾ جيڪڏهن ڪو تفاوت آهي، ته ڇو آهي ۽ جيڪڏهن ڪو تضاد آهي، ته ڇو آهي؟ اسان مان اهي فرد جيڪي لکڻ ۽ پڙهڻ واري دنيا سان سلهاڙيل آهن انهن کي هنن جا پڙهندڙ ڪنهن وقت لکندڙ چون ٿا ته، ڪڏهن لکاري چون ٿا يا ڪنهن گهڙي ليکڪ ته ڪڏهن وري اديب طور ياد ڪن ٿا. سوال ٿو پيدا ٿئي ته پڙهندڙن پاران هنن ٻنهي لفظن جي حرمت ۽ معنيٰ جو خيال ڇو ڪونه ٿو ڪيو وڃي؟ ڇو اسان اڻ ڪتابن جا پڙهي به هنن لفظن جي ادبي فرق ۽ علمي تضاد کي ناهيون سمجهي سگهيا. هن ڳالهه کان انڪار ناهي ته جيڪي فرد انگريزي يا سنڌي ادب جي دنيا سان واسطو رکن ٿا، انهن کي چڱي طرح سان هي ڄاڻ هوندي ته ليکڪ ڪير آهن؟ اديب ڪير ٿي سگهي ٿو؟ پر عام خلق کي هي خبر بلڪل به نه هوندي ته هر ليکڪ اديب ناهي ٿي سگهندو ۽ هر اديب ليکڪ ناهي هوندو. پر وري ائين به آهي ته ليکڪ اديب نه ٿي سگهي ٿو پر اديب جي ليکڪ ٿيڻ جا تمام گهڻا مثال ملن ٿا. يعني ليکڪ ۽ اديب هڪ ئي سڪي جا ٻه پاسا ته ٿي سگهن ٿا پر اهڙن سڪن جو تعداد تمام گهٽ هجي ٿو. ڪجهه اهم فرق ۽ تضاد جيڪي لفظ ليکڪ ۽ اديب کي چٽي نموني سان الڳ ڪري ٻيهارن ۽ سڃاڻپ ڪرائين ٿا، اڄ پنهنجي مطالعي، ڄاڻ ۽ سمجهه جي موجب ڪوشش ڪري توهان کي انهن جي باري ڪجهه ٻڌايون ٿا ڇاڪاڻ جو هي هڪ علمي ڪم ۽ بحث آهي. عام قاري کي هنن لفظن جي حرمت، فرق ۽ تضاد جي باري ۾ ڄاڻڻ فائدو ضرور ٿيندو ادبي مواد جي مطالعي مان اسان کي هي ڄاڻ ملي ٿي ته "ليکڪ" ۽ "اديب" اڪثر هڪ ٻئي جي نعم البدل جي طور تي استعمال ٿيندا رهيا آهن ۽ ٿيندا رهن ٿا پر حقيقت ۾ اهي ٻئي لفظ علمي ادبي حوالي سان هڪ ٻئي کان مڪمل طور تي مختلف ڪردارن، فردن ۽ ڪرتن جي نمائندگي ڪن ٿا. هنن ٻنهي لفظن جي وچ ۾ جيڪي فرق ۽ تضاد آهن انهن کي سمجهڻ هر ان ماڻهوءَ جي لاءِ تمام گهڻو ضروري آهي جيڪو ادب سان ٿورو يا گهڻو لڳاءُ رکي ٿو يا ادبي ڪيترن مان ڪنهن به هڪ يعني يا ته نثر سان يا وري نظم سان واسطو رکي ٿو يا وري ٻنهي سان واسطو رکندڙ هوندو آهي. ليکڪ ڪنهن کي چئجي ٿو؟ اصطلاحي طور تي لفظ ليکڪ هڪ وسيع ۽ ڊگهي معنيٰ کي بيان ڪري ٿو. هر اهو ماڻهو ليکڪ آهي جيڪو لکڻ واري سرگرمي ۾ عملي طور تي سرگرم آهي. توڙي جو ليکڪ لکڻ واري ڪرت ۾ ته اڳيرو هوندو آهي پر هو ان ذات کان محروم هوندو آهي جيڪا هڪ اديب جي وڏي سڃاڻپ بڻيل هوندي آهي يعني نواڻ يا تخليقيت. ليکڪ پنهنجي ڪا تخليق ناهن گهڙيندا. ليکڪ لکڻين جون مختلف شڪليون ته تيار ڪري سگهن ٿا پر اهي ان قابليت کان محروم هوندا آهن جيڪا قابليت پنهنجو هڪ الڳ ئي انداز بيان رکي ۽ ٿي ۽ سڃاڻپ به ڪرائي ٿي. ليکڪ مضمون، رپورٽون، ڪالم، مڪالما ۽ ٻيو به گهڻو ڪجهه لکندا آهن ۽ جن جو بنياد اڪثر ٻين جون تخليقون ۽ خيال به هوندا آهن پر هو هي دعويٰ نٿا ڪري سگهن ته اهي سڀ لکڻيون هنن جا پنهنجا ذاتي خيال ۽ تخليقون آهن. صحافت، اشتهار سازي، ٽيڪنيڪي يا تخليقي لکڻيون، جن جو بنيادي ڌيان معلومات يا بيان کي موثر طريقي سان پيش ڪرڻ يا پهچائڻ تي هوندو آهي اهو سڄو ليکڪ جو ڪم هوندو آهي. ليکڪ جو ڪردار هي به هوندو آهي ته ڪنهن ٻئي جي خيال ۽ تخليق کي بيان ڪرڻ يا حقيقتن تي آڌاريل معلومات کي هڪ سهڻي انداز ۽ موثر نموني سان ٻين تائين پهچائڻو آهي مثال طور، توهان بطور هڪ ليکڪ جي ڪنهن مشهور ماڻهو جي باري ۾ لکڻ چاهيندا آهيو ته سڀ کان اول ان جي زندگي جي هڙني پاسن کي گڏ ڪرڻ شروع ڪندا آهيو ۽ ان کي عوامي معلومات جو هڪ بهترين ذريعو بڻائڻ جي لاءِ پنهنجي لکڻي کي هڪ خوبصورت بياني جي شڪل يا تعريف ۾ منتقل ڪندا آهيو يعني هڪ ليکڪ ڪنهن جي زندگي جو شاهڪار ڪهاڻيڪار بڻجڻ وارو ڪردار ته ادا ڪرڻ وارو بڻجي ويندو آهي پر اها ڪهاڻي هن جي ذاتي تخليق نه پر هن جو ذاتي ليک، ادبي لکڻي يا تحقيق هوندي آهي. اديب ڪنهن کي چئجي ٿو؟ اديب ليکڪن جو اهو قسم آهي جيڪو ڪنهن خيال کي پنهنجي ذهني ڪينواس تي آڻي هڪ خاص ڪم جي شروعات ڪري ٿو جيئن ڪا ڪهاڻي لکڻ، شاعري ڪرڻ ۽ ٻيون به اهڙيون ادبي تخليقي ڪاوشون ڪرڻ جهڙوڪ ناول يا ناٽڪ لکڻ. هڪ اديب جي سڃاڻپ هن جي تخليق هوندي آهي. هڪ اديب پنهنجين تخليقن جي ذريعي پنهنجي خيالن، تصورن ۽ ذات کي پيش ڪرڻ جا ذميوار هوندا آهن. اهي ليکڪ وانگي ٻيون به لکڻيون لکي سگهن ٿا پر هنن جي سڃاڻپ هنن جون تخليقون ئي هونديون آهن. اديبن کي جيڪا شئي ليکڪن کان منفرد ۽ الڳ ڏسي ٿي اهو هنن جو انداز بيان (ڊڪشن) آهي. اديب سدائين تصورن ۾ رهڻ پسند ڪندا آهن ۽ ڪمال جون تخليقون تيار ڪري پنهنجي صلاحيتن جي سگهه کي مڃائڻ ۾ ڪامياب ويندا آهن. اديب پنهنجين تخليقن جي حساب سان تخليق جي پهرين عمل کان وٺي ان کي حتمي شڪل ڏيڻ تائين جا ذميوار هوندا آهن مثال طور اسان مان جيڪڏهن ڪنهن شيخ اياز جي جيون چرتر "ڪٿي نه پڄبو ٽڪ مسافر" (چارئي جلد) پڙهي آهي ته توهان مڃيو سان، شيخ اياز جي شاعرانه خيالن، نثري تخليقن، ادبي ڪاوشن، علمي تجربن ۽ ذاتي مشاهدن کان بهترين نموني سان واقف ٿي وڃو ٿا. شيخ اياز ليکڪ گهٽ پر اديب وڌو هو جنهن پنهنجي جيون چرتر کي بيان ڪرڻ ۾ جنهن قسم جي ادبي انداز بيان جي عڪاسي ڪئي آهي ان جو مثال گهٽ ئي ملي ٿو. ياد رکو اديب جو ڪم پنهنجن خيالن، عقيدن ۽ راين کي پنهنجي ذات يعني تخليقن جي ذريعي بي ڊپو اظهار ڪرڻ هوندو آهي. ليکڪ ۽ اديب ۾ بنيادي فرق ۽ تضاد هي به آهي ته ادبي ڪاوشن ۽ علمي لکڻين جي حوالي سان هڪ ليکڪ ۽ هڪ اديب جي وچ ۾ سڀ کان اهم ۽ بنيادي فرق هنن جي خيالن جو بنياد هوندو آهي. ليکڪ ٻين جي خيالن، موضوعن يا تخليق ڪيل ڪهاڻين ۽ ليکن تي ڪم ڪندو آهي. ليکڪ داستانن ۽ بيانين کي تيار ڪرڻ ۾ ماهر ته هوندو آهي

بقايا 01

آهي ته ٻنهي ملڪن ۾ جوهري جنگ نه ٿيندي. ٻئي پاسي پرڏيهي وزارت جي ترجمان چيو آهي ته ڀارت پاڪستان طرفان جاچ جي آڇ کي نه مڃي جارحيت جو رستو اختيار ڪيو جنهن تي جوابي ڪارروائي ڪرڻ پاڪستان جو حق آهي. هفتيوار نيوز بريفنگ ۾ پرڏيهي وزارت جي ترجمان شفقت علي خان چيو ته 8 مئي جي رات ڀارت پاڪستان تي جارحيت جو مظاهرو ڪيو. ڀارت پاڪستان جي سالميت کي چيلينج ڪيو. ڀارت پاڪستان تي حملو ڪيو آهي جواب ۾ پاڪستان پنهنجي دفاع جو حق محفوظ رکي ٿو. هن چيو ته ڀارتي جنگي جنون خطي جي امن لاءِ خطرو آهي. پاڪستان هر ممڪن صبر تحمل جو مظاهرو ڪري رهيو آهي. پاڪستان ڀارت جي جارحيت جي مذمت ڪري ٿو. ڀارت عالمي قانون جي ڀڃڪڙي ڪري رهيو آهي. پهلگام واقعي جي آڙ ۾ پاڪستان جي خلاف ڪوڙو پروپيگنڊا ڪري رهيو آهي. پرڏيهي وزارت جي ترجمان چيو ته ڀارت طرفان پاڪستان جي ڪيترن ئي شهرن ۾ ڊرون حملا ڪيا ويا. ڇا ڪو به ملڪ ڪنهن به ملڪ کي سوشل ميڊيا تي ڏنل بيانن تي حملو ڪرڻ جي اجازت ڏئي ٿو؟ اسان دنيا کان مطالبو ڪريون ٿا ته ڀارت کي انهي معاملي تي ڏوهاري قرار ڏئي. هن چيو ته ڀارت طرفان سنڌ طاس معاهدو معطل ڪرڻ جي مذمت ڪريون ٿا. ڀارت هڪ طرفو سنڌ طاس معاهدي کي معطل نٿو ڪري سگهي. اسان ڀارت جي پرڏيهي سيڪريٽري جي بيانن کي به رد ڪريون ٿا. پرڏيهي وزارت جي ترجمان شفقت علي خان چيو ته پاڪستان گڏيل قومن جي چارٽر موجب ڀارتي جارحيت جي خلاف جوابي ڪارروائي جو حق رکي ٿو وزيراعظم مڪمل انڪوائري جو چيو پر ڀارت جارحيت جو رستو اختيار ڪيو. ممبئي ۽ پٺاڻ ڪوٽ جي جاچ ڀارت جي ڪري نه ٿي سگهي. ڪلڀوشن يادو ڀارت جي انتهاپسندي جو مثال آهي. هندو انتهاپسندي ۾ 40 پاڪستاني شهيد ٿيا. هن وڌيڪ چيو ته نيلم جهلم هائيڊرو پاور پراجيڪٽ جا ڪجهه حصا ڀارتي جارحيت جي نتيجي ۾ تباهه ٿيا. پاڪستان ذميوار ملڪ آهي، ڀارتي فيصلي جا اثر ڪروڙين ماڻهن تي پئجي رهيا آهن. اهو ڀارت ئي هو جيڪو جمون ڪشمير جي معاملي کي گڏيل قومن ۾ کڻي ويو. ڀارت مسلسل ٻنڌي ڀاڙيسري ملڪ کي پٺ ساڻ لڳائڻ جي ڪوشش ۾ مصروف آهي.

بقايا 02

ٻارڙيون به نشانو بڻيون ۽ افسوس ته ڀارتي ميڊيا ان واقعي تي جشن ملهائي رهي آهي. ترجمان ٻڌايو ته پاڪستان جي طرفان جوابي ڪارروائي رڳو انهن ڀارتي فوجي پوسٽن تائين محدود آهي، جتان پاڪستان تي فائرنگ ڪئي وڃي ٿي. ڊي جي آءِ ايس پي آر جو چوڻ هو ته ڀارت اندر مسلمانن ۽ ٻين اقليتن تي حملا ڪيا پيا وڃن، جتي سر عام طور تي مسلمانن کي قتل جون ڌمڪيون ڏنيون پيون وڃن. هن وڌيڪ چيو ته ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ ۾ ملوث رهيو آهي ۽ فتنه الخوارج ۽ ٻين گروهن جي مدد ڪري رهيو آهي. ڀارت اڏٽريا سوشل ميڊيا اڪائونٽس به بند ڪرائي ڇڏيا آهن ۽ هر ڪلاڪ ڪانپوءِ هڪ نئين ڪوڙي ڪهاڻيءَ جي بنياد تي پروپيگنڊا ڪري رهيو آهي. والاريل ڪشمير ۾ ڪوڙا اڪائونٽس ڀارتي قابض فوج لاءِ عام روايت بڻجي چڪا آهن. ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو ته ڀارت، آمريڪا، ڪئناڊا ۽ پاڪستان سميت ڪيترن ئي ملڪن ۾ ٿيندڙ دهشتگرديءَ ۾ ملوث آهي. هن واضح ڪيو ته ڀارت پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ جو اسپانسر آهي. جنهن جا پڪا سان ثبوت موجود آهن. پاڪستان اندر ٿيندڙ حملا ڀارتي فوج جي هدايتن تحت ٿين ٿا. جتي ڀارتي اهلڪار دهشتگردن کي ڪارروائيءَ جا ٽاسڪ ڏين ٿا ۽ ٻنهي جي وچ ۾ رابطن جا به ثبوت موجود آهن. ڊي جي آءِ ايس پي آر چيو ته پهلگام واقعو 22 اپريل تي منجهند 2 وڳي 20 منٽن تي پيش آيو جڏهن ته رڳو 10 منٽن اندر يعني 2 وڳي 30 منٽن تي ايف آءِ آر داخل ڪرائي وئي. ڀارت بنا ڪنهن جاچ يا ثبوت جي فوري طور پاڪستان مٿان حملي جو الزام مڙهي ڇڏيو. هن چيو ته ڀارتي ميڊيا به واقعي کان پوءِ ڪنهن به ثبوت کانسواءِ پاڪستان کي ذميوار قرار ڏنو ۽ ڀارت الزام لڳايو ۽ ثبوت ڏيڻ بدران پاڪستان تي حملو ڪري ڏنو بريفنگ دوران والاريل پهلگام واقعي بابت والاريل ڪشمير جي عوام جون مختلف وڊيوز به ڏيکاريون ويون، جن ۾ ڪشميري ماڻهو پاڻ به واقعي بابت سوال اٿاري رهيا هئا. ڊي جي آءِ ايس پي آر چيو ته پاڪستان پنهنجي سالميت ۽ جي هر قيمت تي حفاظت ڪندو. پريس بريفنگ دوران بحريه ۽ هوائي فوج جا سينيئر آفيسر پڻ موجود هئا. ميڊيا موجب پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو آهي ته ڀارتي فوج ڄاڻي واڻي پاڪستان جي شهري آبادي تي فائرنگ ڪري رهي آهي. جڏهن ته پاڪستان رڳو انهن ڀارتي پوسٽن تي جوابي ڪارروائي ڪري رهيو آهي. جتان پاڪستاني شهري آبادي تي فائرنگ ڪئي پئي وڃي. ترڪ ميڊيا کي ڏنل هڪ انٽرويو دوران ڊي جي آءِ ايس پي آر واضح ڪيو ته پاڪستان طرفان نه ڪو ڊرون حملو ڪيو ويو آهي، نه ڪو راڪيٽ فائر ٿيو آهي ۽ نه ئي ڪا فضائي ڪارروائي عمل ۾ آئي آهي. ترجمان موجب، پاڪستان رڳو ننڍن هٿيارن ذريعي ڀارتي فوجي چوڪين تي محدود جوابي ڪارروائي ڪري رهيو آهي. جنرل احمد شريف چيو ته ڀارت طرفان ميڊيا تي اها مهم هلائي پئي وڃي ته پاڪستان فضائي ۽ ڊرون حملا شروع ڪيا آهن جيڪو ڪوڙ ۽ من گهڙت افسانو آهي. هن چيو ته اڄ جي جديد دور ۾ هر حملي جو اليڪٽرانڪ ثبوت موجود هوندو آهي. جيڪڏهن پاڪستان واقعي ڪو ميزائل يا فضائي حملو ڪيو هجي ها ته ان جو اليڪٽرانڪ ثبوت هجي ها. ڊي جي آءِ ايس پي آر اهو به سوال اٿاريو ته جيڪڏهن ڀارت پاڪستاني جهاز تباهه ڪيو آهي ته ان جو ملبو ڪٿي آهي؟ ۽ جيڪڏهن ڀارت وٽ واقعي پاڪستاني پائيلٽ قيد آهن ته اهي ڪٿي آهن؟ هن وڌيڪ چيو ته ڀارتي ميڊيا من گهڙت قصن سان عوام کي ورغلائڻ جي ڪوشش ڪري رهي آهي جيڪي هاڻي کِل جوڳا بڻجي چڪا آهن. هوڏانهن پاڪستاني فورسز ڀارتي جارحيت کي ناڪام بڻائيندي موڪليل وڌيڪ 48 اسرائيلي ناهيل ڊرونز تباهه ڪري ڇڏيا. سيڪيورٽي ذريعن مطابق، ڀارت طرفان موڪليل اسرائيلي ناهيل ڊرونز کي وهاڙي، پاڪپتن ۽ اوڪاڙا ۽ ٻين شهرن ۾ تباهه ڪيو ويو. پي ٽي وي نيوز سيڪيورٽي ذريعن جي حوالي سان خبر ڏني آهي ته 8 مئي جي شام تائين 29 ڊرونز ڪيرايا هئا ۽ گذريل رات کان هن وقت تائين 48 ٻيا ڊرونز به ڪيرايا ويا آهن جنهن بعد ٻن ڏينهن ۾ ڪيرايل ڊرونز جو انگ 77 ٿي ويو آهي. ڊي جي آءِ ايس پي آر جو چوڻ آهي ته سيٽي ڊرونز ريڊار تي لڳاتار مانيٽر ڪيا پئي ويا، جڏهن به ڪو ڊرون ايندو آهي ته اهو ريڊار تي نظر اچي ٿو اسان جي ايئر ڊفينس سسٽم وٽ اها صلاحيت آهي ته ننڍن ڊرونز کي به ٽريڪ ڪري سگهجي ٿو شهري آباديءَ واري علائقن ۽ ڪمرشل فلائيٽس دوران ڊرون کي مارڻ جو خاص آپريشنل طريقو موجود آهي. ميڊيا موجب لائن آف ڪنٽرول (ايل او سي) تي ڀارتي جارحيت جي نتيجي ۾ پاڪستان جوابي ڪارروائي ڪندي دشمن جون ڪيترين پوسٽن کي تباهه ڪري ڇڏيو سيڪيورٽي ذريعن موجب، پاڪ فوج طرفان ڪيلر سيڪٽر ۾ ڊوبه سور پوسٽ ۽ بڻائين هيڊڪوارٽر تباهه ڪيا ويا آهن. جڏهن ته سوجهي ۽ پير ڪانٺي سيڪٽر ۾ جبار اينڊ ٽرڪيان ڪمپليڪس مڪمل طور تباهه ڪيو ويو آهي. ڪانسواءِ حاجي پير سيڪٽر ۾ ڀارتي فوج جي رنگ ڪنٽور پوسٽ تباهه ڪئي وئي آهي. پاڪستاني فوج دشمن جي پوڪران مارٽر بگهيس پوسٽ کي به تباهه ڪري ڇڏيو آهي.

بقايا 03

بي آر ٽي ريڊ لائين جي اڳڀرائي جو جائزو وٺڻ لاءِ هڪ اعليٰ سطح جو اجلاس ڪراچي ۾ ٿيو اجلاس ۾ سيڪريٽري ٽرانسپورٽ اسد ضامن، ٽرانس ڪراچي جي سي اي او فواد غفار سومرو، ايشين ڊولپمينٽ بئنڪ جي نمائندن، ريڊ لائين جي ڪانٽريڪٽرز انجنيئرز ۽ ٽرانس ڪراچي جي سينئر آفيسرن شرڪت ڪئي، اجلاس ۾ ريڊ لائين بي آر ٽي ريڊ لائين جي ڪم جي صورتحال جو تفصيلي جائزو ورتو ويو ۽ ان ۾ درپيش مسئلن تي تفصيلي گفتگو ڪئي وئي. اجلاس ۾ لاٽ ٽري، ڊيپوز جي ڊزائن، بايو گيس پلانٽ سميت ٻين معاملن تي خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي. اجلاس کي ٻڌايو ويو ته ڪي فور واٽر پروجيڪٽ جي اگمنٽيشن ۽ ڪيترين ئي ڪمپنين پاران يوٽيلٽيز جي منتقلي پروجيڪٽ ۾ درپيش اهم ترين مسئلا آهن. اجلاس ۾ ڳالهائيندي سنڌ جي سينئر وزير ۽ اطلاعات، ٽرانسپورٽ ۽ ماس ٽرانزٽ واري صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ چيو ته ريڊ لائين بي آر ٽي جديد، ماحول دوست ۽ جنتادار پبلڪ ٽرانسپورٽ نظام ڏانهن هڪ تاريخي قدم آهي. سمورا لاڳاپيل اسٽيڪ هولڊرز گڏجي ڪم ۾ بيٺي تيزي آڻن. گهڻي کان گهڻا وسيلا ميدان ۾ لاهن ۽ ريڊ لائين کي جلد کان جلد مڪمل ڪن. هن چيو ته ريڊ لائين بي آر ٽي رڳو ٽرانسپورٽ جو منصوبو ناهي، پر ڪراچي جي عوام سان هڪ بهتر صاف سٺري ۽ رسائي جوڳي شهري مستقبل جو واعدو آهي. يوٽيلٽيز جي منتقلي سميت ٻين اشوز جي حل لاءِ قدم کنيا ويا آهن. اجلاس ۾ ايشين ڊولپمينٽ بئنڪ جي نمائندن به پنهنجي مڪمل سهڪار جي خاطري ڪرائي.

بقايا 04

فوج هٿان ڀارت جي رافيل جهازن جي ڪرڻ تي طنزيه گيت ناهي ورتو آهي. سوشل ميڊيا تي ڪجهه چيني ميمرز جي هڪ ٽڪ ٽاڪ وڊيو تيزيءَ سان وائرل ٿي رهي آهي. وڊيو ۾ چار چيني ميمرز کي ڀارت جي جنگي جهاز "رافيل" جي ڪرڻ ۽ ان جي نقصان بابت ناهيل طنزيه گيت تي جهمر هڻندي ڏسي سگهجي ٿو. وائرل وڊيو ۾ چيني ميمرز ڀارت گيت 'آپ ۽ ڀارتي گيت جي ڌن تي نچندي ڀارتي دعوائن تي ٺٺول ڪندي نظر اچي رهيا آهن.

بقايا 05

. پرڏيهي وزير جي اسلام آباد پهچڻ تي پاڪستان ۾ سعودي سفير ۽ پرڏيهي وزارت جي اعليٰ عملدارن سندس آجيان ڪئي. سعودي مملڪتي وزير پاڪستاني قيادت سان ملاقات دوران پاڪ-ڀارت ڇڪتاڻ ۽ خطي جي مجموعي صورتحال تي خيالن جي ڏي وٺ ڪندو. واضح رهي ته عادل الجبير ان کان اڳ ڀارتي قيادت سان به ملاقاتون ڪري چڪو آهي.

بقايا 06

پرڏيهي ميڊيا موجب، حادثي جو شڪار ٿيل "بيل 212" هيلي ڪاپٽر ۾ ڪُل 12 ماڻهو سوار هئا. جيڪو مادورو اويا جي آبي ذخيري ۾ ڪري تباهه ٿيو. رپورٽ موجب، فوت ٿيندڙن ۾ سري لنڪن اسپيشل فورسز ۽ ايئرفورس جا اهلڪار شامل آهن. جڏهن ته 6 ڄڻا زخمي پڻ ٿيا آهن. سري لنڪن هوائي فوج جي ترجمان موجب ته حادثي جو شڪار ٿيندڙ هيلي ڪاپٽر "پاسنگ آئوٽ پريڊ" جي مشق لاءِ وڃي رهيو هو. ميڊيا رپورٽ موجب، سريلنڪن اختيارن طرفان حادثي جا ڪارڻ اڃا تائين نه ڄاڻايا آهن.

بقايا 07

هيلٿ بابت صلاحڪار سليم بلوچ سان گڏ ڪراچي ۾ خاص ٻارن جي مرڪز (IHRI) انسٽيٽيوٽ آف هولسٽڪ ريهبليٽيشن اينڊ انڪوزن جو دورو ڪيو. ان موقعي تي ناصر شاهه اداري جي ڪارڪردگي کي ساراهيندي چيو ته سنڌ جي وڏي وزير پاران 20 ملين رپيا ۽ پنهنجي پاران هڪ ملين رپيا ڊونيشن جو اعلان ڪيو ويو آهي صوبي جي وزيرن سينٽر جو تفصيلي دورو ڪيو ۽ اتي موجود استادن ۽ ٻارن سان ڳالهيون ڪيون. ان موقعي تي ان سان گڏ آئي ايڇ آر آئي جي باني رزاق پرڊيسي، پروگرام هيڊ صافيه وجاهت، ڊائريڪٽر پي آر آغا شيرازي، برانڊ ايمبيسيڊر مظهر رضوي، راجا محمد اشرف ۽ عباس ڏاريجو پڻ موجود هئا. وزير توانائي چيو ته اهڙا ادارا ۽ غير سرڪاري سماجي تنظيمون عوام جي خدمت ڪري حڪومت جو هٿ مضبوط ڪري رهيا آهن ناصر حسين شاهه ان موقعي تي اعلان ڪيو ته 2000 ٻارن کي مدد فراهم ڪندڙ ان اداري جي سينٽر کي ڪيٽس جي واري سان سولرائيزيشن ڪنداسون. وزير توانائي وڌيڪ چيو ته هو عوام جي ڏينهن رات خدمت ڪندڙ سڀني رفاهي ۽ فلاحي ادارن انهن جي باني، منتظمين ۽ رضاڪارن کي خراج تحسين پيش ڪريان ٿو. هن چيو ته چيئرمين بلاول ڀٽو جي عوامي خدمت ۽ ريليف فراهم ڪرڻ جي ون مطابق حڪومت اهڙن ادارن جي مڪمل سرپرستي ۽ هر ممڪن تعاون لاءِ هر وقت تيار آهي.

بقايا 08

تي پاڪستان جي دفاعي نظام، ڀارتي هوائي فوج جا ٽي رافيل جهاز ڪيرايا. جن جي پائلٽن جون حياتيون برطانوي ڪمپني مارٽن بيڪر جي "ايجيڪشن سسٽم" ذريعي بچايون ويون. سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ سوشل ميڊيا پليٽ فارم ايڪس تي لکيو ته ڀارتي رافيل جهاز مارٽن بيڪر MK-16 ايجيڪشن سيٽ استعمال ڪن ٿا. هن چيو ته برطانوي ڪمپني مارٽن بيڪر هر پائلٽ جو رڪارڊ رکندي آهي. جنهن جي جان ان جي ٽيڪنالاجي جي ذريعي بچائي هجي ۽ هي ڄاڻ هو پنهنجي ايڪس اڪائونٽ تي شايع ڪندي آهي. تازو ٿي هن بچايل پائلٽن جو انگ 7,784 سان وڌائي 7,788 ڪيو آهي. هن چيو ته فهرست ۾ شامل بچايل نون پائلٽن مان هڪ پائلٽ آمريڪي نيوي جي سپر هورنيٽ جهاز جي بحيره احمر ۾ تباهه ٿيڻ سان تعلق رکي ٿو. سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ چيو ته باقي بچايل ٽي پائلٽ ڀارتي رافيل جهازن جا هئا. جيڪي واضح طور تي پاڪستان جي هٿان 6 ۽ 7 مئي 2025 تي ڪيرايا ويا.

بقايا 09

تي سخت تنقيد جو نشانو بڻايو آهي. پارليامينٽ هائوس ٻاهران ميڊيا سان ڳالهائيندي خواجه آصف چيو ته ڀارت کي هر طرفان مار ملي آهي. پر هو پنهنجي عوام کي مطمئن رکڻ لاءِ حقيقت نه ٿو ٻڌائي. هن چيو ته ڀارت جو ڪوڙ هاڻ واڪو ٿي رهيو آهي. پاڪستان ڪنهن به شهري آبادي کي نشانو نه بڻايو آهي. پاڪستان رڳو فوجي ٺڪاڻن تي حملو ڪيو آهي. هن چيو ته پاڪستاني عوام پرسڪون رهي. پاڪ فوج ملڪ جي حفاظت ڪري رهي آهي. واضح رهي ته پاڪستاني فورسز 6 ۽ 7 مئي تي ڀارتي جارحيت کي ناڪام بڻائيندي ڀارت جا 77 ڊرون تباهه ڪيا آهن. جڏهن ته 7 مئي تي فضا ۾ ٿيل دنيا جي سڀ کان وڏي ڊاگ فائيٽ ۾ پاڪستاني شاهين ڀارتي رافيل جي "تڪبر" کي مٽيءَ ۾ ملائي ڇڏيو هو.

بقايا 10

تائين فلائيٽ آپريشن معطل هو. پاڪستان ايئرپورٽ اٿارٽي موجب سيئي هوائي اڏن تي فلائيٽ آپريشن ايندڙ حڪم تائين بحال ڪيو ويو آهي. ياد رهي ته ڀارت ۾ هن وقت به 24 هوائي اڏن تي ڪين بند ڪري فلائيٽ آپريشن معطل ڪيو ويو آهي. جنهن سبب ڀارت ۾ سوين اڏامن جو شيڊول درهم برهم ٿي ويو آهي.

بقايا 11

ڪي بين الاقوامي نيوز ايجنسين سميت مشهور استعمال ڪندڙن جا 8,000 کان وڌيڪ اڪائونٽ بند ڪرڻ جو حڪم ڏنو آهي. سوشل ميڊيا پليٽ فارم جو چوڻ آهي ته ان کي هندستاني حڪومت کان 8,000 کان وڌيڪ اڪائونٽس بند ڪرڻ جون هدايتون مليون آهن سوشل ميڊيا پليٽ فارم موجب، هندستاني آرڊر ۾ بين الاقوامي نيوز ايجنسين ۽ مشهور استعمال ڪندڙن جا اڪائونٽ پڻ شامل آهن. هندستاني حڪومت 8,000 اڪائونٽس بلاڪ نه ڪرڻ جي صورت ۾ ڪمپني جي مقامي ملازمن کي ڳري جرمانو ۽ گرفتارين جي ڌمڪي ڏني آهي. سوشل ميڊيا پليٽ فارم جو چوڻ آهي ته اهو صرف هندستان ۾ اهي اڪائونٽس بند ڪندو. اڪائونٽس بند ڪرڻ جي هندستاني مطالبي سان متفق ناهي ۽ قانوني ڪارروائي تي غور ڪري رهيو آهي.

بقايا 12

ڀارت اينڪر ڪوڙ ۽ غير ذميوار صحافت ذريعي نفرت پکيڙي رهيا آهن. سنڌ جي گورنر ڪامران خان ٽيسوري جو ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته اسان جي جنگ مودي جي انتها پسند نظريي سان آهي. ڀارت جي هندو، سک يا مسلمان ماڻهن سان ناهي. هن چيو ته اسان دهشتگردي جي خلاف جنگ ۾ 90 هزار کان وڌيڪ جانيون قربان ڪيون آهن. گورنر سنڌ چيو ته ڀارت حملن جي شروع ڪئي، هاڻي جواب ڏيڻ جو وقت اچي ويو آهي. ڪامران خان ٽيسوري چيو ته پاڪستاني فنڪار، اينڪرز ۽ سڀني مکتب فڪر جي ماڻهن کي متحد ٿي سوشل ميڊيا تي مودي جي بزدلانا جارحيت خلاف آواز بلند ڪرڻ گهرجي. گورنر سنڌ چيو ته سڄي قوم پاڪستاني هٿياربند فوج سان گڏ بيٺي آهي. دشمن کي منهن توڙ جواب ڏنو ويندو

بقايا 13

ڏئي ڇڏي آهي جيڪا پاڪستان جي معاشي استحڪام لاءِ اهم ثابت ٿيندي واضح رهي ته پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ ڪانپوءِ آءِ ايم ايف پاڪستان جي قرض پروگرام کي معطل ڪرڻ جي هندستان جي درخواست کي رد ڪري ڇڏيو

بقايا 14

طور حق حاصل آهي. هن اها ڳالهه ڇڪتاڻ گهٽائڻ لاءِ آيل سعودي عرب جي مملڪتي وزير خارجه عادل الجبير سان ملاقات دوران ڪئي. اسلام آباد ۾ ٿيل ملاقات دوران وزيراعظم شهباز شريف چيو ته پاڪستان پنهنجي خودمختياري ۽ علائقائي سالميت جي مڪمل تحفظ لاءِ پرعزم آهي. هن علائقائي تڪرار گهٽائڻ ۽ امن قائم ڪرڻ لاءِ سعودي حڪومت جي سفارتي ڪوششن جي به واکاڻ ڪئي. سعودي عرب جي مملڪتي وزير پاڪستاني قيمتي جانين جي ضايع ٿيڻ تي گهري افسوس جو اظهار ڪيو ۽ چيو ته سعودي عرب ڏکڻ ايشيا جي موجوده صورتحال تي انتهائي ڳڻتي ۾ آهي. هن بيهر زور ڀريو ته سعودي عرب پاڪ-ڀارت تڪرار کي گهٽائڻ ۽ بين الاقوامي قانونن ۽ گڏيل قومن جي سلامتي ڪائونسل جي قراردادن جي روشنيءَ ۾ حل ڪرڻ جي حمايت جاري رکندو. وزيراعظم واضح ڪيو ته ڀارت جي بنا جواز ۽ بنا اشتعال وارين ڪارروائين پاڪستان جي خودمختياري ۽ علائقائي سالميت جي مڪمل ڀڃڪڙي آهي جيڪا علائقائي امن ۽ استحڪام لاءِ سنگين خطرو آهي. هن ڀارت جي ميزائلن ۽ ڊرونز ذريعي ٿيل حملن جي سخت لفظن ۾ مذمت ڪئي جن جي نتيجي ۾ ڪيترائي بيگناهه شهري، جن ۾ عورتون ۽ ٻار به شامل آهن، شهيد ٿيا ۽ ملڪيتن کي به نقصان پهتو ٻئي طرف وزيراعظم شهباز شريف چيو آهي ته جولاءِ 2024 کان اپريل 2025 تائين ترسيل 31.2 ارب ڊالر جي تاريخ جي بلند ترين سطح تي پهچي وئي. وزيراعظم شهباز شريف هلندڙ مالي سال جي پهرين 10 مهينن دوران ٻاهرين ملڪن ۾ رهندڙ پاڪستانين کان موڪليل رقم ۾ رڪارڊ 31 سيڪڙو واڌ تي اطمينان جو اظهار ڪيو آهي. وزيراعظم شهباز شريف چيو آهي ته جولاءِ 2024 کان اپريل 2025 جي عرصي دوران ترسيل 31.2 ارب ڊالر جي تاريخ جي بلند ترين سطح تي پهچي وئي آهي. هن چيو ته ترسيل ۾ رڪارڊ اضافو سمندر پار پاڪستانين جي معاشي پاليسين تي اعتماد جو اظهار آهي ۽ سمنڊ پار پاڪستاني ملڪ جي معيشت جي ترقي ۾ مرڪزي ڪردار ادا ڪري رهيا آهن. وزيراعظم شهباز شريف چيو ته حڪومت ملڪ جي معيشت جي ترقي ڏيڻ لاءِ پرعزم آهي.

بقايا 15

بيٺل آهي. پاڪستان جي هٿياربند فوج ڀارت کي بهادري سان جواب ڏنو عالم به ڀارتي جارحيت جي مذمت ڪن. هن چيو ته پاڪستان کي هن وقت ڀارتي جارحيت کي منهن ڏيڻو پئجي رهيو آهي. پاڪ فوج بهترين حڪمت عملي سبب ملڪ جو دفاع ڪيو. ملڪي دفاع تي پاڪ فوج کي مبارڪباد پيش ڪريون ٿا. مولانا فضل الرحمان چيو ته ڀارتي جارحيت جي مذمت ڪريون ٿا. حملن ۾ معصوم شهري شهيد ٿيا. ڀارت مسجدن ۽ شهرين تي به ميزائل حملا ڪيا. پاڪ فوج بهادري سان ڀارت کي ڀرپور جواب ڏنو هن چيو ته اسان اڄ ملڪ ۾ پورو دفاع ۽ سلهاڻ جو اعلان ڪيو قوم پاڪ فوج سان گڏ آهي. هن چيو ته پشاور ۾ 11 ۽ ڪوئيٽا ۾ 15 مئي تي ملين مارچ ٿيندو اسان پاڪ فوج سان يڪجهتي جو اظهار ڪريون ٿا. موجوده صورتحال ۾ هڪ ئي قومي بيان هجڻ گهرجي. هن چيو ته اها جنگ آهي جنهن ۾ اڳڀرائي نظر ڪري سگهجي. ديني مدرسن جي شاگردن کي پهرين صف ۾ وڃي وڙهڻ گهرجي. مولانا فضل الرحمان چيو ته سفارتي طور تي ڀارتيسريءَ ۽ دوست ملڪن کي انگيج ڪرڻ گهرجي ها. چين، سعودي عرب، افغانستان ۽ ايران ۾ سفارتي مشن اماڻڻ گهرجي ها. اسان جو ڪوبه سفارتي مشن پرڏيهه ۾ نه آهي صرف ٽيليفون تي ڳالهيون ڪيون ويون آهن. هن عالمن کي چيو ته اهي ڀارتي جارحيت جي ڀرپور مذمت ڪن بطور پارليامينٽ جي ميمبر طور سفارتي سرگرمين مان مطمئن ناهيان ڇا ڀارت اسرائيلي هٿيار پاڪستان جي خلاف استعمال نه ڪري رهيو آهي؟ ڀارت ۽ اسرائيل اتحاد اسان جي نشاني تي هجڻ گهرجي. جي يو آءِ (ف) جي سربراهه چيو ته هو اهو وقت آهي ته اسان پنهنجي دفاعي ادارن کي مضبوط ڪريون.

بقايا 16

جنهن ۾ پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ سميت سرحدن جي صورتحال تي ڳالهيون ڪيون ويون. رپورٽ موجب وفاقي گهرو وزير محسن نقوي وقتي آمريڪي سفير کي تازي صورتحال کان آگاهه ڪيو ڀارت جي ڊرونز دهشتگردي جي باري ۾ به بريف ڪيو ۽ چيو ته ڀارت سمورن عالمي قانونن کي پاسي ڪيو. محسن نقوي چيو ته ڀارت شهري آبادين کي ڊرونز سان نشانو بنائڻ جي ناپاڪ ڪوشش ڪئي. پاڪستان موثر ڪارروائي ڪري درجنين ڊرونز کي ڪيرائي ڇڏيو هن آمريڪي سفير هندي دار کي ٻڌايو ته خطي جي خطرناڪ صورتحال جي سموري ذميواري ڀارت تي آهي. پورو خطو جنگ جي رڪو ۾ اچي چڪو آهي. وفاقي گهرو وزير چيو ته پاڪستان جي سلامتي تي ڪو به سمجهوتو نه ڪنداسين ياد رهي ته وفاقي گهرو وزير محسن نقوي سان آمريڪا جي وقتي سفير نيٽلي بيڪر گذريل ڏينهن به ملاقات ڪئي هئي جنهن ۾ ڀارت جي حملي کان پوءِ پيدا ٿيل صورتحال تي ڳالهيون ڪيون ويون هيون. سرڪاري ٽيليويزن طرفان سماجي رابطن جي ويب سائيٽ ايڪس تي پوسٽ ۾ ٻڌايو ويو هو ته ملاقات جي دوران آمريڪا جي پوليٽيڪل قونصلر زيڪ بارڪر، راشيدو ۽ طلال چوڌري به موجود هئا. رپورٽ موجب ملاقات ۾ ڀارت جي حملي کان پوءِ پيدا ٿيل صورتحال تي ڳالهيون ڪيون ويون.

بقايا 17

ڀارتي ويڙهاڪ جهازن تي فضا کان فضا ۾ مار ڪندڙ ميزائل هڻيا. ڪيرايل ڀارتي جهازن مان هڪ فرانسيسي ٺهيل رافيل جهاز هو ڀارت خلاف ڪارروائي ۾ آمريڪي ايف 16 جهاز استعمال نه ڪيا ويا.

بقايا 18

قدم کنيا وڃن. سنڌ هاءِ ڪورٽ ۾ گم ٿيل ماڻهن جي بازيابي بابت درخواستن جي ٻڌڻي ٿي. سنڌ هاءِ ڪورٽ آءِ جي سنڌ، گهرو کاتي سنڌ ۽ ٻين کي نوٽيس جاري ڪندي ٽن کان ٻن هفتن اندر جواب طلب ڪري ورتو آهي.

بقايا 19

خاص طور تي ڪشمير، هڪ نيوڪليئر فليش پوائنٽ طور سڃاتو وڃي ٿو جڏهن ته برطانوي اخبار ڪشمير کي جغرافيائي سياسي فالٽ لائين قرار ڏنو آهي. پاڪستان هڪ ذميوار ايٽمي رياست طور واضح موقف رکي ٿو ترڪ ميڊيا سان ڳالهائيندي ڄاصمر افتخار چيو ته 6 ۽ 7 مئي جي رات ڀارت اسان تي حملو ڪيو ڀارتي حملي کان پوءِ اسان جيڪي به قدم کنيا، هن وڌيڪ چيو ته پاڪستان جيڪي قدم کنيا آهي جوابي ڪارروائيون هيون. جڏهن ته پاڪستان ايڏا تائين گڏيل قومن جي چارٽر جي آرٽيڪل 51 تحت جواب ڏيڻ جو حق استعمال نه ڪيو آهي.

بقايا 20

ايتري سنگين ٿي وئي جو رانديگرن کي هڪيڪي جي بسن ۾ سوار ٿي ويا. پرڏيهي ميڊيا رپورٽ موجب، ڀارتي اسٽيڊيم ۾ دهرمشالا ۾ ميچ ختم ڪرڻ جي اعلان ڪانپوءِ افراتفري واري صورتحال جنم ورتو ميڊيا رپورٽن موجب رانديگرن کي تڙت بس ۾ وڃڻ جي هدايت ڪئي وئي، جنهن ڪانپوءِ ڪرڪيٽر هڪيڪي جي بسن ۾ سوار ٿي هوٽل پهتا. واضح رهي ته آءِ پي ايل ۾ پنجاب ڪنگز ۽ دهلي ڪيپيٽل وچ ۾ ميچ جاري هئي. جيڪا اننگز جي 11 هين اوور ڪانپوءِ ختم ڪئي وئي هئي. ميچ ختم ڪرڻ جو ڪارڻ فلڊ لائيٽس جي خرابي قرار ڏنو ويو پر چيئرليڊر جي وڊيو ڀارتي ڪوڙ وائڪو ڪري ڇڏيو

بقايا 21

وطن جو دفاع چڱي طرح ڄاڻون ٿا. هڪ پوڊ ڪاسٽ ۾ ڳالهائيندي نبيل ظفر هندستاني جنگي جنونين ۽ انتهاپسندن کي آئينو ڏيکاريو ۽ خطي ۾ امن جي اهميت تي زور ڏنو هن چيو ته جڏهن جنگ ٿيندي آهي ته انسانيت هارائي ويندي آهي ۽ جيڪڏهن معاملو وڌيڪ خراب ٿيندو ته سرحد جي ٻنهي پاسن جي بيگناهه ماڻهو مري ويندا. اداڪار وڌيڪ چيو ته سوين سالن جي ويڙهه ڪان پوءِ يورپ سمجهي ويو ته جنگ مسئلن جو حل ناهي. هندستان کي به اهو سمجهڻ جي ضرورت آهي. هر ڀيري اليڪشن ايندي ئي پنهنجي ئي ماڻهن تي اهڙا حملا پيو ٿيندا آهن؟ هندستاني ماڻهن کي سوچڻ گهرجي. نبيل ظفر هندستان کي خبردار ڪيو ته جيڪڏهن جنگ لڳي ته پاڪستان جي 250 ملين ماڻهن سان هر هڪ سپاهي هوندو. اسان پنهنجي وطن جو چڱيءَ طرح دفاع ڪرڻ ڄاڻون ٿا.

بقايا 22

امارات منتقل ڪرڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي. پاڪستان ڪرڪيٽ بورڊ پي ايس ايل کي يو اي اي منتقل ڪرڻ جي تصديق ڪندي چيو آهي ته ايونٽ جا باقي 8 ميچ گڏيل عرب امارات منتقل ڪيا پيا وڃن. پي سي بي موجب انهن 8 ميچن کي بيهر شيڊول ڪيو ويندو ۽ انهن جي نئين تاريخن جو اعلان جلد ڪيو ويندو ذريعن موجب پاڪستان ۽ ڀارت وچ ۾ جاري ڇڪتاڻ جي ڪري پي ايس ايل 10 جا باقي ميچ دبئي ۾ ٿيندا. ذريعن جو چوڻ آهي ته پرڏيهي رانديگرن پهرين دستياب هوائن تي دبئي لاءِ روانا ٿيندا. جنهن جي نتيجي ۾ ليگ شيڊول ۾ 6_7 ڏينهن جي دير ٿي سگهي ٿي. ذريعن جو چوڻ آهي ته پاڪستان ڪرڪيٽ بورڊ هن مهيني ليگ مڪمل ڪرڻ لاءِ پرعزم آهي.

بقايا 23

سياسي جماعتن جي ميمبرن برطانيه تي زور ڀريو ته هو خطي ۾ امن قائم ڪرڻ لاءِ پنهنجو ڪردار ادا ڪري. برطانيا جي پرڏيهي وزير هيملش فالڪنر هائوس آف ڪامنز کي آگاهه ڪيو ته برطانيا مسلسل ٻنهي ملڪن کي تحمل جي تلقين ڪندو رهيو آهي. هيملش فالڪنر زور ڀريو ته انڊيا ۽ پاڪستان کي ڳالهين ذريعي فوري ۽ سفارتي حل ڳولڻ جي ضرورت آهي. هن چيو ته 'عام شهرين جي زندگين جو ضايع ٿيڻ انتهائي ڏکوئيندڙ آهي.' جيڪڏهن صورتحال وڌيڪ خراب ٿئي ٿي ته اهو ڪنهن جي به حق ۾ نه ٿيندو. برطانوي وزير واضح ڪيو ته ٻنهي ڌرين کي هاڻ اهڙن قدم تي ڌيان ڏيڻ گهرجي جيڪي علائقائي استحڪام جي بحالي ۽ عام شهرين جي تحفظ کي يقيني بڻائين. هن اها به خاطري ڪرائي ته برطانيا ڇڪتاڻ گهٽائڻ ۽ سفارتي حل لاءِ پنهنجو پورو ڪردار ادا ڪندو.

بقايا 24

سي بي) جي چيئرمين محسن نقوي چيو آهي ته ڀارت پي ايس ايل کي متاثر ڪرڻ لاءِ راولپنڊي ڪرڪيٽ اسٽيڊيم کي نشانو بڻايو. جيڪا انتهائي غير ذميوارانه حرڪت آهي. هڪ بيان ۾ محسن نقوي چيو ته پي سي بي هميشه راند ۽ سياست کي ڌار رکڻ واري اصول تي قائم آهي. پر ڀارت طرفان اهڙي حرڪت واضح طور تي پاڪستان سپر ليگ ۾ خلل وجهڻ لاءِ ڪئي وئي. هن چيو ته پي ايس ايل جون رهيل ميچون دبئي ۾ ڪرائڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي. ڇو ته پرڏيهي رانديگر اسان جا مهمان آهن ۽ سندن ذهني سڪون کي ترجيح ڏني پئي وڃي. محسن نقوي وڌيڪ چيو ته پي سي بي پاڪستان سپر ليگ مڪمل ڪرائڻ لاءِ پرعزم آهي ۽ هر ممڪن قدم کڻي رهيو آهي ته جيئن ليگ محفوظ ۽ ڪامياب بڻجي.

بقايا 25

وسڪاري جو امڪان ظاهر ڪيو ويو آهي موسميات کاتي موجب، اڄ شهر جو گهٽ ۾ گهٽ گرمي پد 28 ڊگري سينٽي گريڊ رڪارڊ ڪيو ويو جڏهن ته وڌ ۾ وڌ گرمي پد 35 کان 37 ڊگري سينٽي گريڊ تائين پهچڻ جو امڪان آهي. شهر ۾ اولهه کان اٽڪل 6 ڪلوميٽر في ڪلاڪ جي رفتار سان هوائون گهلي رهيون آهن جڏهن ته هوا ۾ گهم جو تناسب 72 سيڪڙو رڪارڊ ڪيو ويو آهي. موسميات کاتي موجب، ڪراچي جي ڀرپاسي وارن علائقن ۾ ڪٿي ڪٿي آنڌاري ۽ گجگوڙ ۽ ڪنهن سان گڏ برسات جو امڪان پڻ آهي.

بقايا 26

جي اڳواڻن کان جنگبندي ڪرڻ جي اپيل ڪئي آهي. هڪ بيان ۾ هن چيو ته " مان پاڪستان ۽ ڀارت جي وزيراعظمن کي اپيل ڪريان ٿو ته هو حملا بند ڪن فون تي رابطو ۽ تڪرار جو سياسي حل ڪڍن."محبوبه مفتي چيو ته فوجي ڪارروايون ڪنهن به بنيادي مسئلي جو حل نه آهن. جنهن سان ڪڏهن مسئلا حل ٿيندا نه امن ايندو. هن وڌيڪ چيو ته "ڀارت کي پلواما حملي جي جواب ۾ بالاڪوٽ حملي سان ڇا حاصل ٿيو؟ تنهنڪري ٻنهي ملڪن کي فوجي مداخلت بدران سياسي مداخلت جو رستو اختيار ڪرڻ گهرجي."

بقايا 27

بزرگ پورهيت تي ڪيل تشدد جي وڊيو سوشل ميڊيا تي وائرل ٿيڻ کان پوءِ انتظاميا حرڪت ۾ اچي وئي. واقعو 7 مئي تي صدر ۾ سي آءِ اي سينٽر جي ويجهو پيش آيو. جتي گشتي ڊيوٽي تي موجود سب انسپيڪٽر نذير، ڪانسٽيبل عامر ۽ ڊرائيور ڪانسٽيبل سرفراز بزرگ شهري محمد شعيب کي تشدد جو نشانو بڻايو. ڊي آءِ جي ڏکڻ سيد اسد رضا موجب. وڊيو وائرل ٿيڻ کان پوءِ اعليٰ پوليس آفيسرن واقعي جو نوٽيس ورتو ۽ فوري طور تي ٽنهي اهلڪارن کي معطل ڪري لاڪپ ڪيو ويو. سندن خلاف ڦرلٽ، ڌمڪيون ڏيڻ ۽ زخمي ڪرڻ جي شقن هيٺ ايف آءِ آر داخل ڪئي وئي آهي. متاثر بزرگ شهري محمد شعيب مطابق، پوليس اهلڪار موبائل ۾ اچي 100 رپيا گهريا. ڏيڻ کان انڪار تي هو ڪاوڙجي پيا ۽ مارڪٽ ڪئي.

بقايا 28

ڪي ڪيٿولڪ مسيحين جو نئون روحاني اڳواڻ چونڊيو ويو هو پوپ ليئو 14هين جي نالي سان سڃاتو ويندو. 69 ورهين جو ووسٽ 2023 ۾ ڪارڊينل بڻيو هو ان کان اڳ 2015 کان 2023 تائين پيرو ۾ بشپ طور ذميواريون نڀايون هو ڪيٿولڪ تاريخ جو 267هين ۽ آمريڪا جو پهريون پوپ بڻيو آهي. آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ ڪيس مبارڪباد ڏيندي چيو ته آمريڪي پوپ چونڊجڻ تي فخر آهي ۽ پوپ ليئو سان جلد ملاقات جي خواهش ظاهر ڪئي.

بقايا 29

ڀارت ڇڏڻ لاءِ آڏامن جي ڳولا شروع ڪري ڇڏي. آسٽريلوي ميڊيا موجب، ڪينگرو ڪرڪيٽر اڃا سياٽي ڏيهه واپس وڃڻ جا خواهشمند آهن. ڪجهه آسٽريلوي ڪرڪيٽر چنڇر تي پنهنجي وطن روانو ٿيندا. آسٽريلوي مڊيا جو چوڻ آهي ته ڌرمشالا ۾ ميچ ختم ٿيڻ کانپوءِ آسٽريلوي ڪرڪيٽرن کي گهٽي وراڻي وٺي آهي. آءِ پي ايل ۾ 15 آسٽريلوي رانديگر شامل آهن. ان کانسواءِ ڪي پونٽنگ ۽ جسٽن لينگر آءِ پي ايل ۾ ڪوچنگ جون ذميواريون نڀائي رهيا آهن.

بقايا 30

صدر امير آزاد پنهور ۽ رام ڪولهي وڪيل جي مان ۾ آجياڻو ڏنو ويو. آجياڻي کي خطاب ڪندي امير آزاد پنهور چيو ته فطرت ۽ تاريخ هر ماڻهو کان پنهنجو پنهنجو ڪم وٺندي آهي. اسان جي جدوجهد جو بنياد اسان جي وڏن رکيو. انهي جي جدوجهد جو اسان تسلسل آهيون. ڪراچي بار جي صدر عامر وڙائچ چيو ته امير پاڻي ڌرڻو هنيو آهي. اسان ساٿ ڏيڻ جو اعلان ڪيو. پهريون پيرو سنڌي هڪ قوم طور تي گڏ ٿي هئي. سنڌ ٻبرلو جي ڌرڻي ۾ نروار ٿي اڀري آهي. هن جدوجهد ۾ سنڌ جي ماڻهن مان خوف ختم ڪيو آهي. اسان اها سنڌ ڏسڻ چاهيون ٿا جنهن ۾ سنڌ جي جياپي جو حل هجي. صحافي غفور چانڊيو چيو ته اسان کي قلم ڏٿين قدر ڪندي عزت ڏني آهي. بدين جي صحافين پاڻي ڪوٽ ۽ ڪينال نامنظور تحريڪ ۾ پاڻ نڀايو. هن چيو ته پهريون پيرو سنڌ جو ماڻهو ڌرتي ۽ پاڻي بچائڻ لاءِ نڪتو. ايوان صحافت بدين جي صدر حاجي خالد محمود گهمن چيو ته امير آزاد پنهور وڪيلن جو اڳواڻ به آهي ته قومپرست اڳواڻ به آهي. وڪيلن کي ۽ سلام آهي. پاڻي جي جياپي واري جنگ جو امير آزاد هيرو آهي. ايوان صحافت پاران آجياڻي تقرير ۾ محمد هارون گوپانگ چيو ته امير آزاد نوجوانن جي قيادت ڪري سنڌ کي جاڳايو. ان نوجوان اڳواڻ جي آجيان ڪرڻ اسان تي فرض ٿئي ٿو. سينئر صحافي ۽ ليکڪ ظهير حسين حيدري چيو ته ڪي فرد پنهنجي ڪردار جي ڪري ڪي ادارا ۽ انجمن آهن. سنڌ جاڳي پئي آهي. ان کي جاڳائڻ لاءِ امير آزاد جو وڏو ڪردار آهي. اسان امير آزاد کي سلام ڪريون ٿا. سينئر صحافي مصطفيٰ اختر علي ڪوسو ڳالهائيندي چيو ته امير آزاد درياءَ بچايو تحريڪ جي سرواڻي ڪندڙ اهو نوجوان آهي جنهن تي سنڌ کي ناز آهي. شفيع محمد جوڻيجو علي محمد شاهاڻي، پريس ڪلب جي صدر شوڪت ميمڻ عبدالغفور چانڊيو چيو امير آزاد جا حوصلا جبلن کان مٿي آهن.

بقايا 31

خلاف اتي هنيل ڌرڻي ۾ شريڪ ٿيو جنهن جي ڏوهه ۾ بدنام زمانه ايس ايڇ او اسٽيل ٽائون علي عباسي ڪيس گرفتار ڪري گم ڪيو ان جي بعد ڄڻ ته پوليس مقابلي ۾ ڪيس قتل ڪري ڇڏيو جي ماوراءِ عدالت قتل آهي هي دهشتگردي آهي جنهن جي مذمت ڪريون ٿا سنڌ جي ماڻهن کي سياسي مزاحمت ڪرڻ جي سزا ڏني پئي وڃي جي جڏهن سنڌ سراپا آواز بڻي آهي تڏهن پوليس گردي جي ذريعي ماڻهن کي جهڪائڻ جي ڪوشش ڪئي پئي وڃي جي پيپلزپارٽي حڪومت جي خاص هدايتن تي سنڌ ۾ ڀاڪر ڪٽو مچايو ويو آهي. ان ايس ايڇ او علي عباسي جي وقت پهريان گهگهر ڦاٽڪ تي ڪئنال رٿا جي خلاف وڪيلن ڌرڻو هنيو ان کان پوءِ رياستي حڪم تي پوليس بي قابو ٿي سنڌي ماڻهن کي مارڻ شروع ڪيو آهي مذڪورا ايس ايڇ او موبائيل ساڙڻ جي هٿ ٺوڪي واقعي ۾ درجن ماڻهن کي هاڻ فراءِ ڪري چڪو آهي پر سنڌ حڪومت خاموش آهي توڙي سنڌ هاءِ ڪورٽ ان انساني حقن جي بدترين لتاڙ جو نوٽيس ناهي ورتو سنڌ جي ڊي ايس ايڇ او علي عباسي وري هڪ ماءُ جي جهولي اجاڙي ڇڏي پر عدالتون خاموش آهن

بقايا 32

معلوم نه ٿي سگهيو تفصيل موجب اوباڙو ويجهو رحيم يار خان ۾ اسپيشل برانچ جي ڊي ايس پي سيف الله ڪوراڻي قتل يا خودڪشي جو موت ٿي گهاري. تفصيل موجب رحيم يار خان جي اسپيشل برانچ ۾ مقرر ڊي ايس پي سيف الله ڪوراڻي پاڻ ساڻ سرڪاري پستول جا فائر ڪري خودڪشي ڪري ڇڏي فائرنگ جو آواز ٻڌي فوتي جو گهر ڀاتين مرڻ ڪرڻ واري هنڌ ڪمري ۾ پهچي ڊي ايس پي کي موقعي تي فوت ٿيل ڏسي پوليس کي اطلاع ڏنو جتي پوليس جي وڏي نفري پهچي فوتي جو لاش ڪڍائي رحيم يار خان اسپتال پهچايو جتي لاش ضروري ڪارروائي بعد وارثن حوالي ڪري ڇڏيو هوڏانهن آهي اطلاع تائين واقعي جو ڪارڻ معلوم نه ٿي سگهيو رحيم يار خان پوليس جو چوڻ آهي ته واقعي جي جاچ شروع ڪري ڇڏي آهي اصل حقيقت جلد سامهون اچي ويندي

بقايا 33

ڀارت ڇڪتاڻ دوران ڀارتين جي رويي تي پنهنجا ويچار ونڊيا.ه ن ڀارتي اداڪارا ڪاجول جي پوسٽ جنهن ۾ هن پنهنجي فوج سان اظهار تشڪر جو اظهار ڪيو هو ڪي ري ٽوئٽ ڪندي سڀني ڀارتين تي چوٽ ڇنڊيا. فاطمه ڀٽو مطابق هي ته اڃا خوشيون ملهائي رهيا آهن جيئن ڪو فٽ بال ميچ ٿي رهيو هجي. هي سڀ ناقابل تعريف ٽوئٽس وسيلي جنگ تي خوشي ملهائي رهيا آهن جنهن جنگ موت يا تباهي نه پر ڪا ميچ هجي.

بقايا ----------- 01

عبدالقادر اقبالاڻي جي اڳواڻي ۾ شاندار ريلي ڪڍي وئي ريلي ۾ مختلف سياسي سماجي اڳواڻن ، استادن ، شاگردن ، ڊاڪٽرن ، واپارين ، سميت مختلف مڪتب فڪر جي ماڻهن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي ريلي ٽائون ڪميٽي کان شهيد بينظير چوڪ تائين ريلي ڪڍي وئي جڏهن ته واپارين مڪمل طور تي شهر بند ڪري ريلي ۾ شرڪت ڪئي ريلي ۾ ڀارتي جارحيت ۽ مودي خلاف سخت نعريبازي ڪئي وئي پاڪ فوج جي حمايت ۾ پاڪ فوج سان محبت جو اظهار ڪيو ان موقعي تي ٽائون چيئرمين هريش ڪمار ڏناڻي ، اسسٽنٽ ڪمشنر عبدالقادر اقبالاڻي ، وائس چيئرمين شهزاد ميمڻ ، سماجي اڳواڻ محمد حسين خاصخيلي ، تعليم کاتي جي محمد مٺل خاصخيلي ، ايم ايس ڊاڪٽر اشوڪ ڪمار ۽ ٻين ڳالهائيندي چيو ته پاڪستان جي فوج بزدل ڀارت خلاف منهن ٽوڙ جواب ڏئي رهي آهي پاڪ فوج سان سڄي ملڪ جي عوام گڏ آهي اسان پاڪ فوج سان هر موڙ تي گڏ آهيون مودي سرڪار جي جارحيت جو پاڪ فوج ڀرپور جواب ڏئي رهي آهي ڀارت هميشه پاڪستان ۽ پاڪ فوج خلاف پروپيگنڊا ڪري پنهنجي دهشتگرد چهري کي پوري دنيا آڏو واضح ڪيو آهي اسان متحد ٿي ڀارت جارحيت جو مقابلو ڪري ڀارت کي شڪست ڏينداسين هنن چيو ته پاڪستان بين الاقوامي فورمن تي امن جي ڳالهه ڪئي آهي ڀارت کان پاڪستاني عوام جي وهايل خون جي ڦڙي ڦڙي جو حساب وٺنداسين اسان پاڪستان جي دفاع جو وچن ڪيون ٿا مودي سرڪار ۽ ڀارتي فوج کي منهن ٽوڙ جواب ڏينداسين اسان پاڪستان ۽ پاڪ فوج سان هر محاذ تي گڏ آهيون

بقايا ----------- 02

مصطفيٰ لغاري جي گهر واري محمودہ مصطفيٰ لغاري جي قومي تحريڪ جي سربراه اياز لطيف پليجو سان ملاقات قومي عوامي تحريڪ ۽ سنڌياڻي تحريڪ ۾ شامل ٿيڻ جو اعلان ڪيو ان موقعي تي قومي عوامي تحريڪ جي سربراه اياز لطيف پليجي چيو ته هي جيڪا مودي جارحيت ڪئي آهي پاڪستان تي حملو آور ٿيو آهي هي پاڪستان تي حملو به هي انڊس سولائيزيشن تي حملو آهي، هي برصغير ۽ سائوٿ ايشيا تي حملو آهي، آئون ڏيڍ ارب ڀارت جي ماڻهن کان پڇڻ ٿو چاهيان ته پاڪستان تي حملو ڪرڻ لاءِ اوهان مودي جهڙي هڪ فاشسٽ کي اجازت ڪيئن ڏني اياز لطيف پليجي چيو ته اسان ڪو فتح ڪيل علائقو ناهيون جو سدائين اوهان جا غلام بڻجي جيئون، ڏسي وٺو سنڌين هاڻ تابعداري جون زنجيرون ٽوڙي ڇڏيون آهن، سنڌ ۾ پاڻي جي کوٽ سبب سنڌ بنجر ٿيڻ سان گڏ ڏڪار جو شڪار ٿي ويندي ۽ جر جو پاڻي زهريلو ٿي ويندو سمنڊ ٺٽي بدين ۽ سجاول ضلعن کي مڪمل ڳڙڪائي ويندو اياز لطيف پليجي چيو ته ڪارپوريٽ فارمنگ لاءِ ڪينال ٺاهڻ سان سنڌ جو پاڻي بند ٿي ويندو تونسا پنجند ۽ ٿل ڪينال ذريعي سنڌو درياه مان اضافي پاڻي کنيو پيو وڃي ٽن صوبن کي ريگستان ۾ تبديل ڪرڻ ۽ هڪ صوبي کي سرسبز بڻائڻ ڪٿي جو انصاف آهي؟پنجاب لنڪ ڪينالن کي پنهنجو پاڻي ڏيڻ بدران سنڌ جو پاڻي ڏئي رهيو آهي. اياز لطيف پليجي چيو ته گرين پاڪستان ۽ زرعي انقلاب جي نالي ۾ سنڌ جي هزارين ايڪڙ زمينن تي قبضا ڪيا پيا وڃن. گرين پاڪستان سنڌ جي زمينن جي نيلامي جو پروانو آهي. ملڪ جي ترقي جي نالي ۾ سنڌ کي بنجر بڻائڻ جو منصوبو جوڙيو پيو وڃي اسان کي اهڙي ترقي نٿي گهرجي جنهن سان سنڌي ماڻهن کي پنهنجي حق حڪمراني کان پري رکي انهن کي ديوار سان لڳايو وڃي سنڌ جي درياه، زمينن ۽ وسيلن تي قبضا برداشت نه ڪنداسين. اياز لطيف پليجي چيو ته گذريل ڪجھ سالن ۾ سنڌ جي هزارين ايڪڙ زرخيز زمين سمنڊ ڳڙڪائي چڪو آهي، سنڌ ۾ هن وقت 60 سيڪڙو وڌيڪ پاڻي جي کوٽ پيدا ٿيڻ ڪري ٻڪ وڌندي، لڏپلاڻ ٿيندي ۽ زمينون ريگستان ۾ تبديل ٿينديون، سنڌ هن وقت تباه ٿي چڪي آهي، پيئڻ جو صاف پاڻي به موجود ناهي.اياز لطيف پليجي چيو ته 1991ع جي ارسا معاهدي موجب، 117 ايم اي ايف پاڻي موجود ناهي جڏهن پاڻي پهرين ئي موجود نه آهي ته وڌيڪ ڪينالن لاءِ پاڻي ڪٿان ايندو؟ حڪومت اقتدار جي مفادن لاءِ عوامي حقن کان دستبردار ٿي چڪي آهي ملڪ ۾ عوام جي نمائندگي ڪندڙ اسيمبلي موجود ئي نه آهي سنڌ ۾ ڏڪار جي صورتحال آهي، سنڌ کي سمنڊ حوالي ڪيو پيو وڃي. وفاق ۽ پنجاب گڏجي سنڌ صوبي جي حصي جو پاڻي کٽي رهيا آهن.اياز لطيف پليجي چيو ته احتجاج تيسين جاري رکبو جيستائين ڪارپوريٽ فارمنگ ۽ ڪينالن منصوبن جي خاتمي جو اعلان نٿو ٿئي اياز لطيف پليجي چيو ته وفاقي حڪومت هوش کان ڪم وٺي. سنڌي ماڻهن کي ديوار سان نه لڳايو وڃي. حڪومت جيڪڏهن سمجهي ٿي ته پيپلز پارٽي کي ڪريشن جي اجازت ڏني آهي سنڌ جو پاڻي، زمينون ۽ وسيلا کٽي ويندا. حڪمران سمجهن ٿا ته سنڌي ماڻهو خاموش رهندا ته اها انهن جي ڀل آهي. سنڌي ماڻهو خاموش تماشائي نه رهندا. سنڌي ماڻهو پنهنجي حقن ۽ وسيلن لاءِ اٿندا ته حڪمرانن جا رستا بند ٿي ويندا.

بقايا ----------- 03

عمار حسين گل محمد سولنگي گابر خان سولنگي استاد مريد سولنگي زوار غلام محمد سولنگي شيرازعلي عرفان علي سولنگي مصور سولنگي ۽ حاڪم علي ۽ ٻين رانيپور پهچي صحافين اڳيان دانهيندي چيو ته اسان سچل ڪالوني پنهنجي مامي جي گهر وياسين پنج منٽ رکي ٻاهر نڪتاسين , ته گهر ٻاهران بيٺل هنڊا سي ڊي 70 بيٺل موٽر سائيڪل چابي چور چابي لڳائي ڪاهي فرار ٿي ويا جنهن بعد فوري رانيپور ٿاڻي تي پهچي اين سي داخل ڪرائي ,ايس ايچ او سليم دايو خاطري ڪرائي ته چوري ٿيل موٽرسائيڪل بازياب ڪرائي توهان کي جلد ڏينداس , پر اٺ ڏينهن گذري ويا پوليس ڪک پن پيڇو نه ڪيو جنهن بعد ايور شائن جو شاگرد والد ۽ ٽيڪ مرد ساڻ ڪري موٽرسائيڪل بازياب ڪرائڻ لاءِ ايس ايس پي خيرپور حسن سردار نيازي کي درخواست ڏني جنهن درخواست تي نوٽ هڻي ايس ايچ او رانيپور کي سخت هدايت ڪئي ته شاگرد جي چوري ٿيل موٽرسائيڪل جلد بازياب ڪرائي ڪيز ڏني وڃي , جنهن بعد ايس ايچ او سان ملاقات ٿي درخواست ڏني جنهن وري آسرو ڏنو , هنن وڌيڪ چيو ته اسان غريب آهيون رب پاڪ کان بعد پوليس جو آسرو آهي اميد ته پوليس شاگردن کي مايوس نه ڪندي , هنن چيو ته جيڪڏهن ٽن ڏينهن اندر چوري ٿيل موٽرسائيڪل بازياب نه ٿي ته ملي ته پريس ڪلب رانيپور اڳيان پر امن احتجاج ڪنداسين

بقايا ----------- 04

گهر: خبر موجب شهدادپور ويجهو ڳوٺ غلام محمد لغاري جو رهواسي لياقت لغاري جي ڌياڻي ۽ زال سان گڏ احتجاج دانهون ڪندي چيو ته سندس ڌياڻيءَ سان ظلم ۽ زيادتيءَ جا نوان داستان لکيا پيا وڃن، جڏهن ته پوليس بااثر جوابدارن آڏو بي وس بڻيل آهي. ميڊيا اڳيان دانهون ڪندي لياقت لغاري چيو ته هن پنهنجي ڌياڻي جو رشتو ڪجهه وقت اڳ اظهر مري، پٽ منظور مري سان ڪيو هو جنهن مان هن کي هڪ پٽ ڄائو جنهن جي عمر هن وقت اڙهن مهينا آهي. پر اظهر مري غلط صحبت ۾ اچي نشي جي لعنت ۾ مبتلا ٿي ويو ساڳي وقت جوا، منشيات جي وڪري ۽ وياج تي پيسا ڏيڻ جهڙن غلط عملن ۾ به ملوث ٿي ويو. لياقت لغاري موجب، جڏهن انهن عملن کان هن کي روڪڻ جي ڪوشش ڪئي وئي ته اظهر مري پنهنجي زال تي تشدد ڪيو ۽ کيس گهر مان ڪڍي ڇڏيو لياقت لغاري جو چوڻ هو ته سندن مسئلو ڳوٺ جي چڱن مڙسن آڏو رکيو ويو پر جوابدار ڏرٻار بار سڏائڻ باوجود ڪيس حل ڪرائڻ لاءِ نه آئي. هن ٻڌايو ته ٽي ڏينهن اڳ اظهر مري، سندس والد منظور مري، مظهر مري، شاهنواز مري، وهاب نظاماڻي ۽ رٽائرڊ انسپيڪٽر محمد رضا نظاماڻي گڏجي سندن گهر تي مبينه حملو ڪيو ۽ سندس ڌياڻي ۽ معصوم ڏوهٽي کي اغوا ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. پاڙي وارن جي مداخلت تي جوابدار ته فرار ٿي ويا، پر معصوم ٻار کي گڏ کڻي ويا. واقعي جي اين سي ملدسي ٿاڻي تي داخل ڪئي وئي، پر ٽي ڏينهن گذرڻ باوجود پوليس ڪوبه عملي قدم نه کنيو آهي. لياقت لغاري الزام لڳايو ته رٽائرڊ انسپيڪٽر محمد رضا نظاماڻي، وهاب نظاماڻي، اظهر مري ۽ منظور مري جي اثر رسوخ سبب پوليس کين گرفتار ڪرڻ کان لاچار آهي. هن اعليٰ اختيارين کان مطالبو ڪيو ته معاملي جو نوٽيس وٺي سندن ڌياڻي ۽ پوٽي کي انصاف ڏياريو وڃي، ۽ جوابدارن خلاف قانوني ڪارروائي ڪئي وڃي.

بقايا ----------- 05

وٺي ڪنڊيارو ۾ جي يو آءِ جو ورڪرز تربيتي ڪنوينشن فاروق اعظم مسجد ۾ مفتي حمدالله بروهي جي صدارت ۾ ٿي گذريو ڪنوينشن ۾ سنڌ جي مشهور مبلغ ۽ مصنف مولانا محمد قاسم سومرو ۽ جي يو آءِ سنڌ فقہ ڪميٽي جي سربراه مفتي محمد ادريس السندي خصوصي شرڪت ڪئي جي يو آءِ ضلع نوشهروفيروز جو جوائنٽ سيڪريٽري مولانا محمد رمضان خاصخيلي،مولانا حسين احمد عباسي،مولانا سليم الله سومرو ۽ حافظ اسدالله ڏيپر ۽ جي يو آءِ جا ٻيا ڪيترائي ڪارڪن ۽ انصار الاسلام جا رضاڪار ڪنوينشن ۾ شريڪ ٿيا ڪنوينشن ۾ شريڪ اڳواڻن ۽ ڪارڪنن پاڪستان ۾ ڀارتي حملن جي مذمت ڪئي. ان موقعي تي ڳالهائيندي جي يو آءِ سنڌ فقہ ڪميٽي جي سربراه مفتي ڊاڪٽر محمد ادريس السندي چيو ته جي يو آءِ ملڪ جي دشمنن خلاف هر محاذ تي دفاعي ادارن سان گڏ آهي. ڀارت پاڪستاني قوم کي فوجي حملن ۽ درون آپريشن کان ڊيڄاري نٿو سگهي،ڀارتي ميڊيا جون ڪوڙيون خبرون سڄي دنيا ۾ ڀارت کي شرمسار ڪري رهيون آهن. مفتي محمد ادريس السندي پنهنجي تقرير ۾ وڌيڪ چيو ته پاڪستاني عوام جون نظرون هاڻي پنهنجي فوج تي آهن، انشاء الله پاڪستاني عوام ۽ دفاعي ادارا ڀارت مٿان سوڀارا ٿيندا،ٻئي پاسي ڀارتي حملن خلاف جي يو آءِ سٽي ڪنڊيارو جي امير مفتي حمادالله بروهي جي اڳواڻي مسجد تقويٰ کان احتجاجي ريلي ڪڍي وئي

بقايا ----------- 06

يڪجهتي جي اظهار لاءِ چيئرمين ٽائون ڪاميٽي سينار جا انجنيئر ڪامران عباس ڪبر جن جي تعاون سان شهر اندر جامع مسجد کان فضل حسين چوڪ تائين شاندار ريلي ڪڍي وئي جنهن ۾ علائقي جي سياسي سماجي ، مذهبي ۽ سول سوسائٽي جي ڪارڪنن مولانا نور محمد اويسي، حافظ اعجاز احمد. ٽائون آفيسر سينار جا محمد ايوب ٿليم سچل ٽريڊ يونين جي صدر رسول بخش سهتو سٽي پريس ڪلب سينار جا سرپرست زاهد گل سولنگي. صدر ذوالفقار علي انصاري. نائب صدر زبير علي شاھ بخاري. ڪائونسلر غلام عباس ٽول. نوجوان شيعا تنظيم سينار جا جي صدر زوار فيض علي لنڊ . اصغريه آرگنائيزيشن جي اڳواڻ امير حسين جعفري، خاصخيلي راجوٽي اتحاد جي صدر سرائي امداد رضا خاصخيلي . راڄپر اتحاد جي اڳواڻ احمد خان . پ پ اڳواڻ بلاول خان خاصخيلي سميت ٻين سوين شهرين شرڪت ڪئي . جنهن ۾ ڀارتي جارحيت جي مذمت ڪندي پاڪ فوج سان مڪمل يڪجهتي جو اظهار ڪيو ويو.

بقايا ----------- 07

حافظ خير محمد جعفري غفاري استاد محمد ابراهيم شيخ اويس احمد لاشاري سهڻو خان ٽنداڻي گل ملڪ جي اڳواڻي ۾ ريلي ڪڍي وئي. مولوي صدرالدين حسيني تصيراڻي ٽوراي مصطفامسجد کان عظيم ريلي ڪڍي ڀارتي جارحيت خلاف پاڪ فوج سان يڪجهتي جي اظهار ڪيو صحافين، محمد ابراهيم شيخ سهڻو خان ٽنداڻي شهرن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. شرڪت ڪندڙن قومي جهنڊيو بلند ڪيو احتجاج ڪندڙن چيو ته ڀارت اسان جي شرافت کي ڪمزوري نه سمجهي ته ڀارتي جارحيت جو ڀرپور جواب ڏنو ويندو سياسي، سفارتي ۽ هر پليٽ فارم تان آواز اٿاريو ويندو پوري قوم پاڪ فوج سان گڏ بيٺي آهي. وطن جي هر انچ جو دفاع ڪيو ويندو شهيدن جون قربانيون رائيگان نه وينديون. مظاهرين اهو ب چيو ت اگر اسان جي ضرورت پيءِ ت اسان ب ملڪ پاڪستان لاءِ حاضر آهيون "پاڪستان زنده باد، پاڪ فوج زنده باد" جا نعرا هنيا. ملڪ ۽ قوم جي سلامتي لاءِ خصوصي دعائون پڻ گهري ويون

بقايا ----------- 08

ڪمشنر منور عباس سومرو پنهنجي جاري ڪيل هڪ نوٽيفڪيشن تحت ٺٽي ضلعي جي سمورن کاتن جي سربراهن سميت انهن جي سرڪاري عملي کي هدايت ڪئي آهي ته اهي هيڊ ڪوارٽر ۾ موجود رهن ۽ پنهنجا موبائل فون 24 ڪلاڪ فعال رکن. نوٽيفڪيشن ۾ سمورن کاتن جي سربراهن کي پنهنجي آفيسن ۾ فعال ڪنٽرول روم قائم ڪرڻ جي پڻ هدايت ڪئي وئي آهي. ڊپٽي ڪمشنر چيو آهي ته عدم تعميل جي صورت ۾ لاڳاپيل ضابطن تحت انهن جي خلاف تاديبي ڪارروائي ڪئي ويندي.

بقايا ----------- 09

چور پنهنجي ساٿين سميت قانون کان ڏاڍو پوليس جوابدار کي گرفتار ڪرڻ کان لوائڻ لڳي لغاري برادري جي 50 کان وڌيڪ ڳوٺاڻن مقتول جي گهر آڏو قاتلن ۽ پوليس خلاف اڀ ڏاريندڙ نعرا هڻي ميڊيا آڏو دانهندي چيو ته هٿيارٻندن غوث بخش سهراب محراب ۽ ڪامران جتوئي ۽ هڪ نامعلوم ماڻهون عيد جي ڏينهن شام جو اسان جي نوجوان اعجاز لغاري کي گوليون جو بک بڻائيندي بيدردي سان قتل ڪيو جنهن جو باقاعدي ٿاڻي ايف آءِ آر داخل ڪيي آهي پوليس صرف ٻن ماڻهون کي فارملٽي طور گرفتار ڪيا آهن باقي مک جوابدار غوث جتوئي ۽ ٻين کي گرفتار ناهي ڪري سگهي مقتول جي پيءُ نثار احمد لغاري محمد صديق احسان الله ۽ ٻين چيو ته اسان جي اعجاز لغاري کي قتل ڪندڙ خون جي ايف آءِ آر تان هٿ ڪڍائڻ لاءِ نتيجا ڀوڳڻ جون ڌمڪيون ڏي رهيا آهن هنن وزير اعلي آءِ جي سنڌ ڊي آءِ جي ۽ ايس ايس پي سکر قانون لاڳو ڪندڙ ادارن ۽ عدليا کان گهر ڪيي اسان جي اعجاز سميت ڪيترن ماڻهون کي قتل ڪندڙ غوث جتوئي سميت جوابدارن کي قانون جي ڪٽهڙي ۾ آندو وڃي نه ته ٻي صورت ۾ ڊي آءِ جي آفيس آڏو ڌرڻو هنيو ويندو

بقايا ----------- 10

بدترين دهشتگردي آهي. جي يو آءِ سنڌ جي قائد علامہ راشد محمود سومرو جو اجتماع کي خطاب سوين مسجدن ۾ ڀارتي جارحيت بزدلانو عمل قرار ۽ پاڪ فوج سان ساٿ جو اعلان خبر موجب جمعيت علماءِ اسلام جي سربراه مولانا فضل الرحمان جي اپيل تي يوم دفاع وطن ملهايو ويو مختلف احتجاجي ميڙاڪن مظاهرن ۽ جمعي جي خطبن م جو آءِ سنڌ جي قائد علامہ راشد محمود سومرو،صوبائي انفارميشن سيڪريٽري ڊاڪٽر اي جي انصاري ۽ ٻين تقريرن ۾ چيو آهي ته پاڪستان ۾ ڀارتي ميزائيل حملا ڀارت جي بدترين دهشتگردي آهي ۽ بزدلانو عمل آهي ان موقعي تي عالمن، خطيبن ۽ عوام ڀرپور جذبي جو اظهار ڪندي ملڪ جي حفاظت لاءِ پنهنجي عزم جو اظهار ڪيو هنن چيو ته "وطن جو دفاع قومي ذميواري ۽ اهو ايماني حق به آهي. هن چيو ته اسان جي بهادر فوج هر محاذ تي دشمن جي اک ۾ اکيون وجهي بيٺل آهي، ۽ پوري عوام جو هر وقت سندن ساٿ آهي." عالمن جمعي جي خطبن ۾ چيو ته "يوم دفاع وطن ملهائڻ جو مقصد عوام ۾ شعور اجاگر ڪرڻ ۽ دشمن جي هر قسم جي جارحيت خلاف قومي اتحاد کي مضبوط ڪرڻ آهي. جي يو آءِ جي اڳواڻن چيو ته ملڪ جي سلامتي لاءِ هر قرباني ڏيڻ لاءِ تيار آهيون. جمعي جي ڏينهن ماڻهن جي وڏي انگ ۾ اجتماعن ۾ شرڪت ۽ جذبي ثابت ڪيو ته قوم پنهنجي وطن ۽ فوج سان گڏ بيٺل آهي.

بقايا ----------- 11

جي صوبائي قائدين پاران ضلع ملير زون ون جو تنظيمي دورو ڪيو ويو جنهن دوران تنظيم جي رڪارڊ جو تفصيلي جائزو ورتو ويو ۽ مقامي عهديدارن سان گڏ اهم تنظيمي معاملن تي غور ڪيو ويو دوري ۾ صوبائي نائب صدر شهزاده وقاص، آڊيٽر انور علي ڊاهري، معاون جنرل سيڪريٽري محمد سعيد چانڊيو معاون فنانس طارق مسعود ۽ معاون آڊيٽر عبدالڪريم الڪهاتي شرڪت ڪئي. مقامي سطح تي زون ون جي صدر خليفه محمد سعيد چانڊيو نائب صدر علي نواز ڊاهري، جنرل سيڪريٽري دلشاه برفت، جوائنٽ سيڪريٽري عبداللطيف سولنگي، فنانس سيڪريٽري خالد حسين تهيم، پريس سيڪريٽري محمد سعيد راڄپر، آڊيٽر بشير احمد بروهي، آفس سيڪريٽري مير محمد جلبائي، معاون صدر عبدالجبار سودهڙ ۽ معاون جنرل سيڪريٽري عابد علي پڻ شريڪ ٿيا. دوري دوران صوبائي اڳواڻن زون جي ڪارڪردگي کي ساراهيندي، تنظيم کي وڌيڪ منظم ۽ فعال بڻائڻ لاءِ مفيد تجويزون پيش ڪيون. عهديدارن تي زور ڏنو ويو ته هو جماعت جي مشن کي عوام تائين پهچائڻ لاءِ پنهنجون ڪوششون جاري رکن.

بقايا ----------- 12

ڪهرام سياسي سماجي اڳواڻن صحافين ۽ شهرين جي جنازي نماز ۾ شرڪت فوتي جو مڙه سوين آلين اکين سان مٽي ماءُ حوالي خبر موجب ٽڪرائو ويجهو جلال ڳوٺ لنڪ روڊ تي ڪاري ٽاري پل وٽ موٽرسائيڪل سلپ ٿيڻ سبب صحافي امداد حسين منگي جو نوجوان ڀائيٽو 35 ورهين جو رياض حسين منگي پٽ خادم حسين منگي فوت ٿي ويو سندس ٻيو دوست صدورو ملڪ زخمي ٿي پيو ڳوٺاڻن پهچي فوتي جو مڙه ۽ زخمي نوجوان کي اسپتال کڻايو ٻڌايو پيو وڃي ته ٽڪرائو واسي سيلون جو ڪم ڪندڙ نوجوان رياض حسين منگي ۽ صدورو ملڪ پنوعاقل ڪم سانگي ويل هئا جتان واپسي تي جلال ڳوٺ ويجهو ڪاري ٽاري واري پل وٽ سندن موٽرسائيڪل سلپ ٿي وئي جنهن جي نتيجي ۾ نوجوان رياض حسين منگي هيٺ ڪري ٿڏي تي ئي فوت ٿي ويو جڏهن ته ٻيو نوجوان صدورو ملڪ زخمي ٿي پيو فوتي نوجوان جو مڙه ڳوٺاڻن طرفان پنهنجي مدد پاڻ تحت ڪٽائي ٽڪرائو سندس گهر آندو ته وارثن ۾ ڪهرام مچي ويو آهي ۽ علائقي ۾ ڏک واري صورتحال ڇانئجي وئي نوجوان جي جنازي نماز عيدگاه ۾ ادا ڪئي وئي جنهن ۾ شهرين سياسي سماجي اڳواڻن شهرين ۽ صحافين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي جنهن کانپوءِ مرحوم جي مڙه کي اباڻي قبرستان پيرسومر شهيد ۾ دفن ڪيو ويو

بقايا ----------- 13

قبضو آهي سڄي سنڌ ۾ هن وقت شديد پاڻي جو بحران آهي سنڌ سوڪهڙي جو شڪار ٿي وئي آهي جر کارا ٿي ويا آهن پيئڻ جي پاڻي جو بحران پيدا ٿي ويو آهي لکين ايڪڙ زمين سمنڊ ڳڙڪائي ويو آهي انڊس ڊيلٽا ۾ پاڻي نه هجڻ سبب سمنڊ تيزي سان زمينون کائي رهيون آهي لاڙ پٽي جا جر کارا ٿي ويا آهن 3 ڪلو ميٽر پيادل پنڌ ڪري عورتون پيئڻ جو پاڻي پري وڃن ٿيون نواز خان زئور وڌيڪ چيو ته سنڌو درياه تي ڇهه ڪئنال ٺاهڻ جي سازش ٿي ته لکين سنڌي روڊن رستن تي هوندا درياه جي جدوجهد ۾ سنڌي قوم پاڻ ملهايو آهي سندن سوڀ جدوجهد جي ڪري ٿي آهي قومون جڏهن سجاڳ ٿينديون آهن تڏهن پنهنجا حق حاصل ڪنديون آهن. ٻئي طرف قادربخش زئور پنهنجي بيان ۾ ٻڌايو آهي ته اڄ ميرپور بٺورو ۾ پاڻي کوٽ خلاف ريلي ڪڍي ويندي سجاول ضلعو پاڻي جي بحران جي ور چڙهي ويو آهي

بقايا ----------- 14

ويون. ڀارتي جارحيت خلاف نفرت جو اظهار جيڪب آباد ۾ ضلعي انتظاميہ پاران ڊپٽي ڪمشنر نواب سمير حسين لغاري، ايس ايس پي جيڪب آباد صدام حسين خاصخيلي، اسسٽنٽ ڪمشنر ٿل غلام عباس سڏايو مختيارڪار نياز محمد جکراڻي ۽ واپاري اڳواڻ مير احمد علي بروهي جي اڳواڻي ۾ ڊي سي آفيس کان ڊي سي چوڪ تائين ريلي ڪڍي وئي جنهن ۾ مختلف سرڪاري کاتن جي عملدارن سميت عام شهري وڏي تعداد ۾ شريڪ ٿيا. ريلي ۾ شريڪ ماڻهون پاڪستان زنده باد، پاڪ فوج زنده باد جهڙا نعرا هڻندا رهيا. ٻئي پاسي پوري پاڪستان جيان جيڪب آباد ۾ به جماعت اسلامي پاران مرڪزي امير حافظ نعيم الرحمن جي سڏ تي ڀارت جي جارحيت ۽ پاڪستان مٿان بلاجواز حملن خلاف ريلي ڪڍي سخت لفظن ۾ مذمت ڪئي وئي. ضلعي آفيس کان ضلعي امير محمد ابوبڪر سومرو، امير شهر حاجي دادار حسن لاشاري، محمد حنيف ڪوسو ۽ عبدالصمد ڪٽبار جي اڳواڻي ۾ هڪ وڏي احتجاجي ريلي ڪڍي ريلين کي خطاب ڪندي اڳواڻن چيو ته ڀارت وچ اوڀر جي دهشتگرد رياست آهي هن ڪروڙين ڪشميرين جو خون وهايو جڏهن ته پاڪستان مٿان بلاجواز حملا سندس انتهاپسندانہ چهرو ظاهر ڪن ٿا اڳواڻن چيو ته ملڪ جو عوام پنهنجي پاڪ فوج سان گڏ آهي جڏهن ب سڏ ٿيو ته ملڪ جي بقا خاطر پنهنجي جانين جون قربانيون ڏينداسين هنن چيو ته ڀارت اسرائيلي چرچ تي پاڪستان مٿان بلاجواز حملا پيو ڪري پر پاڪستان جي فوج دنيا جي مڃيل ترين فوج آهي جو ڀارت کي منهن ٽوڙ جواب ڏيڻ جي صلاحيت رکن ٿا پر اسين پاڪستاني پرامن آهيون اسان جي صبر کي ڪمزوري نه سمجهيو وڃي ملڪ توڙي دين اسلام خاطر جهاد جو سڏ ٿيو ته ڀارت کي دنيا جي نقشي تان مٽائي ڇڏينداسين ڪافرن جي هوڏ قائم نه رهندي.

بقايا ----------- 15

موجب ميهڙ شهر جي مخدوم بلاول ڪالوني مين روڊ ميهڙ وٽ مزمل ڪرياڻا اسٽور کي اوچتو رات جو بيٽري فل چارج ٿيڻ ڪانپوءِ اسٽور کي باھ لڳي وئي جنهن ۾ ڪرياڻو جانورن جو گيہ دوائون بوتلون فريجون سميت ڪاٺي پيٽي جون شيون اناج سميت ڪاٺي پيٽي جو مڪمل سامان سڙي رک ٿي ويو ۽ بنگلو به ڊميج ٿي ويو سندس گاڊر جها ٿي ويا آهن ٻئي اسٽور جي مالڪ مزمل حسين قلندري صحافين سان ڳالهائيندي چيو ته پنج ڪروڙ جو نقصان ٿيو آهي هن مهل تائين ڪير آفيسر نه پهتو آهي اوچتو باھ لڳڻ سبب تمام وڏو نقصان ٿيو آهي فائربرگيڊ وارا به دير سان پهتا آهن منهنجو تمام وڏو ڪرياڻو ميڊيڪل جو اسٽور هو باھ لڳڻ سبب سمورو سامان سڙي ويو آهي هن اعلي اختيارين کان مدد جي اپيل ڪئي آهي

بقايا ----------- 16

علي سمون، محمد نواز سمون،مولانا محمد خان انڊڙ ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ خانپورمهر جي مرڪزي امام بارگاهه کان پريس ڪلب خانپورمهر تائين پاڪستان زنده باد، پاڪ فوج پائنده باد جي عنوان سان ريلي ڪڍي وئي، ريلي ۾ شريڪ ماڻهن قومي جهنڊا ۽ بينرز کڻي شهر ۾ ريلي ڪڍي ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ نعريبازي ڪئي،اڳواڻن چيو ته ڀارت جون تازيون بزدلانا حرڪتون خطي جي امن لاءِ انتهائي خطرناڪ آهن، پر پاڪستاني قوم اهڙن گدڙ ڀپڪين کان نه ڊڄندي اسان کي پنهنجي بهادر سپاهين ۽ سالارن تي فخر آهي، قوم پاڪ فوج سان ڪلهو ڪلهي سان ملائي بيٺل آهي، ڀارت هڪ غير ذميوار رياست طور خطي جي امن کي نقصان پهچائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي، پر پاڪستاني قوم هر محاذ تي متحد آهي. هنن وڌيڪ چيو ته ڀارت پنهنجي اندروني خراب حالتن تان ڌيان هٽائڻ لاءِ اهڙيون چالاڪيون ڪري رهيو آهي، پر پاڪستاني عوام ڪنهن به صورت ۾ پوئتي نه هٽندي،پاڪستان جي عوام پاڪ فوج سان گڏ آهي.

بقايا ----------- 17

صحافي الله ڏنو شر المعروف AD شر جي بي رحمانہ انداز سان ٿيل قتل خلاف جي ڊبليو سي جي مرڪزي جي صدر شوڪت ٿوٽاري جي سڏ تي ٺري ميرواه ۾ تاريخي احتجاجي ريلي ، مرحوم اي ڊي شر جي قاتلن جي فوري گرفتاري جو مطالبو , رپورٽ موجب جي ڊبليو سي صوبہ سنڌ جي مرڪزي اڳواڻ سالار صحافت صدر شوڪت ٿوٽاري جي اڳواڻي ۾ شهيد اي ڊي شر جي قاتلن جي گرفتاري لاءِ ٺري ميرواه ۾ تاريخي ريلي ڪڍي وئي , جنهن ۾ جي ڊبليو سي سکرجي ميڊم ناهيد اختر , ميڊم شمائلا منگي سان گڏ , ضلعي خيرپور جي اٺ تعلقن جي صدرن جنرل سيڪريٽريز هزارين ڪارڪنن سماج سڌارڪ قلمڪار سياسي سماجي مذهبي اڳواڻن استادن شاگردن , تعلقہ ٺري ميرواه بار جي صدر شاڪر شر ڀرپور شرڪت ڪئي جڏهن ته مرڪزي ريلي کي جي ڊبليو سي صدر شوڪت ٿوٽاري , ٺري بار جي صدر شاڪر شر , ميڊم ناهيد اختر اسٽيپ فائونڊيشن صوبہ سنڌ چيئرپرسن ميڊم شائسته بلوچ شمائلا منگي , ٻين خطاب ڪندي چيو ته ظالم ڪيترو به طاقتور هجي ان کي رب پاڪ کان سزا ملندي , جڏهن ته اي ڊي شر جي مک قاتلن کي بچائڻ وارا به گهڻا آهن پر قانون جي گرفت کان بچي نه سگهندو , جڏهن ته سٽي پريس ڪلب رانيپور جي صدر فقيرمحمد عباسي سيد زوآر شاه , خيرمحمد چامڙو نجيب جوڻو , جي ڊبليو سي تعلقہ سوڀوديرو جي جنرل سيڪريٽري ميان اعجاز عباسي اوشاق چامڙو , نديم سولنگي لياقت چامڙو سلطان راڄپر وقار هنگورو جاني چامڙو گمبٽ جي علي حيدر اڄڻ , سماج سڌارڪ فياض رتو ضلع خيرپور مولائي عمران شاهاڻي , علي جعفري , خان محمد سولنگي , زوبيا ملاح, صوفي ياسين راڄپر ڪوٽ ڏيجي جي بادشاه گوپانگ شهزادو گوپانگ عرفان مختيار ڳاهو ڪيپٽن رجب ملاح , عبدارزاق شر , تارو خان پرويز رڊ پڻ ريلي ۾ شرڪت ڪئي ريلي دوران ماڻهن هٿن ۾ شهيد اي ڊي شر سينئر صحافي جي تصويرون, بينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي قاتلن سهولتڪارن جي گرفتاري جو مطالبو ڪيو , جڏهن ته مرڪزي صدر شوڪت ٿوٽاري ٻين پريس ڪلبن سان گڏ سٽي پريس ڪلب رانيپور انٽر نيشنل پريس ڪلب رانيپور جي صحافين جي بهترين ڪوريج ڏيڻ تي شڪريو ادا ڪيو.

بقايا ----------- 18

پيراميڊڪ اسٽاف ۽ ميونسپل عملي کي الرٽ رهڻ جو حڪم. خبر موجب ڊپٽي ڪمشنر گهوٽڪي ڊاڪٽر سيد محمد علي جي صدارت هيٺ سندس آفيس ۾ ڀارتي جارحيت بعد ملڪ جي موجوده صورتحال جي پيش نظر هڪ اهم گڏجاڻي ٿي گذري، گڏجاڻي ۾ ايس ايس پي ڊاڪٽر سميع سومرو، رينجرز ۽ قانون لاڳو ڪندڙ ادارن جي عملدارن سميت صحت، ميونسپيل، تعليم، لوڪل گورنمينٽ، سول ڊفينس، سوشل ويلفيئر، ٽرانسپورٽ، انفارميشن کاتي جي عملدارن توڙي صنعتي ادارن جي نمائندن شرڪت ڪئي. ان موقعي تي ڊپٽي ڪمشنر خطاب ڪندي چيو ته ملڪ جي موجوده صورتحال جي پيش نظر حفاظتي انتظام اختيار ڪرڻ ضروري آهن ته جيئن ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال کي فوري طور تي منهن ڏئي سگهجي، ان سلسلي ۾ سمورن لاڳاپيل کاتن جي ملازمن جون موڪلون رد ڪيون ويون آهن ان موقعي تي هن ڊي ايچ او کي هدايت ڪندي چيو ته سمورن ڊاڪٽرن توڙي پيرا ميڊڪ عملي کي الرٽ رکي، ايمبولينسز ۽ ضروري دوائن جي دستيابي کي يقيني بڻايو وڃي جيئن ڪنهن به اڻٿيڻي واقعي جي صورت ۾ مشڪل پيش نه اچي. ان موقعي تي هن اسسٽنٽ ڪمشنرن کي هدايت ڪندي چيو ته امڪاني طور تي هنگامي حالتن کي منهن ڏيڻ لاءِ پنهنجي پنهنجي تعلقي سطح تي جامع ڪانٽيجنسي پلان تيار ڪيا وڃن، يوسي سطح تي سائرن واري نظام کي فعال بڻايو وڃي. هن صنعتي ادارن جي نمائندن کي پڻ هدايتون ڪندي چيو ته احتياطي تدبيرون اختيار ڪرڻ سميت ڊاڪٽرن، پيراميڊڪ اسٽاف، ايمبولينسز ۽ فائربرگيڊ جا تفصيل فراهم ڪيا وڃن ته جيئن پلان ۾ شامل ڪري سگهجن. ان موقعي تي ايس ايس پي ڊاڪٽر سميع سومرو ڳالهائيندي چيو ته عوام کي خوفزده ٿيڻ جي ضرورت ناهي، امڪاني طور تي هنگامي حالتن لاءِ تياري ڪرڻ جو مقصد احتياطي تدبيرون اختيار ڪرڻ آهي، عوام سوشل ميڊيا تي پکڙيل افواهن تي ڌيان ڏيڻ بدران خبرن جي تصديق ڪري، بغيرتصديق جي شيئر ڪيل من گهڙت خبرون عوام ۾ خوف پکيڙي رهيون آهن اهڙي عمل کان احتياط ڪيو وڃي. گڏجاڻي دوران ڀارتي جارحيت دوران شهيد ٿي ويلن لاءِ فاتح خواني پڻ ڪئي وئي.

بقايا ----------- 19

ڪشمور ريلين ۽ احتجاجي مظاهرا ڪيا ويا جن کي جماعت اسلامي جي صوبائي ضلعي ۽ مقامي اڳواڻن خطاب ڪيو. ڪراچي، حيدرآباد ، ٽنڊو الهيار، ميرپورخاص ، سکر، لاڙڪاڻو ، جيڪب آباد ،سکر، ٽنڊو آدم ،ڪنڊڪوٽ ، مٽياري، ٽنڊو محمد خان، محرابپور ۾ ريلين ۽ مظاهرن کي جماعت اسلامي سنڌ جي نائب امير حافظ نصرالله چنا، منعم ظفرخان، محمد يوسف، علامہ حزب الله جکرو ، سيد علي مردان شاه، ابوبڪر سومرو ڀارتي جارحيت جي سخت مذمت ڪندي چيو ته ڀارت پهلگام واقعي کي بنياد بڻائي ڪوڙ جي بنياد تي پاڪستان تي حملو ۽ سولين آبادي توڙي مسجدن کي نشانو بڻائي عالمي قانونن جي سخت ڀڃڪڙي ڪئي آهي. ڀارت جو اسرائيلي ساخت ڊرون ذريعي پاڪستان کي نشانو بنائڻ سان ثابت ٿي ويو ته آمريڪا اسرائيل ۽ ڀارت پاڪستاني توڙي مسلمانن جي دشمني ۾ هڪ آهن. هي ڪوڙو ڊرامو ڪري پاڪستان تي حملا غزا توڙي ڪشمير ۾ ٿيندڙ انسانيت جي قتل عام مان عالمي ضمير جو ڌيان هٽائڻ جي پڻ ڪوشش آهي. جنگ ۾ ٻنهي ملڪن جو نقصان ٿيندو آهي پر قوم جي خواهش آهي ته ڀارتي اڳرائي جو منهن ٽوڙ جواب ڏيڻ ضروري آهي. اڳواڻن جو چوڻ هو ته پوري قوم پنهنجي وطن جي دفاع لاءِ هڪ پيج تي آهي ۽ دشمن جي مقابلي لاءِ محافظن سان ڪلهي ۾ ڪلهو ملائي ميدان ماريندي. هوڏانهن جمعي جي ميڙاڪن کي خطاب ۾ پڻ عالم سڳورن ڀارتي جارحيت جي مذمت ۽ ملڪ جي سلامتيءَ لاءِ خصوصي دعائون ڪيون.

بقايا ----------- 20

شڪيل احمد ابڙو اسسٽنٽ ڪمشنر خانپور اياز احمد مشوري ۽ ڊي ايچ او ڊاڪٽر نادر علي پنهور جي اڳواڻي ۾ هڪ طبي ميڊيڪل ڪيمپ لڳايي ويي. شڪارپور جي ڳوٺي تيغو ۽ ڀرپاسي جي ڪچي ۾ ڌاڙيلن خلاف هلندڙ آپريشن جي ڪري جيڪي ڀرپاسي جا ڳوٺ ۽ اتان جو عوام جيڪو متاثر ٿيو آهي ۽ اتان جون اسپتالون ۽ اتي ميڊيڪل جي ڪا سهولت موجود ڪونه هئي ضلعي انتظاميا ان صورتحال کي مدنظر رکندي صحت کاتي شڪارپور جون ٽيمون ايمبولينس ۽ 1122 موبائل سروسز ۽ ڊي ايچ او هيلٿ شڪارپور نادر علي پنهور ڊاڪٽرن، پيراميڊيڪل اسٽاف سميت ڳوٺي تيغو ۾ هلندڙ آپريشن دوران ڪچي جي آس پاس وارن ڳوٺن ۾ اتان جي عورتن، مردن ۽ ٻارن جو مفت علاج ڪيو ويو ان موقعي تي ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور شڪيل احمد ابڙو چيو ته ڪچي جي ڀرپاسي جا ڳوٺ جيڪي هن آپريشن سان متاثر ٿيا آهن انهن کي ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور شڪيل احمد ابڙو يقين ڏهاني ڏياري ته عوام الناس جي جان و مال جو پورو پورو تحفظ ڪيو ويندو ۽ ڪنهن به ڳوٺائي مرد يا عورت کي ڪنهن به قسم جي بيماري آيا هي ڪو مسئلو صحت جي حوالي سان آهي انهن کي صحت کاتي طرفان موبائل سروسز جي ٽرو ڪچي جي آس پاس رهندڙ غريب ڳوٺاڻن کي مختلف ٽيسٽون وغيره ڪري انهن کي ان بيماريءَ جو علاج پڻ ڏنو ويو ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور شڪيل احمد ابڙو چيو ته جيڪي اتي اسپتال يا بي ايڇ يو سينٽر تي بيمار ماڻهن کي آندو وڃي ته جيئن غريب ڳوٺاڻن جو علاج ٿي سگهي هن چيو ته جيڪي ڳوٺاڻا ڪچي جي آس پاس رهن ٿا انهن کي بيمارين جي حوالي سان ڪنهن به قسم جي تڪليف درپيش نه اچڻ ڏني ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور شڪيل احمد ابڙو هن آپريشن جي حوالي سان چيو ته ملڪ دشمن ڌاڙيل جيڪو آپريشن هلي ٿو ۽ پوليس سان ضلعي انتظاميا ۽ تمام ادارا انهن سان گڏ آهن

بقايا ----------- 21

سوشل ڊولپمينٽ آرگنائيزيشن جي تعاون سان، "بريڪنگ دي سائلنس انڊرسٽينڊنگ مينٽل هيلٿ" جي عنوان سان هڪ دلچسپ پينل بحث منعقد ڪيو. مقررين ۾ ماهر نفسيات شعبي جا ماهر شامل هئا. جهڙوڪ ڊاڪٽر ذوالفقار راهوجو ڊاڪٽر هريش ڪمار ۽ سکر جي اسسٽنٽ ڪمشنر محترمہ سبيا فلڪ راڻو جن ذهني صحت جي مسئلن جي بنيادي سببن ۽ ممڪن حل بابت تجربا شيئر ڪيا. هوپ فار آل آرگنائيزيشن جي چيئرپرسن محترمہ رابعہ مرزا ڊاڪٽر قاسم سودڙ سان ذهني صحت ۽ شاگردن کي درپيش چئلينجن بابت ڳالهايو سيشن کي نفسيات ۾ ڊگري رکندڙ شاگردن شاگردياڻين کي ذهني طور مرض ۾ مبتلا مريضن جي بهتر مستقبل لاءِ رايا ڏنا. آخر ۾ پنهنجي اختتامي تقرير ۾، اروڙ يونيورسٽي جي وائيس چانسلر پروفيسر ڊاڪٽر زاهد حسين ذهني صحت تي هن اهم ۽ بصيرت واري سيمينار جي انعقاد جي تعريف ڪئي ۽ يونيورسٽي کي اهڙيون سرگرميون جاري رکڻ جي حوصلا افزائي ڪئي جن جو شاگردن تي مثبت اثر پوي

بقايا ----------- 22

جون موڪلون رد، ضلعي هيڊڪوارٽر ۽ تعلقہ هيڊ ڪوارٽرز ۾ ايمرجنسي ڪنٽرول رومز قائم، ڪنٽرول روم ۾ مقرر لاڳاپيل کاتن جا آفيسر 24 ڪلاڪ ڊيوٽيون ڪندا. بنا اجازت ڪو به آفيسر هيڊ ڪوارٽر نه ڇڏيندو. ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ٽو اقبال حسين جنجراڻ فوڪل پرسن مقرر اهڙا فيصلا ڊپٽي ڪمشنر فياض حسين راهوجو ڊي سي آفيس خيرپور ميرس جي سچل سرمست هال ۾ اعليٰ سطحي اجلاس جي صدارت ڪندي ڪيو. ڊي سي خيرپور ميرس چيو ته پي ڊي ايم اي، چيف سيڪريٽري ۽ گهرو کاتي طرفان جاري ڪيل هدايتن تي عمل درآمد ڪرڻو آهي، سول ڊفينس، ۽ اسسٽنٽ ڪمشنرز سان گڏجي ميونسپل، پوليس، لوڪل گورنمنٽ، 1122، صحت، آبپاشي، تعليم، سيپڪو لائيو اسٽاڪ، فوڊ، هاءِ وي، پبلڪ هيلٿ، پرووينشل هاءِ وي، ڊرئيج ڊويزن، بيورو آف سپلاءِ پ پ ايچ آءِ، لائيو اسٽاڪ، آرٽي اي، انفارميشن سميت ٻيا کاتا ڪم ڪرڻ جا پابند هوندا. ڊپٽي ڪمشنر خيرپور ميرس طرفان اجلاس ۾ ڊرئيج ڊويزن ۽ بيورو آف سپلاءِ سميت ٻين کاتن جي آفيسرن جي غير حاضري تي کين شوڪاز نوٽس جاري ڪرڻ جو حڪم ڏنو ويو. فياض حسين راهوجو چيو ته سمورن کاتن جي هيڊ ڪوارٽرز مان ايمرجنسي واري هدايتون جاري ٿي چڪيون آهي جنهن تي عملدرآمد ڪرڻ لازمي آهي ڪو به آفيسر ڊي سي آفيس ۾ اطلاع بنا هيڊ ڪوارٽر نه ڇڏيندو نه ته سندن خلاف سخت ڪارروائي ڪئي ويندي. هن ڊي ايچ او کي هدايت ڪئي ته امڪاني صورتحال کي منهن ڏيڻ لاءِ ايمبولينس، ڊاڪٽرن دوائن جي دستيابي کي يقيني بڻائيندا، ڊرئيج، پبلڪ هيلٿ، پرووينشل هاءِ وي، آبپاشي کاتا ڊمپن لوڊن، ڪرين، جنريٽر ۽ ٻي مشنري کي فعال رکي ايس او پي تحت اسٽاف کي مقرر ڪندا. ميونسپل ڪاميٽي ۽ لوڪل گورنمنٽ اسسٽنٽ ڪمشنرز سان گڏجي بنيادي سهولتن جي فراهمي، تعلقہ سطح تي فائربريگيڊ جي موجودگي، وقت سر صفا ٿي سٿرائي، ايمرجنسي ڪئمپس ۾ سهولتن جي فراهمي، ڪميونٽي ۾ آگاهي ڦهلائڻ، فوتگين جي صورت ۾ قبرستان ۾ بندوبست ڪرڻ لاءِ اپائن تي سختي ۽ ذميواري سان عمل درآمد لازمي هوندو. تعليم کاتي جا آفيسر سمورن اسڪولن، ڪاليجن ۾ ڪنهن به هنگامي صورتحال لاءِ تيار هجن اسڪولن ۽ ڪاليجن ۾ ڪئمپس قائم ڪري سگهون ٿا، ۽ انهن جي ٽرانسپورٽ پڻ استعمال ڪئي ويندي، ڊي سي خيرپور ڊي ايف او کي هدايت ڪئي ته وقت سرفوري رليف لاءِ ميڪنزم ٺهيل هجي، سيپڪو جي انجينئر کي هدايت ڪندي فياض حسين راهوجو چيو ته بجلي جي فراهمي لاڳيتو رکڻ لاءِ اپائن تي عملدرآمد ڪيو وڃي. لائيو اسٽاڪ، زراعت ۽ سوشل ويلفيئر کاتا ايمرجنسي ۾ پنهنجي واڳڪو ڪردار ادا ڪندي نظر اچن. هن اسسٽنٽ ڪمشنرز کي هدايت ڪئي ته فاطميہ فائونڊيشن جي سهڪار سان سمورن تعلقن ۾ رت جي ضرورت لاءِ ڪئمپس لڳايا وڃن، فيڪٽرن ملن ڪارخانن جي مالڪن ۽ ذميوارن کي ايمرجنسي واري صورتحال ۾ احتياطي تدبيرن بابت آگاهي ۽ بندوبست ڪرڻ لاءِ اطلاع اڄ کان ئي شروع ڪئي وڃي. ڊپٽي ڪمشنر خيرپور ميرس فياض حسين راهوجو اجلاس ۾ شريڪ سمورن آفيسرن کي هدايت ڪئي ته هر ماڻهو هن قومي معاملي ۾ پنهنجي ذميواريون نڀائيندو ۽ آگاهي پڻ ڏيندو ته امڪاني طور پيدا ٿيندڙ صورتحال ۾ عوام، ڳوٺن ۽ ٻهراڙين ۾ ماڻهن کي ڪهڙي اپائن تي عمل درآمد ڪرڻو آهي. ڊي سي خيرپور چيو ته انفارميشن کاتو ڪوڙي رپورٽس، سماجي رابطن واري گروپن ۾ مزاح طور خبرون شيئر ڪرڻ تي ضابطي لاءِ فوري ايڪشن ڪندو اجلاس ۾ سمورن کاتن جي آفيسرن طرفان ايمرجنسي ۾ امڪاني صورتحال وقت ڪم ڪرڻ بابت کاتيوار بريفنگ ڏني. اجلاس ۾ اسسٽنٽ ڪمشنرز ڊي ايس پي فراز ميتلو، چيئرمين ميونسپل ڪاميٽي ڊاڪٽر يار محمد قلبوٽو انجمن تاجران، سول ڊفينس، ميونسپل، پوليس، لوڪل گورنمنٽ، 1122، صحت، آبپاشي، تعليم، سيپڪو لائيو اسٽاڪ، فوڊ، هاءِ وي سميت 65 سرڪاري کاتن جي آفيسرن شرڪت ڪئي.

بقايا ----------- 23

منير خزانچي شبير سيال، آڊيٽر اياز لطيف دايو ۽ پريس ترجمان مير حسن مري هڪ گڏيل بيان ذريعي سنڌي ادبي سنگت شاخ ميرپور ماٿيلو جي ڪائونسلر ۽ سنڌ جي بيحد خوبصورت شاعر پريم پتافي جي جيجل امڙ جي ابدي وڇوڙي تي گهري ڏک جو اظهار ڪيو آهي، سنگت جي مرڪزي اڳواڻن چيو ته جيجل ماءُ ٻڙ جي گهاٽي وڻ وانگر ٿيندي آهي، انهيءَ جي وڇوڙي سان سڄي ڪائنات ڪومائجي ويندي آهي، سنگت جي مرڪزي اڳواڻن چيو ته ڏک جي انهن المناڪ لمحن ۾ اسان پنهنجي سنگت جي قافلي جي ساٿي پريم پتافي ۽ سڀني پونئيرن سان ڏک ۾ برابر جا شريڪ آهيون.

بقايا ----------- 24

جي اجلاس ۾ صوبائي وزير محنت ۽ وزيرِ اعليٰ سنڌ کي ملازمن جي اهم مطالبن جي حوالي سان خط روانو ڪري ڇڏيا ويا ملازمن جي صحيح سان گڏ وزير محنت کي يادداشت نامو روانو ڪرڻ جي تياري ڪئي وئي آهي ان سلسلي ۾ ايسوسيئيشن ورڪرويلفيئربورڊ سنڌ جي صدر محمد اسد صديقي ۽ جنرل سيڪريٽري ڪريم منظوراحمد ملازمن سان گڏجي مطالبا تيار ڪري ورتا آهن جن ۾ ملازمن جي ڪنوينس الائونس ۾ اضافو،ميڊيڪل الائونس جي فراهمي،ويلفيئر الائونس جي منظوري،يوٽيليٽي الائونس جي منظوري،هائوس پرچيزلون ۾ 36 کان 72 مهينن تائين اضافو بنا وياج جي ملازمن جي پهرين درجي کان مئٽرڪ تائين پڙهندڙ ٻارن لاءِ اسڪالر شپ ملازمن جي رهائش لاءِ پلاٽن جي الاٽمنٽ، گريجوئيٽ ڪميوٽيشن کي 2 پيرا ڏيڻ،بنيادي پگهار جي بنياد تي ڪيش ايوارڊ ڏيڻ،ريٽائرمنٽ جي عمر ۾ 60 کان 64 سال تائين واڌ ڪرڻ،حج ڪوٽا 2 کان وڌائي 6 ڪرڻ ان حوالي سان ايسوسئيشن جي نائب صدر حنا حامد ۽ انفارميشن سيڪريٽري روبينا طارق ٻڌايو ته ملازمن جي حقن لاءِ هرحد تائين ڪوشش ڪئي ويندي ۽ جيئن ورڪرويلفيئر فنڊ اسلام آباد ۽ ٻين ادارن ۾ سڀ مراعتون ملن ٿيون ساڳي طرح ۽ ان کان بهتر پنهنجي بورڊ جي بي ۽ وزير محنت چيئرمين ورڪر ويلفيئر بورڊ سنڌ کان ملازمن جي حق ۾ پاس ڪرائڻ لاءِ ڪوشش ڪئي ويندي هنن صوبائي وزير جي ساراهہ ڪندي چيو ته سندس جي دلچسپي سبب گذريل جي بي ۾ ملازمن کي ٽائم اسڪيل ڏنو ويو هنن اميد ظاهر ڪئي ته رهجي ويل ملازمن کي به جلد ٽائم اسڪيل ڏيڻ سميت سندن ٻيا بنيادي مسئلا ترجيحي بنيادن تي حل ڪري ملازمن ۾ پکڙيل بيچيني ختم ڪئي ويندي

بقايا ----------- 25

ڪمشنر آفيس خيرپور ميرس ۾ ايمرجنسي ريسپونس ڪنٽرول روم قائم ڪيو ويو آهي جنهن جو فوڪل پرسن ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر اقبال حسين جنجراڻ هوندو جنهن جو ٽيليفون نمبر 0243920203 آهي. ان ڏس ۾ ڊپٽي ڪمشنر فياض حسين راهوجو طرفان آفيس آرڊر جاري ڪيو ويو آهي ايمرجنسي ريسپونس ڪنٽرول روم 24 ڪلاڪ ڪم ڪندو رهندو ڪنٽرول روم ۾ ڊي سي آفيس خيرپور ميرس جي محمد اسلم راهوجو فيض الله سومرو يار محمد ڀيو اقبال احمد شر محمد علي ميمڻ، محمد رضا بردي، ذوالفقار علي عباسي ۽ مختيار احمد پٺي کي مقرر ڪيو ويو آهي ڪنٽرول روم ۾ ڊي سي آفيس جو سپرنٽنڊنٽ نگراني ڪندو

بقايا ----------- 26

اڳوڻي سيڪريٽري مجيد نواز مغل جي ماسي لاڙڪاڻي ۾ وفات ڪري ويي . سندس جنازي ۾ وڏي انگ ۾ معزز شهرين سياسي سماجي اڳواڻن صحافين ۽ واپارين شرڪت ڪيي ٻئي طرف سنڌي ادبي سنگت سنڌ جي مرڪزي آڊيٽر اياز لطيف دايي شاخ سکر جي سيڪريٽري سرتاج حيدر شر سچل پٺي دلبر پٺو مالڪ ڪوسي سردار پيرزادي صحافين عمر سومري فقير مشتاق مگريي شعيب ملڪ نجم الدين قاضي ضياء الرحمان ۽ ٻين ڏک جو اظهار ڪيو آهي.

بقايا ----------- 27

خاطر جاڳرتا مهم جي سلسلي جي ڪڙي طور سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن جي سهڪار سان هلندڙ پاٿ هاءِ اسڪول ڳوٺ صديق جت ۾ هڪ سيمينار جو اهتمام ڪيو ويو ان موقعي تي پنهنجي خيالن جو اظهار ڪندي ايڊيشنل ڊائريڪٽر سوشل ويلفيئر عبدالغفار ڪوسي چيو ته نشو نسلن ۽ خاندانن کي اڌوهي جيان کائي ختم ڪري ڇڏيندو آهي، هن چيو ته نشو واپرائيندڙ شخص پنهنجو پاڻ، پنهنجا خاندان توڙي سڄي ڪميونٽي ۽ سماج جي بدنامي ۽ تباهي جو سبب بڻجن ٿا هن چيو ته نشو جسماني، نفساتي، معاشي ۽ سماجي ۽ اخلاقي طور هاجيڪار نتيجن جو سبب بڻجي ٿو هن چيو ته نشي واپرائڻ سبب ڪينسر سميت ٻيون ڪيترون ئي جسماني بيماريون ٿين ٿيون جنهن سبب نشي جي عادي فردن سان گڏ سندن خاندان به شديد مشڪلاتن ۽ تڪليفن کي منهن ڏين ٿا ۽ ڀوڳين ٿا هن چيو ته نشي واپرائڻ سبب اسان جي سماج ۾ نفسياتي بيماريون وڌن پيون، ذهني صحت جا مسئلا تيزي سان وڌن پيا جڏهن نفسياتي مسئلا وڌي وڃن ٿا ته ماڻهو زندگي کان مڪمل طور ڪٽجي وڃن ٿا يا وري ذهني صحت جي خرابي سبب تمام غلط قدم کڻن ٿا هن چيو ته نشي جي عادي فردن جا خاندان هڪ طرف غربت جي ڏٻڻ ۾ ڪري پون ٿا ته ٻي طرف سماجي ڌارا کان ڪٽجي وڃن ٿا سماج جا ٻيا ماڻهو ساڻن رشتا ناتا رکڻ ۽ ڏيڻي ليڻي ڪرڻ کان لنوائين ٿا, اهڙي حالت ۾ اهي فرد ۽ خاندان سماجي طور تي مڪمل طرح ڪٽجي سماجي تنهائي (Social Exclusion)جو شڪار ٿي وڃن ٿا هن چيو ته سماجي طور تنها ٿيڻ جو عمل غربت ۽ پسماندگي جي تمام ڀيانڪ شڪل آهي عبدالغفار ڪوسي چيو ته نشو فردن کي اخلاقي پستي جي هڪ اهڙي ڪيفيت ۾ آڻي ڇڏي ٿو جتي هو صحيح ۽ غلط جي وچ ۾ ڪو به فرق نٿا محسوس ڪن, اخلاقي بربادي جي عالم ۾ ماڻهو ننڍا وڏا ڏوهہ ڪن ٿا, رشتن جو تقدس پائمال ڪن ٿا ۽ پنهنجي خاندان توڙي سماج لاءِ مشڪلاتن جو سبب بڻجن ٿا نوجوانن کي مخاطب ٿيندي عبدالغفار ڪوسي چيو ته ايندڙ دور توهان جو آهي تنهنڪري توهان کي ڪک وک تي جانچي قدم کڻڻ گهرجن. هاجيڪار عادتن کان پرهيز ڪرڻ گهرجي. تعليم سان دل لڳائڻ گهرجي ۽ محنت ۽ جستجو کي جاري رکجي تڏهن ئي توهان اعلا منزلن تي پهچي پنهنجي خاندان ۽ قوم لا فخر جو باعث بڻجي سگهو ٿا استادن کي مخاطب ٿيندي ايڊيشنل ڊئريڪٽر چيو ته والدين کان پوءِ ٻارن ۽ نوجوانن کي استاد ئي ويجها هوندا آهن, تنهنڪري درسي تعليم سان گڏوگڏ ٻارن جي شخصيت جي تعمير تي پڻ ڌيان ڏيڻ گهرجي هن چيو ته تعليم سان گڏ تربيت جو به اهم ڪردار آهي تنهنڪري استادن جي ذميواري آهي ته اهي ٻارن کي نشي سميت ٻين برين عادتن کان پري رهڻ لا نه رڳو تاڪيد ڪن پر مٿن ڪڙي نظر پڻ رکن ان موقعي تي ڳالهائيندي اسسٽنٽ ڊئريڪٽر سوشل ويلفيئر دين محمد ڏيرو چيو ته نشي جو موذي مرض تيزي سان وڌي پيو , اچو ته گڏجي ان جون پاڙون پٽيون, پاڻ کي ۽ پنهنجن پيارن کي ان کان بچايون ان سلسلي ۾ جاڳرتا مهم هلائڻ سوشل ويلفيئر کاتي سميت سڀني ساڃاهہ وندن جي گڏيل ذميواري آهي جاڳرتا سيمينار کي پاٿ ڊولپمينٽ نيٽ ورڪ جي صدر اظهر عباسي، پاٿ هائي اسڪول صدق جت بلن جي پرنسپل محمد علي بليدي , محمد خان ۽ ٻين پڻ خطاب ڪيو جاڳرتا سيمينار ۾ شاگردن ۽ استادن وڏي تعداد ۾ شرڪت ڪئي

بقايا ----------- 28

اٿارٽي (ڊي ڊي ايم اي) جي اهم گڏجاڻي ٿي گذري. ان موقعي تي ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ٽو بشريٰ منصور چيو ته امڪاني برساتن کان اڳ سموري تياري مڪمل ڪئي وڃي ۽ سمورا ادارا گڏجي ڪم ڪن ته جيئن عوام جي جان ۽ مال جي حفاظت کي يقيني بڻائي سگهجي. اي ڊي سي بشريٰ منصور ميونسپل اختيارين کي هدايت ڏيندي چيو ته امڪاني ٻوڏ ۽ برساتي پاڻي جي نيڪال جي مسئلن کي منهن ڏيڻ لاءِ ڊسپوزل اسٽيشن کي مڪمل فنڪشنل بڻائي اسٽينڊ باءِ جنريٽرز جي موجودگي کي يقيني بڻايو وڃي. هن چيو ته هنگامي صورتحال ۾ رابطي کي مستحڪم بڻائڻ لا ڊسٽرڪٽ ڊزاسٽر ايمرجنسي ڪنٽرول روم ڊي سي آفيس ۾ قائم ڪيو ويو آهي جنهن جي فوڪل پرسن اي ڊي سي ٽو کي مقرر ڪيو ويو آهي، ايمرجنسي ڪنٽرول روم 24 ڪلاڪ فنڪشنل رهندو جنهن ۾ سمورن کاتن جا عملدار شفٽ وائيز ڊيوٽيون سرانجام ڏيندا ته جيئن ڪوآرڊينيشن کي وڌيڪ مضبوط ڪري سگهجي, ان سلسلي ۾ امڪاني برساتن ۽ ٻوڏ دوران رضاڪارڻ طور تي ڪم ڪندڙن جي لسٽ پڻ ڊي سي آفيس ۾ قائم ڪنٽرول روم کي فراهم ڪئي وڃي ته جيئن انهن کي فرسٽ ايڊ بابت ٽريننگ ڪرائي سگهجي. اي ڊي سي ٽو چيو ته شهر جي هيٺاهين وارن علائقن لاءِ خاص ڪانٽيجنسي پلان جوڙيو وڃي ته جيئن شهرين کي ايندڙ امڪاني برساتن دوران ڪنهن پريشاني کي منهن ڏيڻو نه پوي، اڳوات ڊرينيج جي سسٽم کي بهتر بڻايو وڃي، گندي پاڻي جي نالن ۽ کوهن جي صفائي ڪرائي وڃي. ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ٽو ميونسپل ڪارپوريشن جي آفيسرن کي هدايت ڪئي ته وڌندڙ گرمي جي پيش نظر گذريل سال جيان ساڳيئن هنڌن تي هيٽ اسٽروڪ ڪيمپس به لڳايا وڃن. هن چيو ته سمورن کاتن جا عملدار ڪنهن ـ هنگامي صورتحال کي منهن ڏيڻ لاءِ هر وقت تيار رهن. ان موقعي تي ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ياسر گبول ٻڌايو ته هر حوالي سان تياري مڪمل آهي، اسپتالن اندر الرٽ جاري ڪري ڇڏيو آهي، ڊاڪٽرس سميت سموري پيراميڊڪ اسٽاف کي پابند بڻائڻ جي حوالي سان آگاهي ڏني وئي آهي، اسپتالن اندر ايمبولنسز ۽ دوائن جي موجودگي کي پڻ يقيني بڻايو ويندو. اجلاس ۾ رينيو، پوليس، رينجرز، ميونسپل، صحت سميت ٻين سمورن لاڳاپيل کاتن جي عملدارن پڻ شرڪت ڪئي.

بقايا ----------- 29

اهلڪارن ليڊي ڪانسٽيبلن جا مسئلا ٻڌا ۽ احڪامات جاري ڪيا، ايس ايس پي آفيس ۾ هڪ اردلي روم (او آر) قائم ڪيو ويو آهي ته جيئن پوليس اهلڪارن جي التوا ۾ پيل شوڪاز نوٽيسن ۽ ٻين مسئلن کي حل ڪري سگهجي. اردلي روم دوران سپاهين ۽ ليڊي ڪانسٽيبلن ٽرانسفر پوسٽنگ ۽ ٻين مسئلن بابت درخواستون پڻ ڏنيون، جنهن تي ايس ايس پي خيرپور فوري طور تي لاڳاپيل عملي کي هدايتون جاري ڪيون ته ملازمن جي ڀلائي کي يقيني بڻايو وڃي ۽ جائز مسئلا فوري طور تي حل ڪيا وڃن. ڪو به پوليس آفيسر يا اهلڪار جيڪو سٺو ڪم ڪندو ان کي انعام ڏنو ويندو ۽ جيڪي پنهنجي فرضن ۾ غفلت ڪندا انهن خلاف قانوني ڪارروائي ڪئي ويندي

بقايا ----------- 30

علامہ حضور بخش چانڊيو مدني کان ڳوٺ 21 اڙ تي پرسان ڪيس هٿيارن جي ڏڍ تي روڪي کانئس سي ڊي موٽر سائيڪل ، موبائل فون ۽ 10 هزار روپيہ ڦر ڪري ويا ٻئي پاسي خانزاده محلہ سڪرنڊ مان سڪرنڊ پريس ڪلب جي نائب صدر سينيئر صحافي عدنان احمد خانزاده جي سندس گهر ٻاهران بيٺل سي ڊي موٽر سائيڪل پڻ نامعلوم چور ڪاهي ويا ياد رهي ته ٽي ڏينهن اڳ پڻ محمد رفيق رند کان ٽي ٻٽ ٻڌل هٿيارٻند موٽر سائيڪل , موبائل فون ۽ ٽي لک روپيہ ڦر ڪري ويا هنن ٽنهين واقعن تي شهر ۾ خوف و هراس ڇانيل آهي

بقايا ----------- 31

اجلاس جي گڏجاڻي ٿي گذري. ان موقعي تي ڊپٽي ڪمشنر سکر تمام گهٽ ڪارڪردگي ڏيکاريندڙ ايريا انچارج خلاف ڪارروائي جو حڪم ڏيندي چيو ته جيڪي ايريا انچارج ڪم نه ٿا ڪن انهن کي فوري طور تي نوڪري تان هٽايو وڃي جڏهن ته گهٽ ڪارڪردگي ڏيکاريندڙ يوسيز تي فوڪس وڌايو وڃي، ايندڙ گڏجاڻي تائين ڪارڪردگي بهتر ڪرڻ تي پڻ زور ڏنو ڊپٽي ڪمشنر ڊاڪٽر ايم بي راجا ڌاريجو چيو ته فيڪ رپورٽنگ ۽ اصل ڊيٽا کي اپڊيٽ نه ڪرڻ سبب پوليو ٽيمن جي ڪارڪردگي متاثر ٿي رهي آهي ان ڪري سموري ڊيٽا کي فوري طور تي اپڊيٽ ڪيو وڃي. هن چيو ته پنوعاقل ۽ صالح پٽ ۾ زيرو ڊوز ڪوريج جو گهٽ رهي آهي، ڪوريج کي وڌايو وڃي جي ٻي صورت ۾ لاڳاپيل عملدارن خلاف ڪارروائي عمل ۾ آندي ويندي. ڊپٽي ڪمشنر سکر چيو ته پوليو جي ٽيمن سان ليڊيز پوليس کي گهرن اندر موڪليو وڃي ته جيئن سمورن ٻارن کي پوليو جا ڦڙا پياري سگهجن. ان موقعي تي ڊاڪٽر فريد لاڙڪ اجلاس کي بريفنگ ڏيندي ٻڌايو ته ايندڙ پوليو مهم 26 مئي کان پهرين جون 2025 تائين جاري رهندي. ايندڙ پوليو مهم لاءِ مقرر ڪيل ٽارگيٽ کي پورو ڪرڻ لاءِ 280 ايريا انچارج سميت 1298 ٽيمون ڊيوٽي سرانجام ڏينديون. هن ٻڌايو ته گهٽ ڪارڪردگي ڏيکاريندڙ 7 يوسيز تي فوڪس آهي بهتر ڪارڪردگي لاءِ پلان جوڙيو آهي. ايندڙ مهم لا فيميل ٽيم 100 سيڪڙو ڊيوٽي سرانجام ڏيڻ لاءِ پڻ موجود رهندي.

بقايا ----------- 32

احتجاج ڪيو احتجاج ڪندڙن جي اڳواڻي اسڪول جي ايف اي زبير احمد شيخ، گسٽا صدر استاد سيف الرحمان سومرو، گسٽا اڳواڻ منير احمد پنهور گسٽا اڳواڻ استاد زبير احمد جوڻيجو استاد عبدالله کهڙو سيد اعجاز علي شاهہ ۽ ٻين ڪئي. سندن چوڻ هو ته ٽي اي او پرائمري عبدالقيوم چامڙو اسڪول جي ٽائيم کان اڳ اچي شاگردن کان اسيمبلي ڪرائي، استادن جو حاضري رجسٽر کڻي 30 استادن کي غيرحاضر ڪري ڇڏيو. اهڙي ڪارروائي سوشل ميڊيا تي پنهنجي آءِ ڊي تان فيس بوڪ تي رکي استادن جي تذليل ڪئي آهي. هنن جو وڌيڪ چوڻ هو ته ٽي اي او هائير سيڪنڊري بجاءِ عبدالقيوم چامڙو ٽي اي او پرائمري غيرقانوني اهڙي ڪارروائي ڪري استادن ۾ بيچيني پکيڙي رهيو آهي. جڏهن ته ملڪ هن وقت ڏکين حالتن مان گذري رهيو آهي. هنن الزام هڻندي چيو ته ٽي اي او عبدالقيوم استادن کان پٽوڻ لاءِ اهڙي ڪارروائي ڪري نااهلي جو مظاهرو ڪيو آهي. اسڪول جو ٽائيم 8 بجه هجڻ باوجود ٽائيم کان اڳ اچي اهڙو عمل ڪرڻ بدنيتيءَ ۾ شامل ٿئي ٿو تنهنڪري اهڙي آفيسر جو هجڻ نامناسب آهي، تنهنڪري سيڪريٽري ايجوڪيشن کان مطالبو ڪجي ٿو ته اهڙي ڪرپٽ نااهل آفيسر کي هٽايو وڃي، ٻي صورت ۾ سڀائي کان اسڪول جي تالابندي ڪئي ويندي.

بقايا ----------- 33

دم ڏنو پورهيتن جا مڙه گهر پهچڻ تي وارثن ۾ روڄ راڙو رپورٽ موجب وڳڻ ۾ گردا فيل ٿيڻ نتيجي ۾ 2 ڄڻا فوت پورهيت ارشاد تنيو ۽ لعل محمد چانڊيو علاج دوران اسپتال ۾ دم ڏنو پورهيتن جا مڙه گهر پهچڻ تي وارثن ۾ روڄ راڙو خبر موجب وڳڻ شهر جي پراڻي بازار جو رهواسي هوٽل هلائيندڙ 5 ٻارن جو پيءُ ارشاد علي تنيو گردن جي تڪليف وگهي علاج دوران اسپتال ۾ دم ڏنو جڏهن ته سچي ڏنو پاڙي واسي پورهيت لعل محمد چانڊيو کي پڻ گردن ۽ ڇاتي جي تڪليف سبب وارثن پاران لاڙڪاڻي جي خانگي اسپتال ۾ داخل ڪرايو ويو جتي هو هلندڙ علاج ۾ فوت ٿي ويو اهڙي طرح هڪ ئي وقت ٻن پورهيتن جا مڙه سندن گهر پهتا ته وارثن ۾ روڄ راڙو پئجي ويو ۽ شهر اندر ماحول سوڳوار بڻجي ويو هوڏانهن آخري رسمن بعد ٻنهي پورهيتن جا مڙه مقامي قبرستان ۾ مٽي ماءُ حوالي ڪيا ويا وارثن موجب پورهيت لعل محمد چانڊيو ڇهن ٻارن جو پيءُ هو جيڪو ڪيترن عرصي کان گردن ۽ ڇاتي جي تڪليف ۾ مبتلا هو جنهن کي علاج واسطي مقامي اسپتال بعد خانگي اسپتال ريفر ڪيو ويو جتي دم ڏنو جڏهن ته فوتي پورهيت ارشاد تنيو شهر ۾ هوٽل هلائي ٻچن جو پيٽ گذر ڪندو هو.

بقايا ----------- 34

هال مڪلي ۾ منعقد ٿيو اجلاس ۾ موجوده صورتحال سميت برسات ۽ ٻين قدرتي آفتن کي منهن ڏيڻ بابت ضلعي سطح تي رليف ۽ ريسڪيو جو جائزو ورتو ويو. ان موقعي تي ڊپٽي ڪمشنر سمورن لاڳاپيل کاتن جي عملدارن کي هدايت ڪئي ته هو موجوده صورتحال کي نظر ۾ رکندي 24 ڪلاڪ الرٽ رهن ۽ هيڊ ڪوارٽر ۾ پنهنجي موجودگي کي يقيني بڻائين. هن چيو ته سڀني آفيسن ۾ ڪنٽرول روم قائم ڪيا وڃن ۽ ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال دوران آفيسون 24 ڪلاڪ کليل رکن. هن چيو ته سموري گهربل مشنري ۽ ٻيا گهربل انتظام اڳوات مڪمل ڪيا وڃن ته جيئن ڪنهن به امڪاني ايمرجنسي ۾ فوري ۽ اثرائتي ڪارروائي کي يقيني بڻائي سگهجي. هن چيو ته سمورا آفيسر پاڻ ۾ هڪ ٻئي سان ۽ گڏو گڏ ضلعي انتظاميہ سان پڻ ويجهي رابطي ۾ رهن. ڊپٽي ڪمشنر صحت کاتي جي آفيسرن کي هدايت ڪئي ته ضلعي جي سڀني صحت مرڪزن ۾ ڊاڪٽرن، پيرا ميڊيڪل اسٽاف، ايمبولينس سروس ۽ گهربل دوائن جي موجودگي سميت سمورن انتظامن کي يقيني بڻايو وڃي. هن چيو ته سڀئي کاتا پنهنجا هنگامي پلان جلد جمع ڪرائين ته جيئن ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال کي بروقت منهن ڏئي سگهجي. هن حيسڪو آفيسرن کي هدايت ڪئي ته بجلي جي غير اعلانيہ لوڊشيڊنگ کان پاسو ڪيو وڃي ته جيئن ماڻهن کي خاص طور تي پيئڻ جي پاڻي جي فراهمي کي يقيني بڻائي سگهجي. ڊپٽي ڪمشنر منور عباس سومرو سوشل ويلفيئر کاتي سميت اين جي اوز جي نمائندن کي هدايت ڪئي ته اهي تربيت يافته رضاڪارن کي هر وقت تيار رکن ته جيئن ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال کي منهن ڏيڻ ۾ مددگار ثابت ٿي سگهن. اجلاس ۾ ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ون غلام دستگير شيخ، ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ٽو فراز احمد عباسي، اسسٽنٽ ڪمشنرن، صحت، تعليم، سوشل ويلفيئر آبپاشي، پبلڪ هيلٿ انجنيئرنگ، بلڊنگز، هاءِ ويز، حيسڪو لائيو اسٽاڪ، لوڪل گورنمينٽ، پي پي ايچ آءِ، مرف، اين آر ايس پي ۽ مختلف اين جي اوز جي نمائندن سميت لاڳاپيل کاتن جي آفيسرن شرڪت ڪئي.

بقايا ----------- 35

لڳي وئي، ٻه ڪروڙ جي ماليت جون رکيل بوٽ، چپلون ۽ ٻيو سامان سڙي رک ٿي ويو ان سلسلي ۾ دڪان مالڪ ارشد ڪورائي ٻڌايو ته گمبٽ ۾ بن خالد پلازه ۾ بوٽن جي هول سيل جو دڪان آهي. صبح جو سوير بوٽن جي دڪان کي بجلي جي شارٽ سرڪٽ مان باھ لڳي جنهن ڪري تقريبن 2 ڪروڙ جي ماليت جو سامان سڙي رک ٿي ويو آهي. دڪان ۾ ڪجھ به ناهي بچيو، دڪان مالڪ وفاق حڪومت، سنڌ حڪومت کان مطالبو ڪيو ته بجلي جي شارٽ سرڪٽ سبب ڪروڙين روپين جو نقصان ٿيو آهي ازالو ڪري پريشان ٿيڻ کان بچايو وڃي. دڪان مالڪ جو وڌيڪ چوڻ هو ته هڪ ڪلاڪ کان پوءِ فائربرگيڊ عملي پهچي باھ تي ڪنٽرول ڪيو ۽ باھ سبب نجي بينڪ به وقتوار به بند رهيو ۽ بينڪ جو به لکين روپين جو نقصان پڻ ٿيو آهي.

بقايا ----------- 36

سبب وفات ڪري ويو جنهن تي ڳوٺ جي سماج سڌارڪ مورڙو ميربحر ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو آهي ته موت برحق آهي جنهن کان بلڪل به انڪار ناهي پر جڏهن رياستي ادارن جي نا اهلي ۽ حڪومت سستي سبب ڪا جان ضايع ٿئي ٿي ته ان کي عالمي قانون موجب قتل قرار ڏنو ويو آهي اسين سمجهون ٿا ته هيءَ موت به قتل آهي چاڪاڻ جو ان کان اڳ به اسان جي ڳوٺ جا ست 7 ماڻهوان بيماري سبب فوت ٿي چڪا آهن جنهن جو پڻ ڪو داد نه ٿيو نه ئي صحت کاتي پاران هن ڳوٺ لاءِ ڪو پلان جوڙيو ويو مورڙو ميربحر وڌيڪ ٻڌايو ته اسين ان بيماري جو سبب ڳوٺ ۾ ڪيترن ئي سالن کان بيٺل گندي پاڻيءَ جو تلاءُ ۽ سمر واري پاڻيءَ مان جنم وٺندڙ بيمارين جو تسلسل سمجهون ٿا ڪٿي پيرا انتظاميہ توڙي صحت کاتي جو پڻ ڌيان ڇڪايو آهي پر ڪو به ٻڌڻ لاءِ تيار ناهي نتيجي ۾ اڄ ائين ماءُ جي جهولي خالي ٿي وئي هن اهو به ٻڌايو ته چونڊيل نمائنده جيڪي اليڪشن جي زماني ۾ ڳوٺ ايندا آهن انهن جو پڻ هيءُ گندو پاڻي ڏٺل آهي پر ووٽ وٺي وري لڙيا ئي ناهن اسان لاش ووڻڻ ۾ پورا آهيون هيستائين 8 لاش کڻي چڪا آهيون اڳتي الاءِ ڇا ٿيندو

بقايا ----------- 37

ضلع بدين جي امير سيد علي مردان شاه گيلاني جنرل سيڪريٽري عبدالڪريم بليدي ۽ ٻين اڳواڻن چيو ته ڀارت پاڪستان جي خلاف اڳرائي ڪري مسلمانن جي جزباتن کي للڪاريو آهي پاڪستان جو عوام ڀارت جي خلاف جنگ ۾ پاڪ فوج سان گڏ آهي ۽ ڀارت جي خلاف فوج سان شانہ بشانہ گڏجي وڙهندو هن چيو ته مودي مسلمانن جو سڀ کان وڏو دشمن آهي امت مسلمہ سندس مڪارين ۽ چالبازين کي سمجهي ۽ ڀارت جي خلاف ها فوج جو ساٿ ڏين هنن شهيدن جي وارثن سان تعزيت ڪئي ۽ چيو ته شهيدن جو درجو بلند آهن ڀارت کان سمورين اڳراين جو حساب ورتو ويندو هن موقعي تي ڀارتي جارحيت جي خلاف سخت نعري بازي ڪئي وئي.

بقايا ----------- 38

ڪيون ٿا اڳواڻ رپورٽ موجب ڀارتي جارحيت خلاف سڄي پاڪستان سميت رانيپور ۾ به پاڪ فوج سان اظهار يڪجهتي ڪندي پاڪ ڊفينڊر سول آرگنائيزيشن سٽي رانيپور جي عهديدارن محمد عيسيٰ وساڻ سيد اصغر علي شاه , ايڊووڪيٽ افتخار علي شاهاڻي وحيد شاهاڻي محمد ايوب شاهاڻي گلبهار شيخ جن ڪيو هنن وڌيڪ چيو ته ڀارتي جارحيت بعد هاڻ پوري دنيا ۾ مڪروہ چهرو اچي ويو آهي پاڪستان سدائين ڀارتي سازشن کي ناڪام بڻائيندو رهيو آهي هاڻ به انشاءَ الله ڀارت ناڪام ٿيندو , هنن وڌيڪ چيو ته پاڪ فوج ڀارتي اڳواڻ ڀارتي فوج جا ڏند کٽا ڪري ڇڏيا آهن ڀارت جا ڪجھ جهاز پاڪستان ايندا پنهنجي مرضي سان آهن پر ويندا اسان جي مرضي سان آهن ايندڙ خواه ڪير به هجي صحيح سلامت ناهي ويندو , هنن وڌيڪ چيو ته پاڪ ڊفينڊر سول آرگنائيزيشن مرڪزي چيئرمين سڪندر علي ابڙو جي اڳواڻي ۾ تاريخي ڪم ڪن پيا , پاڪ فوج مٿان جان به قربان آهي , رب پاڪ نه ڪري جيڪڏهن پاڪستان مٿان ڪو ڏکيو وقت آيو ته هي جانيون بار بار قربان ڪرڻ لاءِ تيار آهيون , تيار رهنداسين ملڪ دشمنن کي پڇائينداسون اچو ته پاڪ فوج سان ساٿ ڏيون , جڏهن ته پاڪ ڊفينڊر سول آرگنائيزيشن رانيپور مڪمل ٽيم پاران ڀارتي جارحيت خلاف سخت لفظن ۾ مذمت پڻ ڪئي ,

ڪرمپور ۾ پاڪستان زنده آباد پاڪ فوج زنده آباد ريلي، سوين ماڻهن جي شرڪت

جماعت اهلسنت طرفان مولوي صدرالدين حسيني ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ ريلي ڪڍي وئي

ڀارت اسان جي شرافت کي ڪمزوري نه سمجهي جواب ڏيڻ ڄاڻون ٿا: اڳواڻن جو خطاب

ضرورت پئي ته اسان به پاڪستان لاءِ حاضر آهيون"؛ ريلي ۾ پاڪستان زنده باد، پاڪ فوج زنده باد" جا نعرا

ڪرمپور (رپورٽر) پاڪستان زنده آباد پاڪ فوج زنده آباد جي عنوان هيٺ جامع مسجد نور مصطفيٰ کان پريس ڪلب تائين ريلي ڪڍي وئي، ڪرمپور جماعت اهلسنت طرفان مولوي صدرالدين حسيني /ڏسو صفحو 3 بقايا 07

ڪرمپور: اهلسنت پاران پاڪ فوج جي حمايت ۾ ريلي ڪڍي رهيا آهن

ٺٽي ضلعي جي سرڪاري ملازمن کي هيڊ ڪوارٽر ۾ موجود رهڻ جي هدايت

ٺٽو (رپورٽر: سجاد علي سومرو) ملڪ جي موجوده صورتحال کي نظر ۾ رکندي ڊپٽي /ڏسو صفحو 3 بقايا 08

پنوعاقل ۾ قتل ٿيل اعجاز لغاري جا قاتل گرفتار نه ٿيا، وارثن جو احتجاجي مظاهرو

غوث بخش، سهراب محراب ۽ ڪامران جتوئي ۽ ٻين نامعلوم ماڻهن عيد جي اعجاز کي قتل ڪيو: مظاهرين

پائيجي ٿاڻي ايف آءِ آر داخل ڪئي آهي، پوليس صرف ٻن ماڻهن کي فارملٽي طور گرفتار ڪيا آهن

پنوعاقل (رپورٽ) گذريل عيدالفطر جي ڏينهن قومي شاهراه تي گوليون هڻي نوجوان اعجاز لغاري کي قتل ڪندڙ ٿالي واري /ڏسو صفحو 3 بقايا 09

پاڪستان ۾ ڀارتي ميزائيل حملا ڀارت جي بدترين دهشتگردي آهي؛ علامه راشد محمود سومرو

اهو ڀارت جو بزدلاڻو عمل آهي، وطن جو دفاع قومي ذميواري ۽ اهو ايماني حق به آهي: جي يو آءِ اڳواڻ

اسان جي بهادر فوج هر محاذ تي دشمن جي اک ۾ اکيون وجهي بيٺل آهي، پوري عوام جو هر وقت ساڻن ساٿ آهي

جي يو آءِ جي سربراه مولانا فضل الرحمان جي اپيل تي يوم دفاع وطن جي سلسلي ۾ خطاب

سکر (بيورو رپورٽ) جي يو آءِ پاران يوم دفاع وطن ملهايو ويو. ڀارتي ميزائيل حملا /ڏسو صفحو 3 بقايا 10

مليرزون ون جو تنظيمي دورو، تنظيم کي وڌيڪ فعال بڻائڻ لاءِ هدايتون جاري

گڏاپ (رپورٽر) — جماعت اصلاح المسلمين /ڏسو صفحو 3 بقايا 11

سنڌو درياهه جي پاڻي تي پنجاب جو قبضو آهي؛ نواز خان زنئور

سنڌ سوڪهڙي جو شڪار ٿي وئي آهي جر ڪارا ٿي ويا آهن: جسقپ چيئرمين

درياهه جي جدوجهد ۾ سنڌي قوم پاڻ ملهايو، سنڌ سوڀ جدوجهد جي ڪري ٿي

ميرپوربٺورو (رپورٽر) جيئي سنڌ قومي پارٽي جي چيئرمين نواز خان زنئور چيو آهي ته سنڌو درياهه جي پاڻي تي پنجاب جو /ڏسو صفحو 3 بقايا 13

خانپورمهر ۾ شيعا علماءِ ڪائونسل تعلقه خانڳڙهه پاران پاڪ فوج سان يڪجهتي لاءِ ريلي

مرڪزي امام بارگاهه کان پريس ڪلب تائين پاڪستان زنده باد، پاڪ فوج پائنده باد جي عنوان سان ريلي ڪڍي نعرا هنيا ويا

پاڪستاني قوم اهڙن گدڙ ڀڀڪين کان نه ڊڄندي اسان کي پنهنجي بهادر سپاهين ۽ سالارن تي فخر آهي: اڳواڻ

ڀارت جون تازيون بزدلانا حرڪتون خطي جي امن لاءِ انتهائي خطرناڪ آهن، قوم پاڪ فوج سان گڏ آهي

خانپورمهر (رپورٽر) خانپورمهر ۾ شيعا علماءِ ڪائونسل تعلقه خانڳڙهه پاران پاڪ فوج سان يڪجهتي لاءِ ريلي ڪڍي وئي، خبر موجب شيعا علماءِ ڪائونسل تعلقه خانڳڙهه جي اڳواڻن ۽ ڪارڪنن پاران معشوق /ڏسو صفحو 3 بقايا 16

خانپورمهر: شيعا علما ڪائونسل پاران پاڪ فوج سان يڪجهتي طور ريلي ڪڍي پئي وڃي

ڳڙهي تيغو ۾ رهواسين کي صحت جون سهولتون ڏيڻ لاءِ ميڊيڪل ڪيمپ قائم

ڊاڙيلن خلاف هلندڙ آپريشن جي ڪري جيڪي ڀرپاسي جا ڳوٺ ۽ اتان جو عوام متاثر ٿيو انهن لاءِ ڪيمپ لڳائي وئي

علائقي ۾ ڪا ميڊيڪل جي سهولت نه هجڻ سبب ڪيمپ تي عورتن، مردن ۽ ٻارن جو مفت علاج ڪري ڪين دوائون ڏنيون ويون

ڪڇي جي غريب ڳوٺاڻن کي مختلف ٽيسٽون وغيره ڪري انهن کي ان بيماريءَ جو علاج پڻ ڏنو ويو: ڊي سي، اي سي، ڊي ايڇ او

شڪارپور (د ر) ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور، اسسٽنٽ ڪمشنر خانپور ۽ ڊي ايڇ او هيلٿ جي اڳواڻي ۾ ڳڙهي تيغو ۾ هڪ طبي ميڊيڪل ڪئمپ لڳائي وئي، تفصيل موجب اڄ ڊپٽي ڪمشنر شڪارپور /ڏسو صفحو 3 بقايا 20

شڪارپور: ميڊيڪل ڪيمپ ۾ ڊي سي، اي سي ۽ ٻيا عملدار دورو ڪندي

اروڙ يونيورسٽي ۾ بريڪنگ دي سائلنس انڊرسٽينڊنگ مينٽل هيلٿ عنوان سان بحث

خيرپور (د ر) اروڙ يونيورسٽي سکر هوپ فار آل /ڏسو صفحو 3 بقايا 21

طرفان ڊپٽي ڪمشنر آفيس خيرپور ميرس ۾ ايمرجنسي ريسپونس ڪنٽرول روم قائم

خيرپور (د ر) ڊسٽرڪٽ ڊزاسٽر مينيجمينٽ اٿارٽي خيرپور ميرس طرفان ڊپٽي /ڏسو صفحو 3 بقايا 25

ڊي سي ٺٽو جي صدارت هيٺ ڊسٽرڪٽ ڊزاسٽر مئنيجمينٽ اٿارٽي جو اجلاس، الرٽ رهڻ جو حڪم

سڀني آفيسن ۾ ڪنٽرول روم قائم ڪيا وڃن ۽ ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال دوران آفيسون 24 ڪلاڪ کليل رکن

سمورا آفيسر پاڻ ۾ هڪ ٻئي سان ۽ گڏو گڏ ضلعي انتظاميا سان پڻ ويجهي رابطي ۾ رهن: منور عباس سومرو

سموري گهربل مشينري ۽ ٻيا گهربل انتظام اڳواٽ مڪمل ڪيا وڃن: اجلاس دوران عملدارن کي هدايتون جاري

ٺٽو (رپورٽر) ڊپٽي ڪمشنر منور عباس سومرو جي صدارت هيٺ ڊسٽرڪٽ ڊزاسٽر مئنيجمينٽ اٿارٽي جو اجلاس دربار /ڏسو صفحو 3 بقايا 34

وڳڻ ۾ گڙدا فيل ٿيڻ نتيجي ۾ 2 پورهيتن دم ڏٽي حوالي ڪري ڇڏيو

هوٽل هلائيندڙ 5 ٻارڙن جو پيءُ ارشاد علي ٿيبو گڙدن جي تڪليف وگهي علاج دوران اسپتال ۾ دم ڏنو

پورهيت لعل محمد چانڊيو کي پڻ گڙدن ۽ ڇاتي جي تڪليف سبب لاڙڪاڻي جي خانگي اسپتال ۾ دم ڏٽي حوالي ڪيو

وڳڻ (رپورٽر) وڳڻ ۾ گڙدا فيل ٿيڻ نتيجي ۾ 2 ڄڻا فوت پورهيت ارشاد ٿيبو ۽ لعل محمد چانڊيو علاج دوران اسپتال ۾ /ڏسو صفحو 3 بقايا 33

وڳڻ: گڙده فيل ٿيڻ سبب فوت ٿيل پورهيت جي حياتي جي تصوير

گمبٽ اسٽيشن روڊ تي شارٽ سرڪٽ سبب دڪان کي باهه وڪوڙي وئي

خالد پلازه ۾ بوٽن چپلن جي دڪان کي باهه ساڙي رک ڪري ڇڏيو 2 ڪروڙ روپين جو نقصان

بجلي جي شارٽ سرڪٽ سبب ڪروڙين روپين جو نقصان ٿيو، ازالو ڪري پريشاني کان بچايو: ارشد ڪرائي

گمبٽ (رپورٽر) گمبٽ اسٽيشن روڊ تي بن خالد پلازه ۾ بوٽن، چپلن جي دڪان کي بجلي جي شارٽ سرڪٽ مان اچانڪ باهه /ڏسو صفحو 3 بقايا 35

بدين ۾ جماعت اسلامي جي سڏ تي پاڪ فوج جي حمايت ۾ يوم عزم ريلي

ضلع بدين جي امير سيد علي مردان شاهه گيلاني جنرل سيڪريٽري عبدالڪريم بليدي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ ريلي ڪڍي وئي

ڀارت پاڪستان جي خلاف اڳرائي ڪري مسلمانن جي جذباتن کي للڪاريو آهي: سيد علي مردان شاهه ۽ ٻيا

پاڪستان جو عوام ڀارت جي خلاف جنگ ۾ پاڪ فوج سان گڏ آهي، قوم ڀارت جي چالبازين کي سمجهي

بدين (د ر) جماعت اسلامي جي طرفان امير جماعت اسلامي حافظ نعيم الرحمن جي سڏ تي پاڪ فوج جي حمايت ۾ يوم عزم ريلي ڪڍي وئي جيڪا شهر جو گشت ڪندي پريس ڪلب پهتي جتي اڳواڻن /ڏسو صفحو 3 بقايا 37

بدين: جماعت اسلامي پاران پاڪ فوج سان يڪجهتي طور ريلي ڪڍي پئي وڃي

راڻيپور: شهرين پاران چوري موٽرسائيڪل واپس نه ٿيڻ خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

راڻيپور ۾ چوري ٿيل موٽرسائيڪل واپس نه ٿي، متاثرن جو احتجاج، دانهون

گهر ٻاهران بيٺل هنڊا سي ڊي 70 بيٺل موٽر سائيڪل چابي چور چاهينگ ڪاهي فرار ٿي ويا

چوري ٿيل موٽرسائيڪل بازياب ڪرائي توهان کي جلد ڏينداسين، پر اڃا ڏينهن گذري ويا

راڻي پور (رپورٽ: ميان اعجاز) راڻيپور ويجهو ڳوٺ ملهيراڻي سولنگي جي رهواسين، ذاڪر مزمل عباس سولنگي / ڏسو صفحو 3 بقايا 03

شهدادپور جي رهواسڻ جو گهرواري سان گڏ ڏيءُ جي مڙس ۽ ٻاڻن جي زيادتين خلاف احتجاج

منهنجي نياڻيءَ سان ظلم ۽ زيادتيءَ جا نوان داستان لکيا پيا وڃن، پوليس جوابدارن اڳيان بي وس آهي: لياقت لغاري

نياڻي جو رشتو ڪجهه وقت اڳ اظهر مري سان ٿيو، جيڪو غلط صحبت ۾ اچي نشي جي لعنت ۾ مبتلا ٿي ويو

شهدادپور (رپورٽر) نوجوان عورتن جي مائٽ سان گڏ مڙس ۽ علائقي جي بااثر جي زيادتين خلاف احتجاج ڪندي تحفظ جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 04

شهدادپور: عورت مڙس جي زيادتين خلاف احتجاج ڪري رهي آهي

ٽڪراٽو ويجهو صحافي امداد حسين منگي جو ڀائيٽو رياض حسين فوت

ڪاري ناري پل وٽ موٽرسائيڪل سلپ ٿيڻ سبب رياض حسين منگي فوت ٿي ويو

آخري رسمن ۾ شهرين سياسي سماجي اڳواڻن شهرين ۽ صحافين وڏي انگ ۾ شرڪت

ٽڪراٽو (رپورٽر) ٽڪراٽو ويجهو روڊ حادثي ۾ صحافي امداد حسين منگي جو نوجوان ڀائيٽو رياض حسين منگي فوت گهر ۾ /ڏسو صفحو 3 بقايا 12

جيڪب آباد ۾ پاڪ فوج سان اظهار يڪجهتي طور ڌار ڌار ريليون

جماعت اسلامي پاران مرڪزي امير حافظ نعيم الرحمن جي سڏ تي ريلي ڪڍي وئي

پاڪستان مٿان بلاجواز حملا سندس انتهاپسندانه چهرو ظاهر ڪن ٿا: اڳواڻن جو خطاب

جيڪب آباد (رپورٽر) جيڪب آباد ۾ پاڪ فوج سان اظهار يڪجهتي طور ڀارتي جارحيت خلاف ڌار ڌار ريليون ڪڍيون /ڏسو صفحو 3 بقايا 14

ميهڙ ۾ ڪرياڻا جي دڪان کي باهه، ڪروڙين روپين جو نقصان

رات جو بيٽري فل چارج ٿيڻ ڪانپوءِ مزمل ڪرياڻا اسٽور کي باهه لڳي وئي

ميهڙ (رپورٽر) ميهڙ شهر ۾ ڪرياڻا جي اسٽور کي باهه وڪوڙي وئي ڪروڙين روپين جو نقصان بنگلي ۾ ڌار پئجي ويا خبر /ڏسو صفحو 3 بقايا 15

گهوٽڪي ضلعي ۾ پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ بعد سرڪاري ملازمن جون موڪلون رد، اپاءَ وٺڻ جي هدايت

ڊي سي ڊاڪٽر سيد محمد علي جي صدارت هيٺ ڀارتي جارحيت بعد اهم گڏجاڻي ڪوٺائي وئي: ڊي سي

حفاظتي انتظام اختيار ڪريو، جيئن ڪنهن به امڪاني هنگامي صورتحال کي فوري طور تي منهن ڏئي سگهجي

سمورن ڊاڪٽرن توڙي پيرا ميڊيڪ عملي کي الرٽ رکي، ايمبوليئنسز ۽ ضروري دوائن جي دستيابي کي يقيني بڻايو وڃي

گهوٽڪي (رپورٽ: رشيد ڪليري) ملڪ جي موجوده صورتحال جي پيش نظر ضلعي گهوٽڪي جي ملازمن جون موڪلون رد، حفاظتي اپاءَ اختيار ڪرڻ لاءِ سمورا انتظام مڪمل ڪرڻ جو فيصلو، ڊاڪٽرن، /ڏسو صفحو 3 بقايا 18

گهوٽڪي: ڊي سي سيد محمد علي جي صدارت هيٺ اجلاس جي صدارت ڪندي

ضلعي انتظاميه خيرپور ميرس طرفان سرڪاري ضلعي آفيسرن جون موڪلون رد

ضلعي ۽ تعلقه هيڊ ڪوارٽرز ۾ ايمرجنسي ڪنٽرول رومز قائم، اي ڊي سي ٽو فوڪل پرسن مقرر

ڪنٽرول روم ۾ مقرر لاڳاپيل کاتن جا آفيسر 24 ڪلاڪ ڊيوٽيون ڪندا: ڊي سي نياض حسين راهو

خيرپور (د ر) ضلعي انتظاميه خيرپور ميرس طرفان ايمرجنسي واري صورتحال کي منهن ڏيڻ لاءِ سرڪاري ضلعي آفيسرن /ڏسو صفحو 3 بقايا 22

پريم پٺاڻي جي جيجل امڙ جي وڇوڙي تي ساس سکر پاران گهري ڏک جو اظهار

جيجل ته جي گهاٽي وڻ وانگر ٿيندي آهي، سندس وڇوڙي سان سڄي ڪائنات ڪومائجي ويندي: شاعر/اديب

ڏک جي انهن المناڪ لمحن ۾ اسان ساٿي پريم پٺاڻي ۽ سڀني پرڏيهين سان ڏک ۾ برابر جا شريڪ آهيون

سکر (بيورو رپورٽ) سنڌي ادبي سنگت سنڌ جي سيڪريٽري جنرل نور چاڪراڻي، جوائنٽ سيڪريٽرين احساس ميرل، خالده /ڏسو صفحو 3 بقايا 23

روهڙي ۾ ورڪرز ويلفيئر بورڊ سنڌ جي گورننگ باڊي جي اجلاس مطالبا منظور ڪرڻ جي گهر

اجلاس ۾ صوبائي وزير محنت ۽ وزيراعليٰ سنڌ کي ملازمن جي اهم مطالبن جي حوالي سان خط روانو ڪيو ويو

صوبائي وزير جي دلچسپي سبب گذريل جي بي ۾ ملازمن کي ٽائيم اسڪيل ڏنو ويو: ملازم اڳواڻ

روهڙي (رپورٽر) ڪيترن ئي عرصي کان پنهنجي جائز حقن کان محروم ملازمن ورڪرز ويلفيئر بورڊ سنڌ جي گورننگ باڊي /ڏسو صفحو 3 بقايا 24

ٺٽو: ڊي سي منور عباس سومرو جي صدارت هيٺ ٿيل اجلاس جو ڏيک

گمبٽ ۾ ٽي اي او 30 استادن کي غيرحاضر ڄاڻائي ڇڏيو، متاثرن جي ريلي، احتجاج

ٽي اي او پرائمري ٽائيم کان اڳ اچي اسيمبلي ڪرائي 30 استادن کي غيرحاضر ڪري ڇڏيو

اهڙي ڪارروائي سوشل ميڊيا تي رکي استادن جي تذليل پڻ ڪئي وئي، اها بدنيتي آهي

گمبٽ (رپورٽ: عامر علي سهتو) مراد هاءِ اسڪول گمبٽ جي استادن اسڪول کان ريلي ڪڍي پريس ڪلب گمبٽ اڏو سخت /ڏسو صفحو 3 بقايا 32

سڪرنڊ ۾ پورهيت ڪينسر وگهي حياتي جي بازي هارائي ويو

ڳوٺ دليل ڪوٽ ۾ 39 ورهين جو پورهيت محمد هاشم ملاح ڪينسر وگهي لاڏاڻو ڪري ويو

حڪومت جي نااهلي سبب اڳ ڳوٺ جا 7 ماڻهو ان بيماري سبب فوت ٿيا، هي قتل آهي: متاثر وارث

سڪرنڊ (رپورٽر) سنڌ جي تاريخي ڳوٺ دليل ڪوٽ ۾ 39 ورهين جو پورهيت محمد هاشم ملاح ڪينسر جهڙي موذي مرض /ڏسو صفحو 3 بقايا 36

پاڪ ڊفينڊر سول آرگنائيزيشن سٽي راڻيپور جي عهديدارن پاران پاڪ فوج جي حمايت ۾ تقريب

ڀارتي جارحيت بعد هاڻ پوري دنيا ۾ مڪروهه چهرو اچي ويو آهي: محمد عيسيٰ وساڻ سيد اصغر علي شاهه ۽ ٻيا

پاڪستان سدائين ڀارتي سازشن کي ناڪام بڻائيندو رهيو آهي هاڻ به ڀارت ناڪام ٿيندو

ڀارتي جا ڪجهه جهاز پاڪستان ايندا پنهنجي مرضي سان آهن پر ويندا اسان جي مرضي سان آهن

راڻيپور (رپورٽر ميان اعجاز) راڻيپور پاڪ ڊفينڊر سول آرگنائيزيشن سٽي راڻيپور جي عهديدارن پاران پاڪ فوج جي حمايت لاءِ تقريب، قومي ملڪيت، ٻين جائين تي ڀارتي حملن جي سخت لفظن ۾ مذمت /ڏسو صفحو 3 بقايا 38

ٿاڻو بولا خان ۾ ڀارتي جارحيت جي خلاف ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ تعلقي اختيارين پاران ريلي

ٽائون ڪميٽي چيئرمين هريش ڪمار ڏناڻي ۽ اي سي عبدالقادر اقبالاڻي جي اڳواڻي ۾ شاندار ريلي ڪڍي وئي

پاڪستان جي فوج بزدل ڀارت خلاف منهن ٽوڙ جواب ڏئي پئي، سڄي ملڪ جي عوام ساڻس گڏ آهي: عملدار

ڀارت هميشه پاڪستان ۽ پاڪ فوج خلاف پروپيگنڊا ڪري پنهنجي دهشتگرد چهري کي پوري دنيا آڏو وائکو ڪيو آهي

ٿاڻو بولا خان (رپورٽر) ٿاڻو بولا خان ۾ ڀارتي جارحيت جي خلاف ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ پاڪستان زنده باد جي عنوان سان ٽائون ڪميٽي ٿاڻو بولاخان جي چيئرمين هريش ڪمار ڏناڻي ۽ اسسٽنٽ ڪمشنر /ڏسو صفحو 3 بقايا 01

ٿاڻو بولا خان: ڀارتي جارحيت جي خلاف ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ شهرين ريلي ڪڍي رهيا آهن

عوامي تحريڪ دادو ضلعي جي 30 کان وڌيڪ اڳواڻن پاران ڪيو اي ٽي ۾ شموليت جو اعلان

آئون ڏيڍ ارب ڀارتين کان پڇان ٿو ته اوهان پاڪستان تي حملو ڪرڻ لاءِ اوهان مودي جهڙي فاشسٽ کي اجازت ڪيئن ڏني

اسان ڪو فتح ڪيل علائقو ناهيون جو سدائين اوهان جا غلام بڻجي جيئون، هاڻ تابعداري جون زنجيرون ٽوڙي ڇڏيون آهن

سنڌ ۾ پاڻي جي کوٽ سبب سنڌ بنجر ٿيڻ سان گڏ ڏڪار جو شڪار ٿي ويندي، ڪينال توڙي پيون رٿائون قبول ناهن: اياز لطيف

حيدرآباد (بيورو رپورٽ) عوامي تحريڪ دادو ضلعي جي اڳواڻن اصغر رند، ارباب جاتوئي 30 ساٿين سميت ۽ ميرپورخاص جي سينئر سياسي اڳواڻ غلام /ڏسو صفحو 3 بقايا 02

حيدرآباد: ڪيو اي ٽي سربراهه اياز پليجو شموليت ڪندڙ کي اجرڪ اوڍائيندي

ڪنڊيارو ۾ جي يو آءِ جو ورڪرز تربيتي ڪنوينشن منعقد

مفتي حمدالله بروهي جي صدارت ۾ ٿيل ڪنوينشن ۾ پاڪستان اندر ڀارتي حملن جي مذمت

جي يو آءِ ملڪ جي دشمن خلاف هر محاذ تي دفاعي ادارن سان گڏ آهي: اڳواڻن جو خطاب

ڪنڊيارو ڪنڊيارو ۾ جي يو آءِ جو ورڪرز تربيتي ڪنوينشن، ڪنوينشن ۾ پاڪستان اندر ڀارتي حملن جي مذمت ڪئي /ڏسو صفحو 3 بقايا 05

سيتارجا ۾ ڀارتي جارحيت خلاف ۽ پاڪ فوج سان يڪجهتي جي اظهار طور ريلي

ٽائون ڪاميٽي چيئرمين جي سهڪار سان جامع مسجد کان فضل حسين چوڪ تائين شاندار ريلي ڪڍي وئي

ريلي ۾ ڀارتي جارحيت جي مذمت ڪندي پاڪ فوج سان مڪمل يڪجهتي جو اظهار ڪيو ويو

سيتارجا (رپورٽ: سيد زبير علي شاهه بخاري) سيتارجا ۾ هندستان پاران پاڪستان خلاف جارحيت خلاف ۽ پاڪ فوج سان /ڏسو صفحو 3 بقايا 06

ٽري ميرواهه ۾ اي ڊي شر جي مڪ قاتلن جي گرفتاري لاءِ جي ڊبليو سي جي سڏ تي احتجاجي ريلي

خلاف جي ڊبليو سي جي مرڪزي صدر شوڪت نوناري جي سڏ تي ريلي ڪڍي وئي، هزارين ماڻهن جي شرڪت

شهيد صحافي اي ڊي شر جي مڪ قاتلن کي بچائڻ وارا به گهٽا آهن پر قانون جي گرفت کان بچي نه سگهندا: شوڪت نوناري

ظالم ڪيترو به طاقتور هجي ان کي رب پاڪ کان سزا ملندي: ناهيد اختر، شاڪر شر، شائسته بلو، شمائلا منگي ۽ ٻيا

راڻيپور (رپورٽ: ميان اعجاز) سنڌ جي صحافت تي هڪ ڀيرو وري به مهينا اڳ سينيئر /ڏسو صفحو 3 بقايا 17

راڻيپور: اي ڊي شر جي قاتلن جي گرفتاري لاءِ احتجاج ڪيو پيو وڃي

جماعت اسلامي جي سڏ تي سنڌ جي مختلف شهرن ۾ احتجاجي مظاهرا، يوم عزم ريليون

ڪراچي، حيدرآباد، ٽنڊو الهيار، ميرپورخاص، سکر، لاڙڪاڻو، جيڪب آباد ۽ ٻين شهرن ۾ ريليون ڪڍيون ويون

اسرائيلي ساخت ڊرون سان پاڪستان تي حملن مان واضح ٿي ويو ته آمريڪا اسرائيل ۽ ڀارت جو گٺ جوڙ آهي: حافظ نصرالله چنا

اهو گٺ جوڙ مسلم دشمني تي ٻڌل آهي، قوم ڪڏهن به اهي حملا برداشت نه ڪندي: طاهر مجيد، منعم ۽ ٻيا

ڪراچي (رپورٽر) ڀارت جي بزدلاڻي حملي خلاف ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ امير جماعت اسلامي حافظ نعيم الرحمان طرفان جمعة المبارڪ تي ملڪ گير اعلانيل يوم عزم جي سلسلي ۾ ڪراچي کان /ڏسو صفحو 3 بقايا 19

ڪراچي: جماعت اسلامي پاران مختلف شهرن ۾ ڀارت جي بزدلاڻي حملي خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

سکر ۾ صحافي اديب مجيد نواز مغل جي ماسي لاڏاڻو ڪري وئي، تعزيتي سلسلو جاري

سکر (بيورو رپورٽ) سينيئر صحافي اديب ۽ سنڌي ادبي سنگت شاخ سکر جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 26

بدين نوجوان نسل کي منشيات کان بچائڻ خاطر جاڳرتا مهم

پاٽ هاءِ اسڪول ڳوٺ صديق جت ۾ هڪ سيمينار منعقد ڪيو ويو

نشو نسلن ۽ خاندانن کي اڌوهي جيان کائي ختم ڪري ٿو ڇڏي: عبدالغفار ڪوسو

بدين (د ر) سوشل ويلفيئر کاتي بدين ۽ پاٽ ڊولپمينٽ نيٽ ورڪ جي گڏيل تعاون سان نوجوان نسل کي منشيات کان بچائڻ /ڏسو صفحو 3 بقايا 27

سکر ۾ اي ڊي سي ٽو جي صدارت هيٺ امڪاني برسات، ٻوڏ کان بچاءَ لاءِ تيارين جو جائزو

امڪاني برسات کان اڳ سموري تياري مڪمل ڪئي وڃي ۽ سمورا ادارا گڏجي ڪم ڪن: اي ڊي سي ٽو بشريٰ منصور

وڌندڙ گرمي جي پيش نظر گذريل سال جيان ساڳين هنڌن تي هيٽ اسٽروڪ ڪيمپس به لڳايا وڃن

هر حوالي سان تياري مڪمل آهي، اسپتالن اندر الرٽ جاري ڪري ڇڏيو آهي: ڊي ايڇ او ياسر گبول پاران آگاهي

سکر (بيورو رپورٽ) ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ٽو سکر بشريٰ منصور جي صدارت هيٺ امڪاني برسات، سيلاب ۽ قدرتي آفتن کان بچاءَ لاءِ اڳواٽ تيارين جو جائزو وٺڻ جي سلسلي ۾ ڊسٽرڪٽ ڊزاسٽر مينيجمينٽ /ڏسو صفحو 3 بقايا 28

خيرپور ۾ ايس ايس پي پاران پوليس آفيسرن، اهلڪارن ليڊي ڪانسٽيبلن جا مسئلا حل ڪرڻ جو حڪم جاري

خيرپور (د ر) ايس ايس پي خيرپور حسن سردار نيازي پنهنجي آفيس ۾ پوليس آفيسرن، /ڏسو صفحو 3 بقايا 29

سڪرنڊ ويجهو رهواسي کان موٽر سائيڪل، موبائل فون ۽ روڪ رقم ڦر، چور به سرگرم

استاد علامه حضور بخش چانڊيو کان هٿيار بند سي ڊي موٽر سائيڪل، موبائل فون ۽ 10 هزار ڦر ڪيا ويا

صحافي عدنان احمد خانزاده جي سنڌس گهرٻاهران بيٺل پڻ چور ڪاهي فرار

سڪرنڊ (رپورٽر) نامعلوم هٿيارٻند سڪرنڊ کان چار ڪلو ميٽر پري قومي شاهراه تي جامعة المدينه سڪرنڊ جي استاد /ڏسو صفحو 3 بقايا 30

ڊي سي سکر جي صدارت ۾ ضلعي پوليو جي خاتمي واري ڪاميٽي جي اجلاس

ڊي سي تمام گهٽ ڪارڪردگي ڏيکاريندڙ ايريا انچارج خلاف ڪارروائي جو حڪم ڏئي ڇڏيو

فيڪ رپورٽنگ ۽ اصل ڊيٽا کي اپڊيٽ نه ڪرڻ سبب پوليو ٽيمن جي ڪارڪردگي متاثر ٿئي پئي: ايم بي راجا ڌاريجو

پوليو جي ٽيمن سان ليڊيز پوليس کي گهرن اندر موڪليو، جيئن سمورن ٻارن کي پوليو جا ڦڙا پياري سگهجن

سکر (بيورو رپورٽ) ڊپٽي ڪمشنر سکر ڊاڪٽر ايم بي راجا ڌاريجو جي صدارت ۾ ضلعي پوليو جي خاتمي واري ڪاميٽي جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 31

سکر: ڊپٽي ڪمشنر ڊاڪٽر ايم بي راجا ڌاريجو جي صدارت هيٺ ٿيل اجلاس جو ڏيک